

architektonické štúdio Ing. arch. Dušan Marek, Starozagorská 11, 040 23 Košice

ADM

Tel.: 055 644 09 21
0905 892 932
marek@netkosice.sk

**schválený Obecným zastupiteľstvom dňa:
č. uznesenia:**

**starosta obce
Štefan Rusnák**

Projekt realizovaný s finančnou pomocou Európskej únie z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) prostredníctvom operačného programu Základná infraštruktúra, ktorého Riadiacim orgánom je Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR

Košice, október 2007

zodpovedný projektant
Ing. arch. Dušan Marek

názov dokumentácie:	územný plán obce obce Štôla okres Poprad
obstarávateľ dokumentácie: kód obce:	Obec Štôla 836711
odborne spôsobilá osoba pre obstarávanie ÚPD:	Ing. Katarína Kumorovitzová r.č. 147
druh dokumentácie:	územnoplánovacia dokumentácia
stupeň dokumentácie:	územný plán obce návrh riešenia
spracovateľ dokumentácie:	Ing. arch. Dušan MAREK architektonické štúdio ADM Starozagorská 11, 040 23 Košice
dátum vypracovania:	október 2007
hlavný riešiteľ:	Ing. arch. Dušan MAREK autorizovaný architekt r.č. SKA 0633 AA
zodpovední riešitelia:	
- urbanizmus:	Ing. arch. Dušan MAREK
- spolupráca:	Ing. arch. Anna MAREKOVÁ
- technické vybavenie:	Ing. Ladislav PAŽÁK
- doprava:	Ing. Milan KOLESÁR
- príroda a krajina:	Ing. arch. Dušan MAREK
- vyhodnotenie záberov PP a LP:	Ing. arch. Dušan MAREK
kresličské a písárske práce, adjustácia:	Ing. arch. Dušan MAREK Ing. arch. Anna MAREKOVÁ Anna VARHAŇOVSKÁ Jakub MAREK

Súhrnný obsah dokumentácie:

Elaborát návrhu riešenia územného plánu obce (ÚPN-O) Štôla je vypracovaný v tomto rozsahu:

A. Textová časť

- Technická správa
- Technická správa
- Príloha I Samostatná príloha perspektívneho využitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely.
- Príloha II. Požiadavky vyplývajúce zo záujmov civilnej ochrany obyvateľstva v ÚPN –O Štôla
- Príloha III. Návrh záväznej časti územného plánu obce

B. Výkresová časť

v zložení výkresov:

1. Širšie vzťahy	m 1:50 000
2. Urbanistický návrh katastrálneho územia sídla	m 1:10 000
3. Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny	m 1:10 000
4. Komplexný urbanistický návrh zastavaného územia sídla	m 1:2 880
5. Návrh verejného dopravného vybavenia	m 1:2 880
6. Návrh verejného technického vybavenia energetika a telekomunikácie	m 1:2 880
7. Návrh verejného technického vybavenia vodné hospodárstvo	m 1:2 880
8. Vyhodnotenie perspektívneho použitia PP a LP na nepoľnohospodárske účely	m 1:5 000
9. Návrh funkčných plôch a verejnoprospešných stavieb	m 1:5 000

Obsah	strana
1. Úvod	6
1.1. Zadanie a dôvody pre vypracovanie územného plánu	6
1.2. Hlavné úlohy a ciele riešenia územného plánu	6
1.3. Vymedzenie územia, určeného k riešeniu a podrobnosť jeho riešenia	8
1.4. Spôsob vypracovania územného plánu obce	8
1.5. Údaje o použitých podkladoch	9
2. Prípravné práce, zhodnotenie podkladov	10
2.1. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a územnotechnické podklady	10
2.2. Výhľadové potreby rozvoja obce, jeho priority a pripravované investičné zámery	11
2.3. Požiadavky na riešenie územného plánu, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie	12
2.4. Osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja obce	15
2.5. Mapové podklady	15
2.6. Využitelnosť súčasnej ÚPP a ÚPD	15
3. Základná charakteristika obce a jeho katastrálneho územia	16
4. Záujmové územie obce a jeho širšie územné vzťahy a väzby	17
4.1. Vymedzenie záujmového územia obce	17
4.2. Sídlna a krajinná štruktúra	17
5. Prírodné podmienky, ochrana prírody a krajinná ekológia	18
5.1. Vymedzenie riešeného územia	18
5.2. Dostupné podklady o území	18
5.3. Krajinoekologická analýza	18
5.4. Ochrana prírody a priemet R-ÚSES	22
5.5. Návrh tvorby a ochrany k.ú. Štôla	26
5.6. Opatrenia pre udržanie ekologickej stability územia	26
6. Urbanistická štruktúra obce	28
6.1. Doterajší stavebný a urbanistický vývoj obce	28
6.2. Súčasný stav urbanistickej štruktúry a funkčné členenie obce	28
6.3. Navrhovaná urbanistická koncepcia sídla	29
6.4. Regulačný funkčného členenia územia	30
6.5. Kultúrne a výtvarné hodnoty obce, ochrana pamiatok	32
7. Demografické rozbor	33
7.1. Retrospektívny demografický vývoj obce	33
7.2. Obyvateľstvo	33
7.3. Zamestnanosť a ekonomická aktivita obyvateľstva	35
8. Domový a bytový fond	36
8.1. Domový fond	36
8.2. Bytový fond	37
9. Hospodárska základňa	40
9.1. Poľnohospodárska výroba	40
9.2. Lesné hospodárstvo	40
9.3. Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby a sklady	41
10. Občianska vybavenosť	41
10.1. Zariadenia pre školstvo, výchovu a vzdelávanie	41
10.2. Zariadenia pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť	41
10.3. Telovýchovné a športové zariadenia	41
10.4. Administratíva a kultúra	42
10.5. Komerčná vybavenosť	42
10.6. Turizmus a cestovný ruch	42
10.7. Sídlna zeleň	43
11. Doprava a dopravné zariadenia	44
11.1. Dopravné vzťahy a záujmové územie	44
11.2. Doprava v riešenom území	44

12. Zásobovanie elektrickou energiou	50
12.1. Rozmiestnenie a údaje trafostaníc	50
12.2. Rozdelenie OM na trafostanice a zaťaženie trafostaníc	50
12.3. Využitie trafostaníc	50
12.4. Návrh zásobovania elektrickou energiou	51
12.5. Verejné osvetlenie	52
12.6. Ochranné pásma	52
13. Telekomunikácie a telekomunikačné zariadenia	52
13.1. Stav miestnej siete	53
13.2. Bezdrôtová telefónna sieť	53
13.3. Rozhlas a televízia	53
14. Zásobovanie zemným plynom a teplom	54
14.1. Zásobovanie zemným plynom	54
14.2. Zásobovanie teplom	56
15. Vodné hospodárstvo	59
15.1. Zásobovanie pitnou vodou	59
15.2. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd	61
15.3. Vodné toky	63
16. Životné prostredie	64
16.1. Ovzdušie	64
16.2. Ochrana povrchových a podzemných vôd	64
16.3. Pôda	65
16.4. Hluk	65
16.5. Vegetačný kryt	65
16.6. Odpady	65
17. Záujmy obrany štátu, civilnej obrany, protipovodňovej a požiarnej ochrany	68
17.1. Záujmy obrany štátu	68
17.2. Civilná obrana	68
17.3. Ochrana proti veľkým vodám	68
17.4. Protipožiarna ochrana	68
18. Regulatívy funkčného a priestorového usporiadania	69
19. Stratégia obce, postup a etapy výstavby	69
20. Fotodokumentácia	70

1. Úvod.

Názov obce:	Štôla
Kód obce:	836711
Okres:	Poprad
Kraj:	Prešovský
Počet obyvateľov:	545 (sčítanie 2001)
Počet obyvateľov:	533 (sčítanie 2005)
Plocha katastrálneho územia sídla	255,51 ha
Plocha zastavaného územia sídla k 1.1.1990	38,38 ha

1.1. Zadanie a dôvody pre vypracovanie územného plánu.

Obec nemá v súčasnosti platný územný plán. Spoločný ÚPN-Z s obcou Mengusovce z r.1989 bol z hľadiska zmeny politického systému a následne vlastníckych vzťahov z hľadiska niektorých rozvojových koncepcií nevyhovujúci. Preto sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo územnoplánovacie potreby a rozvojové zámery obce riešiť obstaraním nového územného plánu, spracovaného v rozsahu celého katastrálneho územia obce. Obsahovo a rozsahovo zodpovedajúceho aktuálnym požiadavkám stavebného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) s vyplývajúcimi zmenami a doplnením následných zákonov.

Na vyhľadanie spracovateľa nového územného plánu obce vypísala obec Štôla podľa zákona NR SR č. 25/2006 Z.z. o verejnom obstarávaní, zadanie zákazky s nízkou hodnotou dňa 13. 03. 2006. Súťaž bola vyhodnotená 24. 03. 2006. Na základe vyhodnotenia súťažných ponúk bolo ako spracovateľ nového územného plánu obce Štôla vybrané architektonické štúdio ADM (Ing. arch. Dušan Marek), so sídlom v Košiciach.

V zmysle prijatej súťažnej ponuky zhotoviteľa a po jej synchronizácii s požiadavkami obstarávateľa ÚPD bola na vypracovanie územného plánu obce uzavretá zmluva o dielo. V nej boli na základe harmonogramu obstarávateľa špecifikované tieto termíny postupného vypracovania územného plánu obce:

- prieskumy a rozbor	- do 15. septembra 2006
- spracovanie Zadania	- zabezpečuje obstarávateľ
- koncept ÚPN-O	- do 30. marca 2007
- návrhu ÚPN-O	- do 15. októbra 2007
- čistopis návrhu ÚPN-O	- do 31. novembra 2007

Pretože plnenie týchto termínov je závislé aj od postupu a výsledkov prejednávania a prerokovania jednotlivých parciálnych fáz spracovania dokumentácie územného plánu, od vypracovania a prerokovania urbanistickej štúdie, prerokovania a schválenia zadania, schválenia súborného stanoviska obstarávateľa s pokynmi pre invariantné dopracovanie návrhu územného plánu, vyhradili si zmluvné strany možnosť nevyhnutnej úpravy čiastkových termínov spracovania dokumentácie s tým, že ÚPN-O bude schválený obecným zastupiteľstvom do decembra 2007.

1.2. Hlavné úlohy a ciele riešenia územného plánu.

V zmysle ustanovení stavebného zákona bude územný plán obce komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie v rozsahu celého katastrálneho územia obce, zosúladiť záujmy a činnosti, ovplyvňujúce územný rozvoj obce, jeho životné prostredie a ekologickú stabilitu a ustanovovať regulatívy priestorového usporiadania a funkčného

využívania územia. Do návrhu územného plánu sa premietnu potreby rozvoja obce tak, ako vyplývajú zo spoločenských a ekonomických podmienok, postavenia obce v štruktúre osídlenia, jeho sociálneho, ekonomického, hospodárskeho a rekreačného významu a potrieb jeho obyvateľov a návštevníkov.

Zároveň by územný plán obce mal mať formu právne záväzného dokumentu - regulačného plánu, ktorý by bol podľa možnosti liberálnym, pritom však v taxatívne vymedzených oblastiach záväzným nástrojom regulácie obecného územného a stavebného rozvoja, opierajúceho sa o autoritu zákonov a o autoritu rozhodnutí orgánov obecnej samosprávy. Takto spracovaný územný plán by definoval hlavné princípy stratégie rozvoja obce, obecnej urbanistickej koncepcie a priestorovej kompozície, určoval osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja, sanácie a revalorizácie obecného územia. Záväzne by stanovoval regulatívy, vzťahujúce sa k faktorom verejných (obecných) záujmov a k verejným priestorom a funkciám v obci, vymedzoval (alebo i obmedzoval a limitoval) možnosti využitia územia a určoval prípustný spôsob jeho zastavania, resp. intenzity jeho využívania. Zároveň by orientačne vymedzoval plochy rezerv dlhodobějších koncepcných zámerov a stanovoval i podmienky pre využitie územia a pre výstavbu v priestoroch špecificky limitovaných či obmedzovaných (ochranné pásma, chránené územia, prírodné a krajinné prvky, ekosystém a pod.). Takto koncipovaný územný plán by mal byť otvoreným systémom riešenia priestorových vzťahov, definovania princípov a zásad rozvoja obce a jeho zástavby. Nový územný plán by mal mať prednostne charakter ponuky. Má byť podkladom pre praktickú iniciačnú a rozhodovacia činnosť obce ako stavebného úradu a zároveň tiež podnecovateľom, usmerňovateľom, koordinátorom a regulátorom obecnej a občianskej (ekonomickej i mimoekonomickej) aktivity a iniciatívy.

Hlavnými úlohami riešenia územného plánu obce budú najmä:

- stanovenie koncepcie dlhodobého rozvoja obce, stratégie a zásad tohto rozvoja a jeho priemetu do územia obce v rozsahu jeho katastra;
- určenie regulatívov priestorového usporiadania a využívania územia obce v rozsahu jeho katastra, osobitne však najmä v zastavanom a na zástavbu navrhovanom území obce;
- prehlbenie a usmernenie koncepcných zámerov, ale aj limitov a lokálnych obmedzení, vyplývajúcich z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie, z jej záväzných častí a z ostatných územnoplánovacích podkladov a odvetvových koncepcií;
- vymedzenie chránených území, objektov a ochranných pásiem a zabezpečenie ochrany historického dedičstva, ochrany prírody, tvorby krajiny a ekosystémov;
- určenie zásad a možností činností v území obce a racionálneho využívania prírodných zdrojov tak, aby sa neprekročilo únosné zaťaženie územia, zabezpečil sa trvale udržateľný rozvoj obce, vytvárala sa a udržiavala ekologická stabilita krajiny na jeho katastrálnom území;
- vytváranie podmienok tvorby kvalitného životného a obytného prostredia v jednotlivých mestských funkčných zónach;
- tvorba koncepcie zabezpečenia územia obce verejnou dopravnou a technickou vybavenosťou;
- vytváranie predpokladov saturácie územia zariadeniami sociálnej infraštruktúry a ostatného verejného občianskeho vybavenia;
- priestorové riešenie diferencovanej škály rozvoja základných funkcií a aktivít bývania, športu a rekreácie;
- vytváranie podmienok a opatrení na sanáciu urbánnych štruktúr, zástavby a intenzívne využívaných častí krajiny;
- návrh poradia výstavby a ostatných podmienok využívania územia;
- vymedzenie zastavaného územia obce a určenie verejnoprospešných stavieb;

- prípadne stanovenie potreby vypracovania podrobnejšej územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov;
- koordinácia aktivít a riešenie konfliktov a stretov záujmov.

1.3. Vymedzenie územia, určeného k riešeniu a podrobnosť jeho riešenia.

Katastrálne územie obce Štôla sa rozprestiera v údoliach medzi Strážovským potokom, cestou II/539 tvoriacim východnú hranicu katastra a riekou Poprad s jeho ľavostranným prítokom Veľký Šum, ktoré lemujú takmer celú juhozápadnú hranicu katastra. Najvyššia časť katastra severne od Štôlskeho lesa, priliehajúca k k.ú. Štrbské Pleso, ako súčasť predhoria Vysokých Tatier dosahuje 975 m.n.m, najnižšie položený bod na juhu katastra pri rieke Poprad má cca.820 m.n.m.

Územie určené k riešeniu územným plánom obce, sa stanovuje katastrálne územie obce s plochou 255,5 ha. Celé katastrálne územie obce je v územnom pláne riešené v mierke 1:10 000 a 1:5 000, v podrobnostiach krajinej a sídelnej štruktúry a jeho priestorového usporiadania a funkčného využívania. Intenzívne urbanizované plochy obce (skutočne zastavané územie s rozvojovými plochami a najbližším okolím) sú riešené v mierke 1:2880 s reguláciou funkčného využívania plôch. Záujmové územie obce, vrátane jeho širších územných vzťahov a väzieb, je riešené v mierke 1:50 000, v podrobnostiach sídelnej a krajinej štruktúry a jeho nadradeného verejného dopravného a technického vybavenia. V mierke 1:25 000 nemôže byť riešené z dôvodu neexistujúceho mapového listu 27-331, ktorý nemohol byť dodaný GKÚ Bratislava.

Obec je čiastočne administratívne viazaná na Svit a okresné mesto Poprad. Záujmovým územím sú sídla Svit, Starý Smokovec, Štrbské Pleso, Tatranská Štrba, Mengusovce a Batizovce. Obcou prechádza cesta II/539, ktorá prepája komunikácie I/18 a II/537 severojužným smerom.

Podľa výsledkov sčítania obyvateľstva (2001), domov a bytov mala obec celkom 545 obyvateľov, z čoho bývajúce prítomné obyvateľstvo bolo 484 obyvateľov.

Katastrálne územie obce hraničí s katastrami Vysoké Tatry (Starý Smokovec), Štrbské Pleso, Mengusovce a Batizovce.

Návrhovým obdobím územného plánu obce bude rok 2025, dlhodobejší koncepčný výhľad rozvoja obce bude urbanisticky riešený k roku 2030. Za východiskový (bilančný) sa bude považovať rok 2001, ku ktorému sa vzťahujú všetky dostupné bilancované a porovnateľné údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Podľa súčasnej Metodiky spracovávania ÚPD sa však návrhové obdobie nepokladá pri riešení územnoplánovacej dokumentácie za rozhodujúce.

1.4. Spôsob vypracovania územného plánu obce.

Územný plán obce Štôla bude vypracovaný v intenciách požiadaviek stavebného zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) s vyplývajúcimi zmenami a doplnením následných zákonov a podľa Metodického usmernenia MŽP SR pre obstarávanie a spracovávanie územných plánov obcí z roku 2001, resp. ďalších aktuálnych interných predpisov a ustanovení MV a RR SR, týkajúcich sa obstarávania, spracovania, prerokovania a schvaľovania územnoplánovacej dokumentácie a územnoplánovacích podkladov.

V súlade s požiadavkou obstarávateľa ÚPN z výberového konania sa predpokladá vypracovať územný plán obce postupom podľa §§ 19-25 zákona v nasledovných, na seba postupne nadväzujúcich pracovných fázach:

- prípravné práce, prieskumy rozboru
- zadanie územného plánu obce
- koncept územného plánu obce
- návrh územného plánu obce

Návrh územného plánu bude vypracovaný podľa výsledkov prerokovania zadania, konceptu a pokynov obstarávateľa ako invariantný. Čistopis územného plánu bude jeho obstarávateľovi dodaný v tlačenej forme a na CD nosičoch.

1.5. Údaje o použitých podkladoch.

Pri vypracovaní prieskumov a rozborov k územnému plánu obce Štôla boli použité tieto podklady:

- Terénne prieskumy obce Štôla a jeho katastrálneho územia (ADM Košice, jún - júl 2006)
- Údaje zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov v SR k 26.5.2001, publikované Štatistickým úradom Slovenskej republiky
- Štatistický lexikon obcí SR 1992, 2002
- Územný plán VÚC Prešovského kraja - zmeny a doplnky 2004 (SAŽP-CKEP Prešov)
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 (MŽP SR, AUREX Bratislava, 2001)
- Regionálny územný systém ekologickej stability (R-ÚSES) okresu Poprad (Ing. arch. Repka 1994)
- Program odpadového hospodárstva obce Štôla do r.2005,
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja
- Dispozičná štúdia – Nový cintorín (Ing. Mažári, 2002)
- Rekreačno – apartmánové centrum, Štôla (Pressburg B&V s.r.o. 2006)
- Štôla – úprava VN vedenia č. 219 (VSE, 2006)
- Relaxačno-náučný chodník (A-projekt n.o.)
- Všeobecné zásady funkčného usporiadania územia v obvode pozemkových úprav
- Ochranné pásma letiska Poprad – Tatry (Letecký úrad SR, 2001)
- Vlastivedný slovník obcí na Slovensku (SAV Bratislava, 1977)
- Register pamiatkového fondu SR (MK SR Bratislava)
- Atlas krajiny Slovenskej republiky (MŽP SR Bratislava, SAŽP Banská Bystrica, 2002)
- Metodické usmernenie obstarania a spracovania územného plánu obce (MŽP SR Bratislava, 2001),
- Zásady a pravidlá územného plánovania, (VÚVA Brno + Urbion BA, 1983)
- Kronika obce (Ján Jurčo, 2001)
- údaje o obci poskytnuté obstarávateľom

2. Prípravné práce, zhodnotenie podkladov.

2.1. Územnoplánovacia dokumentácia, územnoplánovacie podklady a územnotechnické podklady.

a) územnoplánovacia dokumentácia, týkajúca sa obce Štôla:

Obec nemá v súčasnosti platný územný plán. Spoločný ÚPN-Z s obcou Mengusovce z r.1989 bol z hľadiska zmeny politického systému a následne vlastníckych vzťahov z hľadiska niektorých rozvojových koncepcií nevyhovujúci. Preto sa obecné zastupiteľstvo rozhodlo územnoplánovacie potreby a rozvojové zámery obce riešiť obstaraním nového územného plánu, spracovaného v rozsahu celého katastrálneho územia obce.

b/ Ostatné územnoplánovacie a územnotechnické podklady, týkajúce sa obce Štôla:

- Rekreačno – apartmánové centrum, Štôla (Pressburg B&V s.r.o. 2006)

Architektonická štúdia rieši rekonštrukciu nevyužívaného Liečebného areálu respiračných chorôb na rekreačno – apartmánové centrum s kapacitou 140 lôžok a kongresovým centrom s 200 miestami.

- Dispozičná štúdia – Nový cintorín (Ing. Mažári, 2002)

Urbanisticko-architektonická štúdia navrhuje nový cintorín s kapacitou 606 miest spolu s domom smútku a parkoviskom pre 20 automobilov. Situovaný je oproti starému cintorínu pri obslužnej komunikácii.

Ochrana prírody

- Generel nadregionálneho ÚSES SR, r.1992

- Regionálny územný systém ekologickej stability R-ÚSES, r.1994

Nakoľko pre sídlo nie je spracovaný M-ÚSES, bol využitý priemet kostry GN-ÚSES a R-ÚSES do riešeného územia.

- Program starostlivosti o TANAP do roku 2000

Dokument stanovuje zásady starostlivosti o prírodu krajiny národného parku s vymedzením jednotlivých krajinných a ekologicko-funkčných priestorov.

- Návrh nového programu starostlivosti o TANAP
- NATURA 2000

Energetika

- Štôla – úprava VN vedenia č. 219, r.2006)

Projekt rieši prekládku 22kVN vzdušného vedenia do pozemného kábla v severnej časti chatovej lokality.

c/ nadradená územnoplánovacia dokumentácia

V rámci celoštátne koordinovaného vypracovávania ÚPN VÚC vyšších regionálnych zoskupení bol v roku 1997 vypracovaný a následne prerokovaný a vládou Slovenskej republiky schválený uznesením č. 216/1998 územný plán VÚC Prešovského kraja. Nariadenie vlády SR č. 263 z 9.júna 1998, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť ÚPN VÚC Banskobystrický kraj bolo uvedené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky 18. augusta 1998.

V roku 2004 boli vypracované Zmeny a doplnky, ktoré boli schválené Zastupiteľstvom Prešovského samosprávneho kraja v dňoch 22. 06. 2004 pod číslom uznesenia 228/2004. Záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Prešovského samosprávneho kraja č. 4/2004.

Tento územný plán je vo svojich záväzných častiach (regulatívach funkčného využitia a priestorového usporiadania územia), uvedených vo vládnom nariadení k tomuto územnému plánu, resp. v uznesení regionálneho zastupiteľstva PSK, záväzným podkladom pre

vypracovávanie územnoplánovacej dokumentácie nižších stupňov - najmä územných plánov miest a obcí.

Nadradeným územnoplánovacím podkladom je návrh Konceptie územného rozvoja Slovenska (KÚRS 2001), ktorý vypracoval AUREX Bratislava. Vláda Slovenskej republiky ho prerokovala a schválila na základe tejto konceptie vypracované Zásady pre realizáciu územného rozvoja Slovenska. KÚRS 2001 koncipuje princípy dlhodobého územného rozvoja Slovenskej republiky z hľadísk racionálneho využívania územia vo väzbe na predpokladaný sociálno-ekonomický a kultúrny rozvoj, s prihliadnutím na koncepciu a stratégiu trvalo udržateľného rozvoja. Predikuje dlhodobý rozvoj sídelného systému, krajinej štruktúry a ochrany a tvorby životného prostredia, zosúladujúc ich s odvetvovými rozvojovými koncepciami (výroba, sociálna, dopravná a technická infraštruktúra, rozvoj rekreácie a turizmu). Určuje i verejnoprospešné stavby celorepublikového charakteru, najmä v oblasti nadradenej verejnej dopravnej a technickej infraštruktúry. Rozvojová koncepcia územného rozvoja Slovenska je zároveň zosúladená s podmienkami a zámermi európskeho kontextu v zmysle "Zásad politiky rozvoja európskeho priestoru", prijatými v roku 1994 zasadáním Rady Európskej únie.

Z ostatných územnoplánovacích podkladov nadradeného významu je treba spomenúť najmä Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability (G-NÚSES) Slovenska, Územný systém ekologickej stability okresu Poprad. Tieto podklady sú systémovými, hierarchicky usporiadanými a navzájom previazanými dokumentáciami ochrany prírody a krajiny, so záväznými výstupmi pre riešenie územného plánu obce a pre návrh štruktúry a prvkov miestneho územného systému ekologickej stability (M-ÚSES), najmä vo vzťahu na nadradené koncepčné zámery (nadregionálne a regionálne terestrické a hydrické biocentrá a biokoridory, chránené krajinné segmenty, územia s ochranou podľa medzištátnych dohôd, ťažiskové územia národného významu).

Rovnako dôležitými nadradenými územnoplánovacími podkladmi je Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja PSK.

2.2. Výhľadové potreby rozvoja obce, jeho priority a pripravované investičné zámery.

Obec Štôla nemá vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja. Investičné zámery obce a podnikateľských subjektov a občanov sú zamerané na tieto aktivity:

- doplnenie vnútornej štruktúry urbanizácie obce z hľadiska:
  - vytvorenie plošných a priestorových možností pre obytnú výstavbu,
  - dobudovanie chatovej výstavby pre rozvoj cestovného ruchu,
  - rekonštrukcia pôvodného liečebného areálu respiračných chorôb na rekreačno – apartmánové centrum,
- vybudovanie športového areálu v južnej časti obce,
- vybudovanie nového cintorína s domom smútku,
- zrušenie jestvujúcej ČOV po dobudovaní Popradskej ČOV a návrh kanalizácie smerom na Mengusovce podľa konceptie PVSP,
- vybudovanie Relaxačno-náučný chodníka
- rekonštrukcia a dobudovanie miestnych komunikácií a chodníkov.

2.3. Požiadavky na riešenie územného plánu, vyplývajúce z nadradenej územnoplánovacej dokumentácie.

Zo záväznej časti Územného plánu VÚC Prešovského kraja, v znení jeho zmien a doplnkov z roku 2004 vyplývajú pre riešenie územného plánu obce Štôla najmä tieto záväzné regulatívy:

1. V oblasti usporiadania územia, osídlenia a životného prostredia:

- 1.1.6 formovať sídelnú štruktúru prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, sídelných centier, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.2.1.1.1 podporovať rozvojové osi prvého stupňa, žilinsko-podtatranskú rozvojovú os: Žilina – Martin – Poprad – Prešov
- 1.9 v územnoplánovacích dokumentáciách a územnoplánovacích podkladoch obcí na území národných parkov, v ich ochranných pásmach, chránených krajinných oblastiach a v územiach patriacich do sústavy NATURA 2000, posudzovať všetky navrhované zóny, väčšie stavebné komplexy a ďalšie činnosti, v zmysle platnej legislatívy o posudzovaní vplyvov na životné prostredie,
- 1.14.1 zabezpečovať vyvážený rozvoj územia, najmä v horských a podhorských oblastiach v nadväznosti na definované centrá polycentrických sústav a osídlenia sídelnej štruktúry Prešovského kraja,
- 1.14.3 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.14.4 pri rozvoji vidieckych oblastí zohľadňovať ich špecifické prírodné a krajinné prostredie a pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie, resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,
- 1.14.5 zachovávať pôvodný špecifický ráz vidieckeho priestoru, vychádzať z pôvodného charakteru zástavby a historicky utvorenej okolitej krajiny; zachovať historicky utváraný typ zástavby obcí a zohľadňovať národopisné špecifiká jednotlivých regiónov,
- 1.15.1.6 vytvárať územno–technické predpoklady pre umiestňovanie zariadení k realizácii rekvalifikačných programov na zabezpečenie prepojenia medzi požiadavkami trhu a kvalifikačnou štruktúrou evidovaných nezamestnaných a rekvalifikačné programy na uľahčenie začlenenia do pracovného života absolventov škôl, mladistvých a dlhodobo nezamestnaných,
- 1.16.1 rešpektovať typickú formu a štruktúru osídlenia charakterizujúcu jednotlivé etnokultúrne, hospodársko-sociálne a prírodno-klimatické oblasti a rešpektovať potenciál takých kultúrnohistorických a spoločenských hodnôt a javov, ktoré kontinuálne pôsobia v danom prostredí a predstavujú rozvojové impulzy kraja (etnokultúrne a spoločenské tradície, historické udalosti, osobnosti a artefakty na celom vymedzenom území),
- 1.17.1 rešpektovať kultúrnohistorické dedičstvo, predovšetkým vyhlásené kultúrne pamiatky, vyhlásené pamiatkové územia (pamiatkové rezervácie, pamiatkové zóny a ich ochranné pásma), pamätihodnosti a súbory navrhované na vyhlásenie v súlade so zákonom o ochrane pamiatok,
- 1.17.6 rešpektovať dominantné znaky typu pôvodnej a kultúrnej krajiny, morfológie a klímy v oblasti stredného a horného Spiša,
- 1.17.10 zachovať typickú štruktúru krajiny na území národných parkov, chránených

krajinných oblastí, v pripravovaných chránených krajinných oblastiach a pri novej výstavbe usmerňovať rozvoj sídelných štruktúr vo väzbe na zachovaný historický urbanizmus a s ohľadom na prostredie jednotlivých národných kultúrnych pamiatok. Pri rekonštrukciách rešpektovať tradičnú architektúru a z hľadiska krajiny tvorby limitovať štruktúru zástavby a výškové zónovanie hmôt.

2. - V oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:

- 2.1 považovať za hlavné rekreačné krajinné celky / RKC /: Bachureň, Belianske Tatry, Branisko, Busov, Čergov, Domašu, Dukla, Kozie chrbty, Levočské vrchy, Ľubické predhorie, Ľubovniansku vrchovina, Nízke Beskydy, Pieniny, Slánske vrchy, Spišskú Maguru, Východné Karpaty a Vysoké Tatry,
- 2.3 v obciach nachádzajúcich sa na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj a Pieninského národného parku sa môžu umiestňovať stavby:
  - 2.3.1 len v hraniciach zastavaného územia vymedzeného v zmysle schváleného územného plánu obce,
  - 2.3.2 do doby schválenia ÚPN obce sa môžu umiestňovať stavby len v hraniciach zastavaného územia ktoré boli premietnuté do odtlačkov katastrálnych máp,
- 2.4 vytvárať podmienky pre vznik nových komplexných stredísk CR s fakultatívnym využitím potenciálu atraktívnych priestorov, pri rešpektovaní záujmov ochrany prírody a krajiny,
- 2.5 zvyšovať kvalitu existujúcich stredísk cestovného ruchu na území Tatranského národného parku, Národného parku Nízkych Tatier, Národného parku Poloniny, Národného parku Slovenský raj, Pieninského národného parku a ich ochranných pásiem a na území chránených krajinných oblastí Vihorlat a Východné Karpaty:
  - 2.5.1 zariadenia a služby prioritne umiestňovať v zastavaných územiach existujúcich stredísk cestovného ruchu. Do voľnej krajiny umiestňovať len vybavenosť, ktorá sa bezprostredne viaže na uskutočňovanie rekreačných činností závislých od prírodných daností,
  - 2.5.2 návštevnosť, kapacity vybavenosti a využitie voľnej krajiny v ich okolí zosúladať s požiadavkami ochrany prírody,
- 2.6 podporovať a prednostne rozvíjať tie druhy a formy turizmu, ktoré majú pre rozvoj v danom území najlepšie predpoklady a ktoré sú zároveň predmetom medzinárodného významu (letný a zimný horský turizmus,...kúpeľný turizmus, ekoturizmus a agroturizmus).

3. - V oblasti kúpeľníctva

- 3.2 vytvárať podmienky pre využívanie zariadení kúpeľnej starostlivosti aj pre voľný cestovný ruch.

4. - Ekostabilizačné opatrenia:

- 4.1 postupne zabezpečovať ochranu najcennejších častí prírodného potenciálu formou vyhlásenia za osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v regióne,
- 4.5 pozemkovými úpravami, usporiadaním pozemkového vlastníctva a užívacích pomerov v poľnohospodárskom a lesnom extraviláne podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v prvkoch územného systému ekologickej stability, s maximálnym využitím pôvodných (domácich) druhov rastlín,
- 4.9.4 vo všetkých vyhlásených a navrhovaných osobitne chránených územiach s tretím a štvrtým stupňom ochrany prírody a krajiny a v územiach vymedzených biocentier, ktoré sú v kategóriách ochranné lesy, lesy osobitného určenia mimo časti lesov pod vplyvom imisií zaradených do pásiem ohrozenia rešpektovať ako jednu z hlavných funkcií ekologickú funkciu lesov s minimálnym drevoprodukčným významom,

- 4.9.7.1 hospodárenie v lesoch na území vyhlásených a navrhovaných za osobitne chránené zabezpečiť podľa platných predpisov pre lesné ekosystémy v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.9.7.2 ochranu poľnohospodárskej pôdy pre poľnohospodárske ekosystémy v kategóriách podporujúcich a zabezpečujúcich ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.9.8 chrániť mokrade spĺňajúce kritériá Ramsarskej konvencie pre zapísanie do Zoznamu mokradí medzinárodného významu (t.j. medzinárodne významné mokrade), chrániť aj mokrade regionálneho a lokálneho významu a podporovať obnovu zaniknutých a vytváranie nových mokradí.

5. - V oblasti dopravy:

- 5.1.2.1.2 rešpektovať dopravnú sieť a zariadenia letiska pre medzinárodnú dopravu v Poprade a jeho rozvojové potreby,
- 5.3.12 chrániť koridory ciest II. triedy, ich preložiek a úprav vrátane prejazdnych úsekov dotknutými sídlami na ceste II/539 Mengusovce - Vyšné Hágy:
- 5.3.44.2 vytvárať a chrániť priestory pre zariadenia verejnej hromadnej dopravy,
- 5.7.1 chrániť priestory na dobudovanie verejného letiska pre medzinárodnú dopravu Poprad – Tatry.

6. - V oblasti vodného hospodárstva:

- 6.1.1 využívať existujúce a zdokumentované zdroje pitnej vody s cieľom zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov,
- 6.1.4 zavádzať opatrenia na znižovanie strát vody
- 6.3 rezervovať plochy a chrániť koridory pre stavby kanalizácie,
- 6.5.1 na tokoch, kde nie sú usporiadané odtokové pomery, komplexne revitalizovať vodné toky s protipovodňovými opatreniami, so zohľadnením ekologických záujmov a dôrazom na ochranu intravilánov obcí pred povodňami.

7. - V oblasti zásobovania plynom a energiou, telekomunikácie

- 7.4.1 vytvárať podmienky na rozvoj globálnej informačnej spoločnosti na území Prešovského kraja skvalitňovaním infraštruktúry informačných systémov.

8. - V oblasti hospodárstva:

- 8.3.7 podporovať doplnkové formy podnikania na báze tradičných remesiel ako využitie surovín z produkcie poľnohospodárskej a lesnej výroby vo vidieckych sídlach s voľnou pracovnou silou, s cieľom znížiť hospodársku depresiu najmä v oblastiach s vyšším stupňom ochrany prírody,
- 8.4.1 nakladanie s odpadmi na území kraja riešiť v súlade so schváleným aktualizovaným Programom odpadového hospodárstva SR, Prešovského kraja a jeho okresov,
- 8.4.2 uprednostňovať v odpadovom hospodárstve minimalizáciu odpadov, separovaný zber a zhodnocovanie odpadov s využitím ekonomických nástrojov a legislatívnych opatrení.

Do navrhovaných verejnoprospešných plôch a líniových stavieb sú na k.úz. obce Štôla v ÚPN VÚC zaradené tieto stavby:

- 1.2.15 cesta II/539 Mengusovce / Vyšné Hágy – úprava na kategóriu C 9,5/60,
- 2.5 stavby kanalizácií, skupinových kanalizácií a čistiarní odpadových vôd, v obciach Prešovského kraja,
- 5.1 stavby pre prenos terestriálneho a káblového signálu a stavby sietí informačnej sústavy, a ich ochranné pásma.
- 11.1 prepojenia nadregionálnych a regionálnych biokoridorov a biocentier.

2.4. Osobitné podmienky alebo obmedzenia rozvoja obce.

Rozvoj obce obmedzujú alebo limitujú ochranné pásma, vyplývajúce zo všeobecne platných predpisov, resp. miestnych požiadaviek:

- ochranné pásma cestných komunikácií
- ochranné pásma letiska Poprad - Tatry
- ochranné pásma vzdušných elektrovedení a transformovní
- ochranné pásma a bezpečnostné pásma STL plynovodov
- ochranné pásmo prírodnej rezervácie
- hranica TANAPu
- ochranné pásma vodných zdrojov, prívodov vôd a vodárenských zariadení
- ochranné pásma cintorínov

2.5. Mapové podklady.

Pre vypracovanie územného plánu obce Štôla boli Geodetického a kartografického ústavu Bratislava, získané nasledovné mapové podklady:

- základná mapa SR (ZM 10) v m 1:10 000, v rozsahu celého katastra obce
- základná mapa SR (ZM 50) v m 1:50 000, v rozsahu riešeného záujmového územia obce Štôla (ťažiskového priestoru osídlenia - KÚRS 2001).

Z Katastrálneho úradu bol obstarávateľovi poskytnutý vektorový mapový podklad KN v rozsahu k.ú. obce, pôvodná parcelácia, hranice a kódy BPEJ, pre riešenie zastavaného územia obce. Podklad zastavaného územia obce bol vektorovo doplnený výškopisom.

2.6. Využitelnosť súčasnej ÚPP a ÚPD.

Obec má spracovanú ÚPD, ktorá je koncepčne prekonaná a nevyhovuje pre súčasný rozvoj obce. Potrebne je prehodnotiť pôvodne navrhované funkcie a urbanisticky ich dotvoriť podľa súčasných požiadaviek. Pre spracovanie novej ÚPD sú využiteľné:

- Dispozičná štúdia – Nový cintorín (Ing. Mažári, 2002)
- Rekreačno – apartmánové centrum, Štôla (Pressburg B&V s.r.o. 2006)
- Štôla – úprava VN vedenia č. 219 (VSE, 2006)
- Relaxačno-náučný chodník

Preto je potrebné vypracovať územný plán obce Štôla vyhl. MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii podľa skutočných potrieb riešenia územného plánu a s obsahom, určeným citovanou vyhláškou.

3. Základná charakteristika obce a jeho katastrálneho územia.

Malá podhorská obec 3,5 km na juh od Vyšných Hágov. Prvýkrát sa spomína r.1330. Jej základom bol majer benediktínskeho kláštora, ktorý vznikol r.1314 na základe súhlasu Ostrihomského biskupstva grófom Botysom, Frohlingom a Gottschalkom. Kláštor bol osídlený rádom benediktínov, aby sa starali o duchovné potreby obyvateľov Batizoviec, Mengusoviec a Gerlachova. Súčasťou kláštora bol aj priestranný kostol. Počas husitských vojen asi v r. 1436 vyhorel. V roku 1526 dali Mariassovci opustený kláštor rozobrať a vystavali ho v Batizovciach.

Obyvatelia sa venovali poľnohospodárstvu s chovom dobytka a drobnou domácou výrobou drevených náradí a potrieb. V 18. storočí tu vyrábali limbové oleje. Časť obyvateľstva pracovala v lesoch a od polovice 19. storočia sa venovala službám turistickej verejnosti ako horskí vodcovia.

V čase vyhotovenia prvej katastrálnej mapy okolo r. 1869 mala obec 24 domov, v ktorých bývalo 216 obyvateľov, školu, mlyn a pastierňu. Pôvodné domy boli obyčajné zrubové drevenice, ktoré obývali spravidla štyri alebo dve rodiny. Súčasťou každého gazdovského domu boli aj hospodárske budovy (maštal, stodola, počop, hlemajz).

Do vzniku 1. ČSR bola obec Štôla „zabudnutá“ gazdovská dedina. Po r.1920 začali obec objavovať turisti a postupne tu boli postavené rekreačné zrubové domy a penzióny.

V 30. rokoch 20. storočia nadobudla Štôla charakter tichého rodinného letoviska. Štôlu pravidelne navštevoval známy český etnograf univerzitný profesor dr. Jozef Vydra (1884-1959), autor niekoľkých monografií o ľudovej kultúre na Slovensku. Roku 1929 si tu nechal postaviť drevený dom podľa ľudového vzoru.

V súčasnosti je Štôla sídelným útvarom rekreačného typu má prevládajúci obytný charakter. Leží pod hranicou TANAPU a komunikačne je napojené na cestu II/539. ktorá prepája komunikácie I/18 (Svit) a II/537 (Vyšné Hágy) severojužným smerom.

V riešenom území sa nachádza v rámci geomorfologického členenia v Fatransko - tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Popradská kotlina a oddielu Štrbská pahorkatina. Severne od sútoku Veľkého Šumu s riekou Poprad spadá územie do podcelku Tatranské podhorie. Erózne akumulatívny typ reliéfu, prolúviálno-fluviálna pahorkatina pozvoľne smerom na S katastra prechádza do prolúviálno-fluviálnej rezanej pahorkatiny až morénovej a glaciálno – fluviálnej podvrchoviny.

Najvyššia časť katastra severne od Štôlskeho lesa, priliehajúca k k.ú. Štrbské Pleso, ako súčasť predhoria Vysokých Tatier dosahuje 975 m.n.m, najnižšie položený bod na juhu katastra pri rieke Poprad má cca.820 m.n.m.

Obec z technickej infraštruktúry má elektriku, plyn, telekomunikačné zariadenia vodovod a kanalizáciu s ČOV.

Základná občianska vybavenosť je koncentrovaná v ťažiskovom území obce, plochy rekreačných zariadení a chát v severnej časti zastavaného územia. Cintorín je situovaný na západnom okraji sídla.

Koeficient ekologickej stability (KES) v katastrálnom území obce Štôla je v rozmedzí od 2 do 5 stupňov stredne vysoký (3,5 – 4,0), podľa stupnice kde 1.0 je veľmi nízky KES a 5.0 je veľmi vysoký KES.

V katastrálnom území obce Štôla platia v zmysle zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny 2., 3. a 4. stupeň ochrany. Zastavané územie obce a časť katastra na juh od zastavaného územia sa nachádza v ochrannom pásme TANAPu s 2. stupňom územnej ochrany, severná časť katastra predstavuje vlastné územie TANAPu s 3. stupňom územnej ochrany. V južnej časti sa nachádza PR Jelšina so 4. stupňom a v ochrannom pásme 100m platí 3. stupeň územnej ochrany.

4. Záujmové územie obce a jeho širšie územné vzťahy a väzby.

4.1. Vymedzenie záujmového územia obce.

Vymedzenie záujmového územia obce vychádza z jeho prirodzenej spádovosti a väzieb v sídelnej a krajinej štruktúre. Záujmové územie obce je tvorené susednými obcami Mengusovce, Batizovce, Gerlachov a Lúčivná, ktoré sú súčasťou sídelného zoskupenia Svit.

Z hľadiska spádovosti, lokálnych a regionálnych aktivít a dochádzky obyvateľstva za vyššou vybavenosťou sú záujmovým územím obce mesto Svit, okresné mesto Poprad a Vysoké Tatry.

4.2. Sídelná a krajinná štruktúra a rozhodujúce zariadenia dopravy a verejného technického vybavenia v záujmovom území obce.

Sídelná štruktúra vymedzených záujmových území obce je koncipovaná ako lineárne zoskupenia sídla okolo obslužnej komunikácie s paralelnou trasou cesty II/539 (Lúčivná – Vyšné Hágy). Intenzita dopravy na tejto ceste podľa celoštátneho sčítania 2005 je v ročnom priemere 1310 vozidiel/deň.

Najdôležitejšími urbanistickými osami v záujmovom území sú nadregionálne a medzištátne významné trasy ciest I/18 s napojením na D1 a cesta II/537 (Liptovský Hrádok – Tatranská Kotlina).

Prevažujúca väčšina sídiel okrem miest v záujmových území má obytno-rekreačný charakter s doplňujúcimi funkciami poľnohospodárskej výroby a výrobných služieb. Najvýznamnejším rekreačným priestorom medzinárodného významu je oblasť Vysokých Tatier.

Obce v záujmovom území sú zásobované elektrickou energiou 22kV distribučným vedením č.219 z elektrorozvodne 110/22 kV Poprad 2. Plynom je obec zásobovaná prostredníctvom strednotlakového vedenia, ktoré je napojené na regulačnú stanicu v katastrálnom území obce Mengusovce. Vodojem nad obcou zásobuje obyvateľov pitnou vodou a jestvujúca kanalizácia odvádza splaškové vody do ČOV na južnom okraji obce.

5. Prírodné podmienky, ochrana prírody a krajinná ekológia.

5.1. Vymedzenie riešeného územia.

Územie k.ú. obce Štôla sa rozprestiera v údoliach medzi Strážovským potokom tvoriacim východnú hranicu katastra a riekou Poprad s jeho ľavostranným prítokom Veľký Šum, ktoré lemujú takmer celú juhozápadnú hranicu katastra. Najvyššia časť katastra severne od Štôlskeho lesa, priliehajúca k k.ú. Štrbské Pleso, ako súčasť predhoria Vysokých Tatier dosahuje 975 m.n.m, najnižšie položený bod na juhu katastra pri rieke Poprad má cca.820 m.n.m.

5.2. Dostupné podklady o území.

Posudzované územie leží v regióne, v ktorom bolo spracovaných viacero územno-plánovacích a ochranných dokumentov (Program starostlivosti o TANAP do roku 2000, Návrh nového programu starostlivosti o TANAP, NATURA 2000, Regionálny územný systém ekologickej stability, Generel nadregionálneho ÚSES, VÚC). Podklady o území boli okrem vlastných prieskumov tiež spracovávané z čiastkovo dostupných mapových podkladov, Atlas krajiny SR, Atlas Slovenska a iných všeobecných, najmä knižných podkladov o území Slovenska v tejto jeho časti.

5.3. Krajinná ekologická analýza.

5.3.1. Abiotické zložky.

Reliéf.

Kataster obce Štôla sa nachádza v rámci geomorfologického členenia v Fatransko - tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Popradská kotlina a oddielu Štrbská pahorkatina. Severne od sútoku Veľkého Šumu s riekou Poprad spadá územie do podcelku Tatranské podhorie. Erózne akumulatívny typ reliéfu, prolúviálno-fluviálna pahorkatina pozvoľne smerom na S katastra prechádza do prolúviálno-fluviálnej rezanej pahorkatiny až morénovej a glaciálno-fluviálnej podvrchoviny. Z význačných tvarov reliéfu sa tu nachádzajú poriečne holocénne dolinové nivy, glaciálno-fluviálne kúžele, denudované povrchy morén (Wurm), denudované povrchy glaciálno-fluviálnych kúžeľov a terás (Donau –Mindel).

Horniny - Geologické členenie.

Tatranské podhorie a Štrbská pahorkatina sú v prevažnej miere budované IV. hornými kvartérnymi sedimentmi, glaciálno-fluviálne, glaciálne, fluviálne a deluviálne sedimenty, význačné pre predpolie Vysokých Tatier sú pozostatkom ľadových dôb (Guns – Wurm). Pre glaciálno-fluviálne sedimenty sú význačné piesky, hrubé až balvanité piesčité štrky a bloky v terasách a kúžeľoch. Glaciálne sedimenty pozostávajú z piesčitych štrkov, hrubých až balvanitých štrkov a blokov morén. Pre deluviálne sedimenty sú charakteristické hlinité, hlinito-piesčité, hlinito-kamenité, piesčito kamenité až balvanovité svahoviny až sutiny.

Južná časť katastra je lokálne budovaná vnútrokarpatským flyšom (paleogén), ktorého súčasťou sú bazálne zlepenice, bridličnaté ílovce a smerom do nadložia pribúdajú lavice pieskovcov. Prevalu tu majú pieskovcovo-ílovcové súvrstvia s premenlivým podielom pieskovcov k ílovcom (flyšová litofácia od 2:1 do 1:2). V podloží paleogénu sa nachádzajú horniny krížňanského a chočského príkrovu (II.hory- trias,jura), ako aj zlomy a prešmyky ružbašského poruchového systému.

Z hľadiska inžinierskogeologickej rajonizácie leží posudzované územie na prechode rajónu glaciálno-fluviálnych sedimentov k rajónu morénových sedimentov v Tatranskom podhorí, všetko v rámci rajónu kvartérnych sedimentov. Horniny v katastri sú zatriedené zväčša k pieskovcom a ílovcom, na severe k granitoidom.

Povrchové a podzemné vody.

Hydrologicky, celý kataster odvodňuje Rieka Poprad, , prostredníctvom ľavostranných prítokov Veľký Šum, Štôlskeho potoka, Haganského potoka a Strateného potoka. Geologická stavba podmienila vznik ich úzkych pretiahnutých povodí s jednoduchou riečnou sieťou, s priemernou hustotou 1 km toku na 1 km² plochy. Rieka Poprad prameniaca vo Vysokých Tatrách má v hornej časti toku bystrinný ráz na balvanito – štrkovitej nive, ktorá postupne prechádza do širšej hlinito štrkovitej nivy a meandruje. Priemerné špecifické odtoky na potokoch v katastri sa pohybujú v rozmedzí 30-40/l/sek/km². Priemerný prietok Popradu Q_r sa pohybuje okolo 1,5 m³/sek. Na základe režimu je rieka Poprad zaradená do vysokohorskej oblasti s prechodne snehovým typom režimu odtoku, ostatné potoky sú začlenené v stredohorskej oblasti so snehovo – dažďovým typom režimu odtoku.

Priemerné mesačné a extrémne prietoky rieky Poprad (m³.s⁻¹) (Hydrologická ročenka, SHMÚ)

Tok: Poprad Stanica: Štrbské Pleso riečny kilometer: 139,70

Q_m = 0,274 0,563 0,200 0,325 1,092 1,270 0,751 1,059 0,713 0,879 0,793 0,367 0,691

Q_{max} = 4,800 Q_{min} = 0,118

Q_{max} 1977 – 2001 = 20,100 Q_{min} 1977 - 2001 = 0,010

Tok: Poprad Stanica: Svit riečny kilometer: 126,30

Q_m 0,716 1,278 0,339 0,550 1,936 1,883 1,463 2,105 1,298 1,597 1,345 0,618 1,260

Q_{max} = 7,780 Q_{min} = 0,191

Q_{max} 1966 – 2001 = 45,200 Q_{min} 1966 – 2001 = 0,100

Podľa hydrogeologickej rajonizácie ležia podzemné vody posudzovaného územia v rajóne QG 139 – kryštalinikum časti Vysokých Tatier a ich predpolia s medzizrnou priepustnosťou. Rajón QG 139 na základe odlišných hydraulických vlastností horninového prostredia je členený na čiastkový rajón kryštalinika Vysokých Tatier a čiastkový rajón kvartéru Vysokých Tatier a Popradskej kotliny. Litologická charakteristika podkladu odráža aj jeho hydrologické vlastnosti. Kataster Štôly vyplňajú morény, glaciálno-fluviálne sedimenty deluviálne sedimenty a aluviálne nivy s dobrou pórovou priepustnosťou. V aluviálnych nivách výdatnosť preskúmaná hydrogeologickými vrtmi dosahuje okolo 10 l/sek. Vyššie spomenuté sedimenty pre značné zahlinenie nedosahujú výdatnosti aluviálnych niv. Najnižšie zásoby podzemných vôd sústreďujú odkryvy flyšového podložía, kde priepustnosť puklinovo -vrstvom je veľmi slabá (hydrogeologická charakteristika zvodnených vrstiev).

Z chemickej stránky patria tieto vody prevažne ku kalciovo – bikarbonátového typu, majú nevysokú mineralizáciu (do 1 g/l) a sú stredne tvrdé až tvrdé.

Pôdy.

Pestrosť reliéfu a geologického podložía sa odzrkadľuje v pôdnych typoch, kde sa prejavuje vertikálna stupňovitosť pôd. Spôsobené je to chladnejšou klímou a vyššími zrážkami smerom k vyšším partiám čo sa prejavuje kyslejším a chudobnejším humusovým horizontom, zmenou horizontu vnútrópodného zvetrávania i vyšším stupňom zamokrenia pôd. V riešenom území sú významné tieto pôdne typy: nivné pôdy, miestami oglejené, gleje na stredne skeletnatých zvetralinách flyša, hnedé pôdy (kambizeme) hnedé pôdy nenasýtené so skupiny oligobázických pôd a v najvyšších partiách katastra, hnedé pôdy podzolové a podzoly na ľahších zvetralinách kyslých hornín a pseudogleje na silne skeletnatých glaciáluviálnych sedimentoch. Lokálne sa v riešenom území vyskytujú organozeme – rašeliniská, prechodného a vrchoviskového typu, ktoré sú typické pre južné predpolie Vysokých Tatier.

Zmenou pomerov prirodzenej drevnej skladby, postupným rozorávaním stráni a melioračnými zásahmi podmáčaných plôch a rašelinísk, a v neposlednom rade i kalamitou v roku 2004, vznikli podmienky na deštrukciu pôdneho krytu činnosťou najmä zrážkových vôd. V jednotlivých areáloch potencionalnej erózie pôdy vymedzených analógovo na základe ich

intenzity a rozloženia, sú odlišné možnosti využívania krajiny vzhľadom na priebeh procesov hĺbkového vymieľania pôdneho profilu.

a/. Areál nijakej až slabej erózie pôdy (možný odnos jemných častíc) 0,00 – 0,15 mm/km²/rok – nivný až pahorkatinový reliéf, sklony od 0 do 2 st. V suchom období môže vzniknúť na oráčinách slabý odnos pôdy činnosťou vetra (deflácia). Skutočnú vodnú a veternú eróziu pôdy spomaľujú rozsiahlejšie TTP ako aj porasty krovinných vrúb.

b/. Areál slabej až miernej erózie pôdy (0,16 – 0,25 mm/km²/rok) Prilieha k predchádzajúcej oblasti v krajine riečnych terás a glacifluviálnych kúžeľov s malými sklonmi povrchu okolo 2st. Na orných pôdach vzniká málo výrazná jarčeková erózia až úvozová erózia. K tejto forme sú málo náchylné ťažké až mierne oglejené pôdy.

c/. Vyššie od 2. areálu na glacifluviálnych kúžeľoch s vyššími sklonmi do 6st. rozprestiera areál miernej erózie pôd (0,26 – 0,50 mm/km²/rok). Tu sa prejavuje zmyv i stružková erózia pôdy (ronové rýhy). Výraznejšie sa prejavuje pri okopaninách, menej na obilninách, avšak ani tieto aspekty nie sú príliš škodlivé z hľadiska pôdnej bonity.

d/. Areál stredne silnej erózie pôdy (0,51 – 2,00 mm/km²/rok) sa tiahne až k úpätiu Vysokých Tatier, v nami riešenom území zaberá len izolované lokality so sklonmi nad 6st. Na odlesnených a kalamitných plochách sa prejavuje plošná a ronová erózia. Zalesňovanie týchto svahov musí byť v súlade s autochtónnou dendroflórou.

Ovzdušie.

Obec Štôla sa nachádza v ochrannom pásme Tatranského národného parku, ktorý je oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia v zmysle § 9 ods.1 písm. c) zákona o ovzduší. V návrhu sa uvažuje s budovaním malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – spaľovanie zemného plynu a pevných palív za účelom zabezpečenia potreby tepla pre rodinné domy a chaty, budovanie stredného zdroja znečisťovania ovzdušia – vykurovanie Rekreačno-apartmánového centra (predpokladaná spotreba plynu ročne 300 tis.m³). Dostatočný rozptyl emisií z týchto zdrojov je potrebné pri realizácii stavieb zabezpečiť v zmysle platnej legislatívy ochrany ovzdušia, aby sa nezvyšovala zaťaženosť územia.

K hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v okrese Poprad patria priemyselné areály nadväzujúce na zastavané územia miest Poprad, Svit, ako aj kameňolomy a cestné komunikácie s intenzívnou dopravou motorových vozidiel. Hlavnými produkovanými znečisťujúcimi látkami je oxid siričitý (SO₂), oxid uhoľnatý (CO), oxid dusíka (NO_x), popolček a iné. Pôsobenie škodlivín koncentrovaných v ovzduší má rôznorodý charakter a rozsah toxických účinkov závisí najmä od koncentrácie, vzdialenosti od zdroja a času pôsobenia.

Na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia v r.2005 bolo pre územie mesta Poprad namerané množstvo znečisťujúcich látok PM₁₀. Pre uvedenú oblasť riadenia kvality ovzdušia sú podľa § 11, ods. 2 zákona o ovzduší príslušné krajské úrady povinné vypracovať program, resp. integrovaný program na zlepšenie kvality ovzdušia.

Klíma.

Územie katastra leží z klimatického hľadiska v chladnej klimatickej oblasti, okrsok mierne chladný, na základe Končekovho indexu zavláženia (Iz) v staršej literatúre (Atlas podnebia) sa tento okrsok v katastri člení na podokrsok vlhký (Iz = 60 – 120) na Štrbskej pahorkatine a podokrsok veľmi vlhký (Iz = 120 -200) na S katastra v Tatranskom podhorí. Juh katastra spadá do klimatogeografického typu kotlinovej klímy s veľkou inverziou teplôt, mierny vlhký, subtyp chladný. Sever územia je charakterizovaný horskou klímou s menšou inverziou teplôt, subtyp vlhký až veľmi vlhký.

5.3.2. Biotické zložky.

Rastlinstvo.

Podľa fytoogeograficko-vegetačného členenia Atlasu krajiny SR spadá južná časť katastra do Popradského podokresu a severná časť katastra do podokresu Tatranské

predhorie, obidve jednotky v rámci okresu Popradská kotlina. Pôvodné prirodzené vegetačné zloženie človek v tejto časti krajiny premenil vysádzaním smrekových monokultúr, vytváraním tzv. kultúrnej stepy. V katastri je pomerne zachovalá typická krajinná štruktúra poľnohospodársky využívanej krajiny vzniknutej klčovaním lesa, vytváraním lúčnych priestorov a staré agrárne štruktúry (pozostatky políčok so zachovalými medzami, porastenými krovinnou a stromovou vegetáciou). Pôvodné prirodzené vegetačné zloženie sa vyznačovalo vertikálnou stupňovitosťou. Podľa geobotanickej mapy SR sa na riešenom území nachádzajú tieto jednotky :

1. Al - Lužné lesy podhorské a horské -(*Alnion glutinoso incanae*, *Salicion triandrae* p.p , *Salicion eleagni*) – nivy potokov Poprad, dolnej časti potoka Veľký Šum a Štôlskeho potoka
2. Pa -Jedľové a jedľovo-smrekové lesy (*Abietion*,*Vaccinio-Abietenion* p.p.) – väčšina katastra
3. Ba – Smrekové lesy zamokrené (*Eu-Vaccinio-Piceenion* p.p) – (podľa geobotanickej mapy SR a atlasu krajiny vyššie od jednotky Al na západe katastra)
4. V – Vrchoviská a prechodné rašeliniská (*Oxycocco* – *Sphagnetea*, *Scheuchzerietalia palustris*, *Caricetalia fuscae*) – vid' mapa...

Všetky tieto jednotky sú určujúce pri voľbe pôvodnej dendroflóry pri sanačných úpravách so zalesňovaním. Celý kataster leží v montánnom (horskom) vegetačnom stupni, ktorý siaha od 700 m.n.m. do 1200 (1250) m.n.m. v tomto stupni sa uplatňujú lesné komplexy s prevažne ihličnatými drevinami, smrek obyčajný (*Picea abies*), jedľa biela (*Abies alba*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*), brezy (*Betula pendula*, *Betula pubescens*), topol osikový (*Populus tremula*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*). V katastri boli pre kalamitou zachovalé lesné spoločenstvá ako morénová borovicová smrečina, trávovitá smreková jedlina, vyššie pri Nižných Hágov smlzová borovicová smrečina. Pri nivách potokov a zamokrených lokalitách sa vyskytuje jelša siva a lepkavá (*Alnus incana*, *Alnus glutinosa*), rôzne druhy vrb (*Salix*, *triandrae*, *eleagni*), briez (*Betula*). V krovinnom poschodí sú prítomné zemlezy obyčajný, čierny (*Lonicera xylosteum*,*nigra*), ríbezľa alpínska (*Ribes alpinum*), baza červená,čierna (*Sambucus racemosa*,*nigra*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), ostružina malinová (*Rubus ideaus*).

Nelesná stromová a krovinná vegetácia (NSKV) je v katastri rozšírená fragmentárne alebo vo forme hustých pásoch. Brehové porasty vodných tokov sú tu pomerne zachovalé s pomerne prirodzenou drevinnou skladbou (Al). Okrajové územie lesa, s prechodom do TTP, NSKV, brehové porasty, ako ekotónové pásmo dotvára celkový charakter krajiny v riešenom území, vytvárajú vhodné podmienky pre existenciu rastlín, posilňujú migračný efekt územia.

Rastlinstvo s prienikom horských druhov Vysokých Tatier je rôznorodé v závislosti od hydropedologických a klimatických vlastností jednotlivých stanovišť. V horských lúkach, a v silne podmáčaných lokalitách, kde miestami hladina podzemnej vody vystupuje na povrch sa môžu vyskytovať viaceré ohrozené a chránené druhy rastlín. Najzachovalejšie a najcennejšie lokality vzácných druhov dosiaľ sa vyskytujú v oblasti „Proti mlynu“. Zachovali sa tu pomerne rozsiahle plochy rašelinnej vegetácie ostríc (zv. *Caricion fuscae*) a rašelinných brezín a na najzamokrenejších miestach sú vyvinuté porasty *Carex rostrata*. Vhodný biotop na lúkach tu nájdú ďalšie rastliny ako napr. jesienka obyčajná (*Colchicum autumnale*), šafran spišský (*Crocus scpeusisensis*), žltohlav najvyšší (*trollius altissimus*), nátržnica močiarna (*Comarum palustre*). Ostatné územie i keď nie je tak významné v trávnatých spoločenstvách prevažuje typická podtatranská flóra s jarným, letným a jesenným aspektom. Trávnaté spoločenstvá v oblasti sa zaraďujú do skupiny ovsíkových lúk, kde vedúca tráva čerstvých lúk je ovsík obyčajný (*Arrhenatherum alatius*), v podtatranskej oblasti je rozšírený i bezkolenec belasý (*Molinia coerulea*).

Živočíšstvo.

Živočíšstvo katastra (v zmysle Čepeláka,1980), v širšom kontexte Vysokých Tatier je začlenené do Karpatskej provincie, oblasti Západné Karpaty, vnútorného obvodu, centrálného okrsku a vysokotatranského podokrsku. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu, zo zoogeografického hľadiska tu môžeme rozlíšiť tieto hlavné zložky ako napr. kozmopolitickú, holarktickú, paleoarktickú, európsko sibírsku, sarmatskú, ponticko panónsku, atlantickú, boreoalpínsku, alpskú, karpatskú, ale i endemickú a reliktnú. V pesternej oblasti podhoria Tatier i nami riešenom území môžeme rozlíšiť živočíšne druhy viažuce sa na jednotlivé typy rastlinných spoločenstiev (fauna viazaná na lesné formácie, ekotónové pásmo, otvorené lúčne priestory, brehy potokov, vôd a bystrín a ichtiofauna). Fauna je tu tvorená širokým spektrom skupín od jednobunkových organizmov až po stavovce, zohráva svoju úlohu ako súčasť topických a trofických reťazcov. V lesoch sa nachádza bežná karpatská zver, poľovné druhy zvery, početné sú i dravce v zastúpení vlka (*Canis lupus*), medveďa (*Ursus arctos*), vzácny je rys ostrovid (*Lynx lynx*), z malých dravcov sú to kuny (*Martes*), hranostaj obyčajný (*Mustela nivalis*) a mnohé ďalšie cicavce, ktoré sú viazané na výskyt hlodavcov. Početné a pestré sú spoločenstvá vtákov, vtákov dravcov, plazov, obojživelníkov. Rieka Poprad patrí k pstruhovým vodám v ktorom sa nachádza pstruh potočný (*Salmo trutta m.fario*), sprievodné a menšie druhy rýb. Podľa Programu starostlivosti o TANAP do roku 2000, kde bola mapovaná i fauna v dotknutom území, v katastri obce vo funkčnom priestore B18 boli zaznamenané tieto významné taxóny - *Salmo trutta morpha fario*, *Cottus gobio*, *Cinclus cinclus*, *Motacilla alba*, *Actitis hypoleucos*, *Neomys fodiens*, *Dryomys nitedula*, *Muscardinus avellanarius*, *Cervus elaphus*, *Capreolus capreolus*, *Sus scrofa*, *Buteo buteo*, *Canis lupus*.

5.4. Ochrana prírody a priemet R-ÚSES.

Územná ochrana prírody a krajiny stanovuje 5 stupňov ochrany, kde rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje. Širšie záujmové územie katastra obce Štôla na základe zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny s platnosťou od 1.1.2003 podľa §12 spadá do 2. 3. a 4. stupňa ochrany. Zastavané územie a časť katastra na juh od obce sa nachádza v ochrannom pásme Tatranského národného parku s 2. stupňom územnej ochrany, ostatné územie s výnimkou **PR Jelšina** (rozloha v katastri obce cca 1,2ha) so 4. stupňom územnej ochrany (OP Jelšina 100 m pás po obvode PR- 3.st. územnej ochrany), spadá do 3. stupňa ako územie Tatranského národného parku.

TANAP - Tatranský národný park bol vyhlásený 18.12.1948, výmera 74 111 ha, ochranné pásmo 36 574 ha. V riešenom území vlastné územie TANAP-u reprezentujú alúvia potokov Poprad, Veľký Šum, Haganského a Strateného potoka v prevažne nivne, glacialno fluvialnej a terasovej krajine. Územie je cenné z hľadiska prechodových zón medzi lesom, horskými lúkami a poľnohospodársky využívanou krajinou. Tieto ekologicky významné segmenty v krajine, mokradné spoločenstvá a ich biotopy, brehové porasty vodných tokov, nelesná stromová a krovinná vegetácia a TTP extenzívne využívané poskytujú vhodné biotopové podmienky pre mnoho rastlinných a živočíšnych druhov vrátane, chránených a ohrozených. V blízkosti SZ hranice katastra sa nachádza **NPR Uhlišiatka** o výmere 385,51 ha s ochranou vzácneho územia na morénach južného úpätia Vysokých Tatier s močiarnymi, prameniskovými, rašeliniskovými a lesnými spoločenstvami. Východne katastra v území TANAP-u je vyhlásená **NPR Mraznica** o výmere 159,8 ha, s ochranou vzácných biocenóz na zvlnenej rovine na glacialno –fluvialnych nánosoch Vysokých Tatier. Sú tam prechodné rašeliniská až vrchoviská s blatnicou močiarnou a inými vzácnymi druhmi, hodnotné sú lesné brezové jelšiny a borovicové smrečiny. V k.ú. obce Štôla sa nachádza časť vyššie spomínanej **PR Jelšina**. PR o rozlohe 16,43 ha bola vyhlásená na ochranu prípotočnej jelšiny s jelšou sivou, jelšou lepkavou, prímесou vrúb a inými drevinami. Územie je cenné i hľadiska výskytu viacerých endemických a ohrozených druhov rastlín.

NATURA 2000 predstavuje jednotnú sústavu chránených území, ktoré sú v osobitnom záujme Európskeho spoločenstva. Národný zoznam prerokúva vláda, ktorá ho po odsúhlasení zasiela Európskej komisii na schválenie. Navrhované územia európskeho významu, ktoré schváli Európska komisia, vyhlási orgán ochrany prírody za chránené územie alebo za zónu chráneného územia najneskôr do 6 rokov od schválenia národného zoznamu Európskou komisiou. Národný zoznam navrhovaných území európskeho významu schválila vláda SR uznesením č. 239 zo 17. marca 2004. Uverejnený bol v čiaske 3/2004 Vestníka MŽP SR. Do nami riešeného územia zasahujú navrhované územia európskeho významu: časť rieky Poprad (SKUEV 0309) na juhozápade katastra a okrajová časť SKUEV 0307 – Tatry. Biotopy európskeho a národného významu nachádzajúce sa v navrhovaných územiach európskeho významu majú stupeň ochrany uvedený v národnom zozname (výnos MŽP SR č.3/2004-5.1).

SKUEV 0309 - Na rieke Poprad v katastri obce Štôla je vymedzený 3. stupeň ochrany. Územie rieky Poprad (SKUEV 0309) je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu – nížinné a horské vodné toky s vegetáciou *Ranunculus fluitans* a *Callitriche* – *Batrachion* (kód NATURA 2000 – 3260) a druhov európskeho významu: mihul'a potočná (*Lampetra planeri*), hlaváčka podunajská (*Hucho hucho*) a vydra riečna (*Hucho hucho*) na pozemkoch parc. č. 1066/1, 1066/2, 1067, 949/1, 949/2, 950/1, 950/2 a 953 v k.ú. obce Štôla.

SKUEV 0307 – Tatry V k.ú. obce Štôla je vymedzený 3. stupeň ochrany na parc.č. 1053, 1054, 1055, 1056, 1057, 1058/1, 1058/2, 1060, 1064., v susediacich k.ú. Štrbské pleso, Starý Smokovec sú vymedzené i vyššie stupne ochrany.

Územie je navrhované z dôvodu ochrany biotopov európskeho významu: Karbonátové skalné sutiny alpínskeho až montánneho stupňa (8120), Vresoviská a spoločenstvá kričkov v subalpínskom a alpínskom stupni (4060), Kosodrevina (4070), Spoločenstvá subalpínskych krovín (4080), Alpínske trávinnobylinné porasty na silikátovom substráte (6150), Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnobylinné porasty (6170), Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte (6230), Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížín do alpínskeho stupňa (6430), Horské kosné lúky (6520), Aktívne vrchoviská (7110), Horské vodné toky a bylinné porasty pozdĺž ich brehov (3220), Prechodné rašeliniská a trasoviská (7140), Oligotrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou tried *Littorelletea uniflorae* a/alebo *Isoetes-Nanojuncetea* (3130), Silikátové skalné sutiny v montánnom až alpínskom stupni (8110), Smrekovcovo-limbové lesy (9420), Nespevnené karbonátové skalné sutiny montánneho až kotlínneho stupňa (8160), Karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8210), Silikátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou (8220), Nesprístupnené jaskynné útvary (8310), Kyslomilné bukové lesy (9110), Bukové a jedľové kvetnaté lesy (9130), Javorovo-bukové horské lesy (9140), Vápnomilné bukové lesy (9150), Lipovo-javorové sutinové lesy (9180), Brezové, borovicové a smrekové lesy na rašeliniskách (91D0), Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy (91Q0), Horské smrekové lesy (9410), Slatiny s vysokým obsahom báz (7230) a druhov európskeho významu: poniklec slovenský (*Pulsatilla slavica*), črievičník papučkový (*Cypripedium calceolus*), zvonček hrubokoreňový (*Campanula serrata*), vrchovka alpínska (*Tozzia carpathica*), lyžičník tatranský (*Cochlearia tatrae*), klinček lesklý (*Dianthus nitidus*), korýtkovec (*Scapania massalongi*), grimaldia trojtyčinková (*Mannia triandra*), závitovka (*Tortella rigens*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*), mihul'a potočná (*Lampetra planeri*), mlok hrebenatý (*Triturus cristatus*), mlok karpatský (*Triturus montandoni*), kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), kamzík vrchovský (*Rupicapra rupicapra tatrae*), rys ostrovid (*Lynx lynx*), vydra riečna (*Lutra lutra*), medveď hnedý (*Ursus arctos*), netopier veľkouchý (*Myotis bechsteini*), vlk dravý (*Canis lupus*), hraboš tatranský (*Microtus tatrae*), svišť vrchovský (*Marmota marmota latirostris*), uchaňa čierna (*Barbastella barbastellus*) a podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*).

V rámci návrhu nového Programu starostlivosti o Národný park, spracovaného podľa príl.č.18,vyhlášky č.24/2003 Z.z., je vypracovaný o.i. návrh zonácie TANAP-u a ekologicko funkčných priestorov. V riešenom území je zastavané územie a juh katastra v ochrannom

pásme TANAP-u, vlastné územie TANAP-u je v C zóne, PR Jelšina, NPR Uhlíščiatka a Mraznica v B zóne a v jadre NPR Mraznica je navrhovaná A zóna. V k.ú. obce Štôla na území TANAP-u sú vymedzené ekologicko funkčné priestory EFP-C1, EFP-C2 a EFP-C3 , v ochrannom pásme: EFP –OP1 a OP2 a v PR Jelšine – EFP – B1.

V rámci ÚSES okres Poprad (REPKA a kol, 1994) bol pre vtedajšie územie okresu Poprad vypracovaný návrh tvorby územného systému ekologickej stability ktorý riešenej oblasti zahrňuje: Biocentrum biosférického významu - Tatranský národný park, interakčné územie biosférického biocentra, terestrický biokoridor regionálneho významu, spájajúci BBC Tatranský národný park s biocentrom regionálneho významu Kozí kameň a hydrický nespojitý biokoridor rieku Poprad. Regionálny územný systém ekologickej stability okresu zhodnocuje potenciál katastrálneho územia obce Štôla lokality lesných komplexov, ekotónov lesa v predhorí Vysokých Tatier, na ktoré nadväzujú interakčné územia a ekologicky významné segmenty v katastri a nové lokality biotopov s prioritným významom ochrany genofondu flóry a fauny (v R-ÚSES, komplex mokradňových spoločenstiev na styku podtatranských glaciofluviálnych sedimentov s flyšom Podtatranskej kotliny pri južnej hranici TANAP-u)

Pri stanovení biokoridorov sa návrh RÚSES okresu Poprad opiera v značnej miere aj o pozorovania zdržiavania sa pohybu zveri. Na základe posúdenia trofických a topických nárokov poľovných druhov zveri ako veľmi vhodné sa ukázali biotopy ekotónového charakteru na styku lesných komplexov pohorí s poľnohospodárskymi pozemkami v Podtatranskej kotline. Prirodzenými migračnými cestami zveri v katastri sú najmä časti územia so zachovanými zvyškami lesných porastov a bohatou nelesnou stromovou a krovitou vegetáciou.

Koeficient ekologickej stability pre k.ú. obce je založené na posúdení plošného zastúpenia jednotlivých kultúr v krajine a na ich vplyve, ktorý pôsobí pozitívne alebo negatívne v prírodnom prostredí.

$$KES1 = \frac{P_{poz}}{P_{neg}} = 10,66 \text{ výrazne stabilizovaná krajina}$$

P_{poz} - plošná výmera pozitívnych plôch (kompaktné lesné porasty lesov zvláštneho určenia, skupinová a líniová nelesná stromová a krovinatá vegetácia, lúčne porasty, mokradňové spoločenstvá, vodné toky).

P_{neg} – plošná výmera negatívnych plôch (zastavané plochy, dopravné koridory, výrubu elektrického vedenia a plochy intenzívne poľnohospodársky využívané).

KES je možné určiť viacerými metódami, ktoré okrem kvantitatívnych znakov zohľadňujú aj kvalitatívne znaky biotechnických prvkov (KES3, KES4).

KES	Hodnota	Typ krajiny
KES1	10.66	výrazne stabilizovaná
KES3	0.62	stredne stabilná
KES4	45.11	stabilizovaná

5.4.1. Miera ekologickej stability vegetácie.

Pri stanovení miery ekologickej stability vegetácie sa vychádzalo z predchádzajúcich analytických informácií o súčasnej krajinej štruktúre, výsledkov terénneho prieskumu, inventarizácie nskv a údajov o vplyve stresových faktorov. Pri hodnotení bola použitá 6 stupňová typologická klasifikácia v zmysle platných Metodických pokynov na vypracovanie dokumentov ÚSES.

Klasifikačná stupnica na vyjadrenie miery ekologickej stability vegetácie:

- 0 – plochy ekologicky výrazne nestabilné, bez prirodzených ekologických väzieb
- 1 – plochy ekologicky veľmi málo stabilné
- 2 – plochy ekologicky málo stabilné
- 3 – plochy ekologicky stredne stabilné
- 4 – plochy ekologicky veľmi stabilné
- 5 – plochy ekologicky najstabilnejšie

Miera ekologickej stability vegetácie katastrálneho územia Štôla sa pohybuje medzi stupňami 3 až 5, pričom najstabilnejšie pôsobia prirodzené vodné toky spolu s brehovými porastmi, vlhkomilné spoločenstvá a veľmi stabilné sú lesné komplexy v severnej a vo východnej časti. Trvalým trávny porastom typu kosných lúk a pasienkov sa priradili vzhľadom na reliéfné pomery, vzdialenosť od zastavaného územia obce a včlenenie pásových orných pôd stupne stredne až veľmi stabilné. Rekreačné plochy so zmesou umelej a prirodzenej vegetácie sa zaradili do stupňa stredne stabilné a orné pôdy vzhľadom na ich rozsah je možné považovať za súčasť stredne stabilných okolitých trávnych porastov.

5.4.2. Stupne ekologickej stability územia.

Miera ekologickej stability vegetácie je ovplyvnená charakterom a funkciou ekostabilizačných a stresových faktorov. Podľa toho je možné riešené územie rozklasifikovať na plochy s koncentrovaným pôsobením stresových faktorov (ČOV, dopravný koridor II. triedy II/539, zastavané územie obce, plochy určené pre rekreáciu, sieť elektrovodov a produktovodov), na plochy s funkciou ochrany vybraných zložiek krajiny (ekologicky významné segmenty krajiny – biocentrum biosférického významu Vysoké Tatry, regionálny biokoridor rieky Poprad, regionálne biocentrum Jelšiny, interakčný prvok, vlhkomilné spoločenstvá), ďalej na plochy s funkciou ochrany prvkov, ktoré sú predmetom ochrany prírody (TANAP, ŠPR Jelšina) a ostatné plochy.

Tieto výsledky čiastkových klasifikácií vyčlenia v riešenom území plochy s nasledovnými stupňami ekologickej stability územia:

1. stupeň – veľmi nízky
2. stupeň - nízky
3. stupeň - stredný
4. stupeň - vysoký
5. stupeň - veľmi vysoký

Stanovenie stupňa ekologickej stability územia nám dáva obraz o ekologickej stabilite riešeného územia Štôla, ktoré je možné označiť ako priestor ekologicky hodnotný s relatívne vysokou ekologickou stabilitou v rozmedzí od 2 do 5. Dôvodom vyčlenia malej plochy v južnej časti so stupňom ekologickej stability 2 (nízky) je čistička odpadových vôd, ktorá predstavuje jadrový stresový faktor vyššej intenzity a jej preťaženie sa prejavuje najmä znečisťovaním vodného toku Háganský potok.

Tieto výsledky sa stávajú podkladom pre tvorbu návrhov vhodného využívania územia vo Všeobecných zásadách funkčného usporiadania územia.

Podľa príslušnosti k sosiekoregiónom a krajinným typom v návrhovej časti R-ÚSES bolo k.ú. obce Štôla zaradené do krajinného priestoru (KP) KP 6-B-2 Lučivná – Gerlachov – Nová Lesná. V schémach návrhových listov sú zhodnotené väzby k lokalizácií, charakteristiky potenciálnych a reálnych ekologických hodnôt, negatívnymi javmi a návrhmi tvorby a ochrany. KP podľa návrhových listov sa tiahne juhovýchodným úpäťom centrálnej časti Vysokých Tatier, osídlenie tvoria výlučne podtatranské podhorské obce.

Značnú, miestami prevažnú časť PP tvoria rozsiahle plochy TTP, ktoré nadväzujú na lesný komplex Tatier. Väčšina malých vodných tokov KP lemujú brehové porasty s druhovou skladbou blízko pôvodnej. Ďalšou skupinou významných prírodných prvkov sú mokrade. Celý KP sa nachádza v OP TANAP, v KP sa nachádzajú PR Jelšina a PR Bôrik. Pri návrhoch ochrany sa kladie dôraz na:

- vylúčenie aplikácie chemických látok v poľnohospodárskej rastlinnej výrobe,
- rozsiahle plochy ornej pôdy členiť výsadbou líniovej a plošnej NSKV,
- dôsledne likvidovať živelné skládky odpadov a rekultivovať nimi devastované lokality,
- chrániť areály mokradí, pôvodné brehové porasty a NSKV,
- meniť druhovú skladbu nepôvodných druhových porastov smerom k autochtónnym spoločenstvám,

- udržať a dotvárať jestvujúce prvky ekologickej stability a podporovať postupné vytváranie navrhnutých biokoridorov, prechádzajúcich územím KP.

Dynamika vývoja a rozvoj obce podmieňuje potrebu dobudovania technickej infraštruktúry, ďalšej zástavby, avšak tento rozvoj prináša aj nové nároky na udržanie a rozvoj prvkov ekologickej stability. V tejto etape spracovania územného plánu obce Štôla je krajinná ekologická príemť v súlade s umocnením kvalít biocentier, biokoridorov, interakčných území, brehových porastov vodných tokov a ostatných ekologicky významných segmentoch v krajine.

5.5. Návrh tvorby a ochrany k.ú. Štôla.

Vzhľadom na takmer úplné pokrytie rozlohou pomerne malého katastra naturovským územím a prvkami ekologickej stability, nenavrhujeme ďalšie nové lokality na miestnej úrovni. Kostru ekologickej stability k.ú. Štôla a širšieho záujmového územia tvoria:

- 1. Biocentrum biosférického významu (BBc) Tatry**
- 2. Interakčné územie BBc Tatry**
- 3. Biokoridor regionálneho významu (RBk) – spájajúci BBc Tatry s biocentrom regionálneho významu Kozí Kameň**
- 4. Hydrický biokoridor regionálneho významu – rieka Poprad**
- 5. lokality biotopov s prioritným významom ochrany genofondu flóry a fauny - komplex mokraďových spoločenstiev na styku podtatranských glaciofluviálnych sedimentov s flyšom Podtatranskej kotliny pri južnej hranici TANAP-u)**
- 6. ostatné ekologicky významné segmenty v krajine. (EVSK) – ekotónové pásmo prechod lesa do TTP, lesné remízky v poľnohospodárskej krajine, brehové porasty vodných tokov, nelesná stromová a krovinná vegetácia, TTP extenzívne využívané, sad a staré agrárne štruktúry v krajine.**
- 7. Ekostabilizačné prvky v intraviláne , alebo v tesnej blízkosti**
Je to zeleň intravilánu, cintorína, záhrad, brehová a sprievodná vegetácia pri potokoch prechádzajúcich obcou. Pri zalesňovaní okolia intravilánu a návrhu stromoradií je potrebné vyberať dendroflóru miestnej proveniencie

5.6. Opatrenia pre udržanie ekologickej stability územia.

5.6.1. Zhodnotenie antropogénnych a vonkajších vplyvov na prírodné prostredie:

- veterná kalamita (JV katastra a severne od Štôlskeho lesa), utrpel krajinný ráz podhorskej podtatranskej obce
- veterná kalamita, možná potenciónálna erózia pôdy (viď kap. pôda)
- melioráciami zamokrených pozemkov, tu vplyvom odvodnení došlo k zániku vzácnych močiarnych slatinných a rašelinných rastlinných spoločenstiev, zmena vodného režimu týchto území
- vzhľadom na zlý stav lesných spoločenstiev, nastupuje krovinný podrast a malinčie,
- nevhodné agrotechnické a agrochemické postupy v minulosti
- nelegálne skládky odpadov
- preťažaná ČOV
- územia cenné po botanickej stránke ohrozované synantropnou vegetáciou
- potenciónálnym zdrojom ohrozenia PR Jelšina ťažba štrkopieskov južne od rezervácie

5.6.2. Návrhy ochrany a tvorby k.ú. Štôla:

- a. Zachovať pôvodnú krajinno priestorovú štruktúru.
- b. Pre umocnenie ekostabilizačných kvalít biocentra, interakčného územia a biokoridoru podporovať a vytvárať podmienky pre lesné biocenózy, krovinnú vegetáciu a TTP s extenzívnym využívaním, zachovať a rekonštruovať najvzácnejšie fragmenty horských lúk s ich pôvodnou biodiverzitou.
- c. Zachovať a umocniť brehovú a sprievodnú vegetáciu hydrického biokoridoru , rieky Poprad, s podporou nadväzných mokradných spoločenstiev.
- d. Chrániť areály mokradí, význačné lokality vyhlásiť za chránené, vylúčiť zmenu vodného režimu, zabezpečiť na nich resp. v ich blízkosti znížené používanie, prípadne vylúčenie používania pesticídov a hnojív.
- e. Vytvoriť podmienky pre krajinno-ekologické a urbanisticko-priestorové dotvorenie prechodných priestorov v zastavanom území sídla, krajinársko-sadovnícke a parkové úpravy.
- f. Zachovať a umocniť brehovú a sprievodnú vegetáciu potokov najmä pri prechode obcou, pozdĺž tokov rešpektovať prirodzene vyvinutú brehovú vegetáciu, zachovať voľné plochy pre výsadbu sprievodnej a brehovej vegetácie.
Návrh ochranného pásma hydrického biokoridoru na vodnom toku v zastavanom území sídla: min. 3 m obojstranne široký pás pozdĺž upraveného toku,
min. 5 m obojstranne široký pás pozdĺž neupraveného toku,
stavby umiestňovať vo vzdialenosti min.10 metrov od brehovej čiary toku.
- h. Umocniť a vytvárať líniovú (izolačnú) vegetáciu pozdĺž komunikácií, plochách športu a skládky biologického rozložiteľného odpadu.
- i. Spracúvať kalamity podľa postupov platných pre kalamitné oblasti, vylúčiť veľkoplošné holuby.
- j. Starostlivosť o lesné ekosystémy vykonávať prostredníctvom jemnejších foriem hospodárskych spôsobov s maximálnym využitím prirodzeného zmladenia a sadobného materiálu miestnej proveniencie, znížiť pri obnove lesa zastúpenie smreka
- k. Akceptovať prvky ÚSES ako územia s ekostabilizačnou funkciou, nezasahovať do nich takými aktivitami, ktorými by bola narušená ich funkcia.
- l. Rešpektovať ďalšie podmienky ochrany prírody z návrhových listov R-ÚSES, území NATURA 2000, Programu starostlivosti o TANAP (po schválení), a ďalších podmienok vyplývajúcich z jednotlivých stupňoch územnej ochrany v zmysle zákona č.543/2002Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

6. Urbanistická štruktúra obce.

6.1. Doterajší stavebný a urbanistický vývoj obce.

Štôla je sídelným útvarom obecného typu (pôvodne drevorubačská obec) má prevládajúci obytno-rekreačný charakter a leží v oblasti Vysokých Tatier pod hranicou TANAPu v severozápadnej časti Prešovského kraja. Krajinársky je celé katastrálne územie mierne zvlnené podhorské pásmo s horným tokom Popradu a jeho bohatými prítokmi potokov. Obcou čiastočne prechádza cesta II/539 z Mengusoviec do Vyšných Hágov severojužným smerom.

Obec tvorí radová obytná zástavba pozdĺž cesty v južnej časti sídla, ku ktorej sa po výstavbe paralelnej komunikácie na Vyšné Hágy vybudoval liečebný areál Tuberkulózy a pľúcnych chorôb, ktorý je v súčasnosti nefunkčný. V severnej časti zastavaného územia sa postupne vytvárala zástavba objektov individuálnej a podnikovej chatovej rekreácie a dvoch väčších rekreačných areálov.

Cez obec pretekajú dva potoky Štôlanský a Háganský, prevažne v zadných častiach pozemkov obytnej zástavby, do ktorých odtekajú všetky povrchové vody zo zastavaného územia obce.

6.2. Súčasný stav urbanistickej štruktúry a funkčné členenie obce.

Centrálna časť obce sa nachádza vo výške 850 m.n.m. Skutočne zastavané územie sídla sa nachádza na zvlnenom teréne. Komunikácia prechádzajúca obcou tvoria kompozičnú os sídla vo severojužnom smere.

Obec má zreteľné členenie na obytnú a rekreačnú zónu situovanú v severnej časti sídla. Zástavba obce predstavuje prevažne nízkopodlažnú obytnú zástavbu formou izolovaných rodinných domov a chát, z ktorých cca 50% bytov je z rokov (1946-2001) a bytov v bytových domov je cca 40 % je z rokov (1946-1990).

Pôvodné domy boli obyčajné zrubové drevenice, ktoré obývali spravidla štyri alebo dve rodiny. Súčasťou každého gazdovského domu boli aj hospodárske budovy (maštal', stodola, počop, hlemajz). Zástavba rodinných domov bola doplnená výstavbou 5 podlažných bytových domov v centrálnej časti sídla, ktoré boli vybudované pre zamestnancov liečebných ústavov vo Vysokých Tatrách.

Objekty občianskej vybavenosti (kostol, obecný úrad, materská škôlka, požiarna zbrojnica) sú situované v centre obce pozdĺž obslužnej komunikácie a polohovo okrem požiarnej zbrojnice vyhovujú. Cintorín s pamätníkom pre padlých vojakov II. svetovej vojny je situovaný na západnom okraji sídla s možnosťou územnej rezervy pre jeho rozšírenie spolu s výstavbou domom smútku.

Zariadenia pre rekreáciu sú tvorené izolovanými objektmi chát a penziónov, alebo areálmi tvorené z viacerých ubytovacích a stravovacích objektov. Tieto objekty a areály sú situované v severnej časti sídla, okrem areálu penzión Domino, ktorý je v južnej časti. Konceptne sú tieto areály vhodne situované, pretože sú funkčne oddelené od prevažne obytnej funkcie. Nevyužívaný liečebný areál Tuberkulózy a pľúcnych chorôb sa v projektových zámeroch využíva ako rekreačno-apartmánové centrum a svojou polohovou vhodne zapadá do funkčného členenia obce na obytnú a rekreačnú časť. Zjazdová lyžiarska trať s vlekom s dĺžkou cca 120 m je situovaná na svahu západne od materskej škôlky.

Hlavným peším ťahom je dopravne skľudnená komunikácia prechádzajúca zastavanou časťou obce. Chodníky sú vybudované iba okolo bytových domov.

Plochy verejnej zelene (okrem oboch cintorínov) sa v obci nenachádzajú. V zastavanom území obce sa nachádza množstvo zelene v záhradách rodinných domoch, na pozemkoch chát, rekreačných areálov a za jeho hranicou sú lesné porasty.

6.3. Navrhovaná urbanistická koncepcia sídla.

Katastrálne územie obce Štôla spolu so zastavaným územím obce má jeden urbanistický obvod. Urbanistický obvod je tvorený sčítacím obvodom, zasahujúcim zastavané územie obce tak, že vytvára homogénny a priestorovo konzistentný celok s približne funkčne rovnorodou zástavbou v zoskupení, ktoré zároveň zohľadňuje jeho vnútorné usporiadanie a topografické a komunikačné danosti.

Skutočne zastavané územie obce je obytno-rekreačné, ktoré svojimi ubytovacími kapacitami slúži pre oblasť Vysokých Tatier a dopravne je napojené na cestu II/539 v južnej časti obce. Prevádzkovo je to nedostatočné z hľadiska napojenia chatovej lokality. Preto návrh rieši ďalšie dve napojenia obce v strednej a severnej časti z dôvodu odľahčenia dopravnej prevádzky obytného a rekreačného (chatová lokalita) územia.

6.3.1. Funkčné členenie sídla.

- obytné, tvorené plochami rodinných a bytových domov, občianskej vybavenosti (južná časť sídla)
- rekreačné, tvorené objektmi chát a areálov rekreačnej vybavenosti (severná časť sídla)

Obe tieto funkcie v rámci zastavaného územia sídla sa prelínajú plochami s objektmi rozdielných funkcií, hlavne v strednej časti sídla, ale v urbanistickej koncepcii je potrebné zachovať základné jestvujúce členenie na obytnú a rekreačnú časť.

Rozvoj obytnej funkcie formou rodinných domov je navrhovaný v prielukách obytnej zástavby a v južnej a západnej časti sídla. Pri západnom rozvoji plôch pre výstavbu rodinných domov je podmienená investíciou preložky VN vedenia. Plochy pre bytové domy sú riešené ako rezerva v centrálnej časti na lesných pozemkoch ako pohotovostné byty pre zariadenia občianskej vybavenosti v rámci Vysokých Tatier.

Rozvoj rekreačnej funkcie formou chát je riešený v prielukách a na voľných plochách jestvujúcej funkcie vo väzbe na účelovú komunikáciu. Areály s väčšou lôžkovou kapacitou sú riešené v centrálnej časti sídla na pôvodných plochách rekreačnej vybavenosti.

Pri jestvujúcich plochách cintorínov a pamätníka je riešený nový cintorín sa domom smútku s vydaným územným rozhodnutím. Plocha medzi cintorínom a obytným územím je navrhovaná ako historické územie pre zachovanie pôvodných historických objektov. Preto aj na ploche navrhovanej rekreačnej vybavenosti (za potokom) môžu byť riešené iba drevené stavby – prístrešky, resp.: sa táto plocha môže využívať pre statickú dopravu jestvujúceho penziónu.

6.3.2. Situovanie občianskej a rekreačnej vybavenosti.

Jestvujúca základná občianska vybavenosť je situovaná v obytnej centrálnej časti územia na samostatných plochách, umožňujúcich jej kapacitný rozvoj.

Plochy rekreačnej vybavenosti sú situované na oboch funkčných plochách (obytné a rekreačnej). Návrh umožňuje riešiť túto vybavenosť (penzióny) aj na pozemkoch obytnej zástavby.

Športový areál je navrhovaný v južnej časti sídla s možnosťou vybudovania prevádzkového objektu s ubytovacími a stravovacími kapacitami.

Spracované štúdie a projekty z hľadiska obytnej výstavby v zastavanom území obce:

- Dispozičná štúdia – Nový cintorín (Ing. Mažári, 2002)

Dispozičná štúdia rieši nový cintorín s domom smútku pri jestvujúcom cintoríne na parcelách č.336, 337, 338/2, 352/2, 352/1 a 351. Kapacita je 547 hrobov a 59 urien. Dom smútku má 82 miest a 20 parkovacích miest na osobné automobily.

- Rekreačno – apartmánové centrum, Štôla (Pressburg B&V s.r.o. 2006)

Projekt rieši rekonštrukciu bývalého liečebného areálu TBC na rekreačné využívanie. Okrem priestorov pre rekreačné využívanie bude obsahovať kongresové centrum pre cca 200 osôb, ubytovanie v cca 100 apartmánoch a 40 hotelových izieb a podzemné parkovisko pre 150 automobilov. Areál je situovaný na parcelách č.575/1, 575/2, 575/3, 575/4 a 1026.

6.4. Regulatívy funkčného členenia územia.

Pri riadiacom procese zameranom na využívanie a usporiadanie katastrálneho územia obce Štôla je potrebné akceptovať a dodržiavať záväzné regulatívy, definované pre všetky záujmové okruhy v nasledujúcom rozsahu:

6.4.1. Obytné územie – plocha bývania v rodinných domoch Brd

a) územie slúži:

- pre bývanie formou rodinných domov s prislúchajúcimi nevyhnutnými zariadeniami (napr.: garáže, hospodárske stavby, stavby základného občianskeho vybavenia, verejné a technické vybavenie, zeleň a detské ihriská).

b) na území je prípustné umiestňovať:

- nízkopodlažné rodinné domy, prevažne samostatne stojace (izolované), s objektmi pre domáce hospodárstvo a pre chov drobných hospodárskych zvierat a objektmi doplňujúcimi funkciu bývania,
- rekreačné objekty chát a chalúp,
- rekreačnú vybavenosť - penzión
- stavby základného občianskeho vybavenia,
- objekty drobnej výroby hygienicky vhodné do obytnej zóny,
- verejné a technické vybavenie
- plochy zelene.

c) na území je zakázané umiestňovať:

- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.2. Obytné územie – plocha bývania v bytových domoch Bbd

a) územie slúži:

- pre bývanie formou bytových domov
- b) na území je prípustné umiestňovať:
- maximálne trojpodlažné bytové domy s podkrovím,
- verejné a technické vybavenie,
- plochy zelene a detských ihrísk.

c) na území je zakázané umiestňovať:

- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.3. Rekreačné bývanie v chatách a rekreačných domčekoch Rb

a) územie slúži:

- pre rekreačné bývanie formou chát a rekreačných domčekov
- b) na území je prípustné umiestňovať:
- nízkopodlažné samostatne stojace (izolované), rodinné domy,
- stavby rekreačného vybavenia,
- verejné a technické vybavenie,
- plochy zelene.

c) na území je zakázané umiestňovať:

- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.4. Polyfunkčné plochy OV, RV, Brd, Bbd

a) územie slúži:

- pre stavby základnej a vyššej občianskej vybavenosti a turistického ruchu;

b) na území je prípustné umiestňovať:

- zariadenia pre maloobchod, služby, živnostenské aktivity (i remeselné), nerušivého charakteru pre obytnú funkciu,
- objekty bývania,

- nízkopodlažné samostatne stojace (izolované), rodinné domy,
- verejné a technické vybavenie,
- plochy ihrísk,
- c) na území je zakázané umiestňovať:
- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.5. Občianska vybavenosť

OV

- a) územie slúži:
  - pre stavby základnej a vyššej občianskej vybavenosti;
  - b) na území je prípustné umiestňovať:
- zariadenia pre maloobchod, služby, živnostenské aktivity (i remeselné), nerušivého charakteru pre obytnú funkciu,
- verejné a technické vybavenie,
- objekty rekreačnej vybavenosti a turistického ruchu,
- c) na území je zakázané umiestňovať:
- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.6. Rekreačná vybavenosť

RV

- a) územie slúži:
  - pre stavby rekreačnej vybavenosti a turistického ruchu;
  - b) na území je prípustné umiestňovať:
- verejné a technické vybavenie,
- plochy ihrísk,
- plochy zelene.
- c) na území je zakázané umiestňovať:
- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.4.7. Plochy športu a športovej vybavenosti

SV

- a) územie slúži:
  - pre umiestnenie objektov, plôch a zariadení každodennej rekreácie a športu pre obyvateľstvo. Podstatnú časť musia tvoriť plochy zelene.
  - b) na území je prípustné umiestňovať:
- objekty a zariadenia pre jednotlivé alebo skupinové rekreačné a športové aktivity,
- objekty pre doplňujúcu vybavenosť, súvisiacu s hlavnou funkciou,
- objekty pre hromadné ubytovanie komerčného charakteru,
- verejné a technické vybavenie,
- plochy ihrísk,
- c) na území je zakázané umiestňovať:
- ostatné vyššie neuvedené funkcie.

6.5. Kultúrne a výtvarné hodnoty obce, ochrana pamiatok.

V katastrálnom území obce sa nachádzajú tieto nehnuteľné národné kultúrne pamiatky (ÚZPF):

Evanjelický kostol a.v.	č. 986/0
Cintorín	č. 1426/0
Dom ľudový č.57 – Horný koniec	č. 1047/0
Tabuľa pamätná, Kafenda F.	č. 4499/0

Plošne sa v riešenom území nachádza lokalita bývalého benediktínskeho kláštora, ktorého poloha nie je presne situovaná. V obci sa nachádzajú objekty s architektonickými, historickými a kultúrnymi hodnotami, ktoré je možné zaradiť medzi pamätihodnosti obce (drevenice, hlemajzy – sypance na zrno postavené spôsobom dreveného zrubu, zvonička).

Z hľadiska rozvoja obce je potrebné národné kultúrne pamiatky a archeologické náleziska zachovať a chrániť v súlade so všeobecným záujmom a princípom pamiatkovej ochrany, zakotvenými v zákone č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov.

Navrhované riešenie nezasahuje do plôch pamiatkovo chránených objektov. Pre zachovanie objektov pôvodnej ľudovej architektúry je navrhovaná plocha historického územia medzi cintorínom a zastavaným obytným územím, na ktorej sa nachádzajú objekty sypancov a pravdepodobne je to lokalita bývalého benediktínskeho kláštora. Na toto územie je potrebné vypracovať urbanistickú štúdiu, alebo územný plán zóny a vytvoriť takto lokalitu s kultúrnymi historickými hodnotami.

V územnom a stavebnom konaní povoľovaných stavieb v obci je potrebné zabezpečiť stanovisko resp.: rozhodnutie príslušného špecializovaného orgánu štátnej správy v oblasti ochrany pamiatkového fondu, t.j. príslušného Krajského pamiatkového úradu.

V rozhodnutiach stavebného úradu zapracovať dodržanie uvedených podmienok Archeologického ústavu SAV:

1. stavebník najmenej s dvojtýždenným predstihom písomne oznámi Archeologickému ústavu SAV, pracovisko Spišská Nová Ves začiatok zemných prác,
2. stavebník a dodávateľ vytvorí priaznivé podmienky pre uskutočnenie záchranného archeologického výskumu (umožnenie vstupu na pozemok za účelom obhliadky výkopových prác, záchrany a dokumentácie archeologických situácií a nálezov),
3. stavebník uhradí náklady na realizáciu záchranného archeologického prieskumu a výskumu (§38 ods.1,2 zákona č.49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu), pričom pred začiatkom výstavby v tejto veci uzatvorí zmluvu o dielo s oprávnenou osobou,
4. stavebník si zabezpečí oprávnenú osobu na vykonanie výskumu, ktorou je podľa § 36 ods.2 „Archeologický ústav SAV v Nitre; iná oprávnená osoba, ktorá vlastní oprávnenie vydané Ministerstvom kultúry SR“,

7. Demografické rozbory.

Údaje o obyvateľstve a o jeho sociálno-ekonomickej štruktúre a aktivite sú analyzované najmä na základe výsledkov, získaných v celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov ku dňu 26. mája 2001 za obec Štôla tak, ako ich vydal a poskytol Štatistický úrad SR.

7.1. Retrospektívny demografický vývoj obce.

Štôla je obcou, ktorej rozvoj bol vždy silne viazaný na cestovný ruch v oblasti Vysokých Tatier. Doterajší demografický vývoj má miernu postupne stúpajúcu tendenciu v ktorom sa odrážajú etapy rastu trvale bývajúceho obyvateľstva.

Podľa výsledkov jednotlivých cenzov, pokiaľ je štatisticky sledovaný, bol dlhodobý vývoj počtu obyvateľov obce nasledovný :

rok cenzu	počet obyvateľov Štôla	medzicenzový	
		nárast/pokles	
		absolútne	relatívne
1787	142		
1884	206	64	145,07%
1910	280	74	135,92%
1921	276	-4	98,57%
1930	281	5	101,81%
1940	355	74	126,33%
1970	369	14	103,94%
1980	485	116	131,44%
1991	527	42	108,66%
2001	545	18	103,42%
2005	533	-12	101,14%

Index 10 ročného rastu obyvateľstva spolu: sčítanie 1980/1970 = $485/369 = 1,314$

Index 10 ročného rastu obyvateľstva spolu: sčítanie 1991/1980 = $527/485 = 1,087$

Index 10 ročného rastu obyvateľstva spolu: sčítanie 2001/1991 = $545/527 = 1,034$

V dejinách obce bolo klesajúce obdobie medzi rokmi 1921 – 1910 a terajšie obdobie r.2005. Postupný nárast je okrem týchto období mierne stúpajúci.

7.2. Obyvateľstvo.

Počet trvalo bývajúcich obyvateľov obce bol podľa výsledkov cenzu v roku 2001 nasledovný :

Základnú štruktúru obyvateľstva v sídle vyjadrujú nasledujúce tabuľky 1-5:

stav k sčítaniu 2001

tab.:1/01

Základná štruktúra obyvateľstva	spolu	muži	ženy	ženy v %	spolu v %
bývajúci obyvatelia	545	266	279	51,2	100,0
prítomný obyvatelia	521	259	262	48,1	95,6

Bývajúce prítomné obyvateľstvo 484

Dočasne neprítomné obyvateľstvo 61 Dočasne prítomné obyvateľstvo 37

stav k sčítaniu 2001

tab. 2/01

Štruktúra obyvateľstva podľa národnosti	spolu	slovenská	rómska	česká	maďarská	iná
bývajúce obyvateľstvo	545	487	28	12	2	16
podiel obyvateľov v %	100,0	89,4	5,1	2,2	0,4	2,9

stav k sčítaniu 2001

tab. 3/01

Struktúra obyv. podľa náboženského vyznania	spolu	rímsko-katolícka	grécko-katolícka	evanjelická aug. vyzn.	bratská j. baptistov	iné	bez vyznania nezistené
bývajúce obyvateľstvo	545	214	14	190	50	10	67
podiel obyvateľov v %	100,0	39,3	2,6	34,9	9,2	1,8	12,3

stav k sčítaniu 2001

tab. 4/01

Struktúra obyvateľstva podľa veku	spolu	muži 0 - 14	ženy 0 - 14	muži produkt.	ženy produkt.	muži poprodukt.	ženy poprodukt.
bývajúce obyvateľstvo	545	63	43	164	159	39	77
podiel podľa veku v %	100	11,6	7,9	30,1	29,2	7,2	14,1

Počet obyvateľov od 0-14 rokov 106

poproduktívnych 116

Index stárnutia populácie: $I = \frac{0 - 14 \text{ roč.}}{\text{poproduktívny}} = \frac{106}{116} = 0,91$

Hodnoty indexu: nad 3,00 veľmi progresívna populácia
 2,01 – 3,00 progresívna
 1,20 – 2,00 stagnujúca
 do 1,20 regresívna

Index vitality a index ekonomického zaťaženia

tab. 5/01

Obec	Index vitality	Index ekon. zaťaženia
	2001	2001
Štôla	0,91	0,59

Priemerný štatistický vek trvalo bývajúcich obyvateľov Štôla pri sčítaní v r. 2001 bol 37,6 rokov. Pritom bol priemerný vek mužov 35,1 rokov a priemerný vek žien 39,9 roku.

V porovnaní s celoštátnymi údajmi nemá Štôla priaznivú vekovú štruktúru, keď je detská zložka populácie menšia ako počet obyvateľov v poproduktívnom veku. Takejto vekovej štruktúre zodpovedá aj súčasný trend vývoja počtu obyvateľov prirodzenou menou (bez zohľadnenia migrácie). Tieto údaje zároveň indikujú nepriaznivé demografické predpoklady pre možný výhľadový rast počtu obyvateľov obce, ktorý sa môže zmeniť za predpokladu zlepšenia jeho sociálno-ekonomických podmienok.

Demografická prognóza.

Vývoj počtu obyvateľov treba predpokladať podľa:

- vidiecke sídla prestávajú byť zdrojom pre rast obyvateľstva miest; vzniká opačný trend migrácie z miest do blízkych okolitých obcí.
- súčasný podiel obyvateľov v predproduktívnom veku,
- predpokladaný ďalší pokles pôrodnosti,
- postupné zvýšenie podielu obyvateľstva v poproduktívnom veku.
- charakter rekreačného sídla

Predpokladaný vývoj obyvateľstva.

Pri priemernom indexe 10 ročného rastu obyvateľstva za sčítanie 2001/1980 = 1,061 s úpravou so stavom k roku 2005:

rok cenzu	počet obyvateľov Štôla	medzicenzový nárast/pokles	
		absolútne	relatívne
1991	527		
2001	545	18	103,42%
stav 2005	533	-12	97,80%
2015	566	33	106,19%
návrh 2025	600	34	106,01%
výhľad 2030	618	18	103,00%

7.3. Zamestnanosť a ekonomická aktivita obyvateľstva.

7.3.1. Pracovné príležitosti.

Zmenou politických pomerov po r.1989 a vznikom trhu v rámci pracovných príležitostí a transformáciou výrobných a poľnohospodárskych podnikov sa zmenšili možnosti výberu práce pre obyvateľov obce, pretože väčšina ekonomicky produktívneho obyvateľstva odchádza za prácou.

V r. 2001 bolo v obci 39 nezamestnaných (cca 15% z produktívneho obyvateľstva) z toho bolo 22 mužov.

stav k sčítaniu 2001

tab. 6/01

Ekonomická aktivita	spolu	muži	ženy	ženy v %	spolu v % z t.b. obyv.
ekonomicky aktívny	266	139	127	47,7	48,8
nepracujúci dôchodcovia	123	44	79	64,2	22,6
ostatní nezávislí	1	1	0	0,0	0,2
deti a žiaci ZŠ	109	65	44	40,4	20,0
študenti SOU, SŠ, VŠ	32	13	19	59,4	5,9
ostatní závislí, nezistení	14	10	4	28,6	2,6
spolu	545	272	273	50,1	100,0

stav k sčítaniu 2001

tab. 7/01

Odvetvie hospodárstva	spolu	spolu v %	muži	ženy	ženy v %	z toho odchádza do zamestnania
poľnohosp., poľovníctvo a súv.služby	13	4,9	11	2	15,4	10
lesníctvo, ťažba dreva a pridruž.služby	10	3,8	9	1	10,0	5
ťažba nerastných surovín	3	1,1	3		0,0	3
priemyselná výroba	51	19,2	31	20	39,2	41
výroba a rozvod elektriky, plynu a vody	3	1,1	3		0,0	1
stavebníctvo	11	4,1	10	1	9,1	5
obchod, servis a opravárenské služby	21	7,9	9	12	57,1	9
hotely a reštaurácie	13	4,9	4	9	69,2	5
doprava, skladovanie a spoje	11	4,1	9	2	18,2	9
peňažníctvo a poisťovníctvo	6	2,3	3	3	50,0	5
nehnutelnosti, obch. služby, výskum	4	1,5	2	2	50,0	3
verejná správa, obrana, soc.zabezpeč.	22	8,3	14	8	36,4	10
školsťvo	5	1,9		5	100,0	4
zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	73	27,4	19	54	74,0	53
ostatné verejné, soc.a osobné služby	5	1,9	3	2	40,0	4
EA bez udania odvetví	15	5,6	9	6	40,0	3
spolu	266	100	139	127	47,7	170

Ekonomická aktivita dosiahla v roku 2001 266 pracujúcich obyvateľov; z toho 170 t.j. 64% odchádza za prácou mimo hraníc obce. Pracovné príležitosti poskytuje okrem poľnohospodárstva, ťažby dreva, priemyselnej výroby hlavne terciálna sféra.

8. Domový a bytový fond.

8.1. Domový fond.

Podľa výsledkov posledného cenzu bolo v Štôle v máji roku 2001 celkom 126 budov, určených a využitelných na účely bývania. Z tohto počtu bolo 93 domov, t.j. 73,8% trvalo obývaných. Zvyšných 31 obytných budov (24,6 %) nebolo v čase cenzu obývaných a 20 bolo určených na rekreáciu.

Ubytovacie zariadenia bez bytu boli 2 v ostatných budovách.

Neobývaných domov určených na rekreáciu z celkového počtu 30 rodinných domov bolo 20 určených na rekreáciu.

Priemerný vek jestvujúceho domového fondu bol pri sčítaní 36 rokov. Pri rodinných domov bol 35 rokov, pri bytových domoch 27 rokov a priemerný vek ostatných budov 69 rokov.

Podľa vlastníctva bolo rozdelenie trvalo obývaného domového fondu nasledovné:

	absolútne	v %
- vo vlastníctve štátu	2	2,15 %
- vo vlastníctve fyzických osôb	83	89,25 %
- právnické osoby	1	1,08 %
- v ostatných formách vlastníctva	7	7,52 %
spolu :	93	100,00 %

Štruktúra typov domov podľa ich vlastníctva bola takáto:

	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy
- vo vlastníctve štátu	1		1
- vo vlastníctve fyzických osôb	81	2	
- právnické osoby			1
- v ostatných formách vlastníctva	2	5	
spolu :	93	7	2

Členenie domového fondu podľa počtu nadzemných podlaží:

	1-2 n.p.+ nezistené	3-4 n.p.	5+ n.p.
- rodinné domy	83	1	
- bytové domy	2		5
- ostatné budovy	1	1	
spolu:	86	2	5

Základná štruktúra domového fondu:

stav k sčítaniu 2001 a návrh 2025

tab. 8/01

základné údaje domov	rodinné domy		bytové domy		ostatné budovy		návrh 2025	chaty	
	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh		stav	návrh
počet domov	114	35	7		5		161	82	20
trvale obývané domy	84	35	7		2		128		
neobývané domy	30	24			1		24		

8.2. Bytový fond.

8.2.1. Stav.

Pri sčítaní v roku 2001 bolo pri celkovom počte 126 na bývanie určených budov 226bytov, z nich bolo 178 (78,8 %) trvalo obývaných, ostatné sa v čase cenzu z rôznych dôvodov na trvalé bývanie nevyužívali.

Podľa cenzu v roku 2001 ukazovateľ priemernej štatistickej obsadenosti bytov pri celkovom počte 540 bývajúcich obyvateľov v obývaných bytoch 178 bol 3,03 obyv./byt.

Dôvody nevyužívania týchto bytov na bývanie sú v štatistickom výstupe zo sčítania obyvateľstva, domov a bytov z roku 2001 (ŠÚSR) nasledovné:

	rodinné domy	bytové domy
- zmena užívateľa		1
- na rekreáciu	20	6
- byt určený na prestavbu	1	
- nespôsobilé na bývanie	4	
- po kolaudácií	4	
- po pozostalost. alebo súdnom konaní	1	3
- z iných dôvodov alebo nezistený	4	4
spolu neobývaných bytov	34	14

Priemerné základné ukazovatele úrovne bývania v obci Štôla sú podľa údajov z posledného sčítania nasledovné :

- veľkosť obytnej plochy na 1 trvale obývaný byt :	57,9 m ²
- veľkosť celkovej plochy na 1 trvale obývaný byt	87,2 m ²
- veľkosť obytnej plochy na 1 trvale bývajúcu osobu :	19,1 m ²
- počet obytných miestností na 1 trvale obývaný byt :	3,15

Podľa výsledkov cenzu bola štruktúra bytového fondu medzi trvalo obývanými bytmi podľa veľkostných kategórií a druhu bytov nasledovná :

byty	v rodinných domoch	v bytových domoch	v ostatných budovách	spolu	v %
s 1 obytnou miestnosťou	8	1	1	10	5,6
s 2 izbami	22	24		46	25,8
s 3 izbami	36	34	1	71	39,9
so 4 izbami	15	10	1	26	14,6
s 5 a viac izbami	25			25	14,1
spolu :	106	69	3	178	100,0

Skutočná obývanosť trvalo obývaných bytov podľa ich veľkosti bola takáto :

počet osôb v byte	1 byt.miest.	2 izby	3 izby	4 izby	5 a viac izieb	spolu
1 osoba	3	16	12	2	5	38
2 osoby	5	11	12	6	5	39
3 osoby	2	8	15	4	3	32
4 osoby		5	20	6	5	36
5 osôb		3	8	3	5	19
6 osôb		1	4	4	2	11
7 a viac osôb		2		1		3
spolu :	10	46	71	26	25	178
v %	5,6 %	25,8 %	39,9%	14,6 %	14%	100,0%

Štruktúra bytového fondu podľa veku stavieb bola v roku 2001 nasledovná :

stavby, postavené	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	spolu	v %
do roku 1899	5			5	2,81 %
1900 - 1919					
1920 - 1945	11		3	14	7,87 %
1946 - 1970	38	10		48	26,97 %
1971 - 1980	26	32		58	32,58 %
1981 - 1990	20	27		47	26,40 %
1991 - 2001	6			6	3,37 %
spolu :	106	69	3	178	100,00 %
z toho v rokoch					
1996 - 2001	5			5	

Uvedené štatistické údaje sú priaznivé, keď až cca 89 % zo všetkého bytového fondu v obci pochádza z výstavby od roku 1946, z toho cca 62 % z výstavby od roku 1971. Z obdobia 1991-2001 je 3% bytov. Najviac je dvoj a trojizbových bytov cca 65 %. Zo všetkých bytov je zaraditeľných do I. vybavenostnej kategórie je cca 90%.

Podľa vybavenostných kategórií bolo rozdelenie bytového fondu v meste nasledovné:

byty	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	spolu	v %
I. kategórie	9	2		11	6,2 %
II. kategórie	1			1	0,5 %
III. kategórie	3	3		6	3,4 %
IV. kategórie	93	64	3	160	89,9 %
spolu :	106	69	3	178	100,0 %

Technické vybavenie trvalo obývaných bytov bolo nasledovné :

ukazovateľ	počet bytov	počet osôb v bytoch
počet bytov celkom :	178	540
z toho:		
- vybavených plynom zo siete	155	460
- vodovodom v byte	175	536
bez vodovodu	2	3
nezistené	1	1
- s kanalizáciou prípojka na verejnú kanalizáciu	167	514
septik (žumpa)	5	13
- so splachovacím záchodom	171	514
- s kúpeľňou, alebo so sprchovacím kútom	171	522

Podľa spôsobu vykurovania možno súčasný bytový fond špecifikovať nasledovne :

spôsob vykurovania	počet bytov	počet osôb v bytoch
- ústredné kúrenie diaľkové	13	37
- ústredné kúrenie lokálne	80	250
z toho: - na pevné palivo	3	9
- na plyn	77	241
- etážové kúrenie	69	201
z toho: - na plyn	68	200
- ostatné	1	1
- lokálne kúrenie (kachľové)	13	48
- iný spôsob vykurovania	3	4

8.2.2. Návrh.

Podľa predpokladaného vývoja počtu obyvateľov do r. 2025 – 600 obyv. a pri rozvojových možnostiach sídla s obložnosťou/byt **2,31obyv.** je potrebné **260 bytových jednotiek** v trvale obývaných domoch.

Predpokladaná potreba bytov podľa demografického rastu: tab.9/01

rok	počet obyvateľov	počet trvale obývaných bytov	obložnosť obyv./byt	nárast počtu bytov od r.2001
2001	545	178	3,06	
2015	566	218	2,60	40
návrh 2025	600	260	2,31	82
výhľad 2030	618	275	2,25	97

Základná štruktúra bytového fondu v návrhu ÚPN-O:

stav k sčítaniu 2001 a návrh 2025

tab.10/01

základné údaje bytov	rodinné domy		bytové domy		ostatné budovy		návrh 2025	obložnosť obyv./byt
	stav	návrh	stav	návrh	stav	návrh		
počet bytov	140	77	83		3		303	1,98
trvale obývané byty	106	77	69	5	3		260	2,31
neobývané byty	34	24	14	9			33	

Návrh do r. 2025 uvažuje s predpokladaným nárastom počtu bytov v základnej štruktúre od r. 2001 pri obložnosti 2,31 obyv./byt v tomto rozsahu:

- zobytnenie časti neobývaných bytov v rodinných domoch 10 b.j.
- návrh nových bytov v rodinných domoch 67 b.j.
- zobytnenie časti neobývaných bytov v bytových domoch 5 b.j.

Pre výstavbu nových obytných domov sú územno-technické podmienky v týchto nasledovných lokalitách po etapách (viď. grafická príloha v.č. 4; počet parciel objektov rodinných resp. bytových domov je smerný regulatív):

Smerný počet navrhovaných obytných objektov v územných blokoch

tab. 11

Číslo územného bloku	počet bytových jednotiek		chaty	predpokladaná etapa výstavby
	rodinné domy	bytové domy		
2			2	1-2
3			3	1-2
4			1	1-2
5			13	1-2
8			1	1-2
10	5			1
11	5			1-2
16	2			1
17	3			1
18		25		rezerva
21	7			1-2
22	6			1-2
24	3			2
26	11			2
27	9			2
28	3			1-2
30	13			1
Spolu	67	25-rezerva	20	

Pri územnom bloku 27 je potrebná pri realizácii výstavby rodinných domov vynútená investícia prekládky 22kV vedenia.

9. Hospodárska základňa.

Štôla bola a je rekreačnou obcou, preto aj ekonomika je viazaná na súvisiace služby. V priemyselnej výrobe pracuje cca 20% a v zdravotníctve a sociálnych službách cca 27% obyvateľov.

Ekonomická aktivita dosiahla v roku 2001 266 pracujúcich obyvateľov; z toho 170 t.j. 64% odchádza za prácou mimo hraníc obce. Záverom je možné konštatovať, že jestvujúci rekreačný charakter obce bude zachovaný aj v návrhovom období, to znamená možnosť ponechať založené zónovanie výrobnéj zóny a vytvárať podmienky jeho prevádzkovej funkčnosti i v ďalšom období.

9.1. Poľnohospodárska výroba.

Areál poľnohospodárskej výroby sa v katastri obce nenachádza je situovaný v susednom katastri obce Mengusovce.

9.2. Lesné hospodárstvo.

9.2.1. Organizačné členenie.

Lesný pôdny fond v katastrálnom území Štôla sa delí na súkromné lesy a lesy, ktoré obhospodaruje Urbárske spoločenstvo Štôla.

9.2.2. Prírodné pomery.

V katastri boli pre kalamitou zachovalé lesné spoločenstvá ako morénová borovicová smrečina, trávovitá smreková jedlina, vyššie pri Nižných Hágov smlzová borovicová smrečina. Pri nivách potokov a zamokrených lokalitách sa vyskytuje jelša siva a lepkavá (*Alnus incana*, *Alnus glutinosa*), rôzne druhy vrúb (*Salix*, *triandrae*, *eleagni*), briez (*Betula*).

9.2.3. Rozmiestnenie lesného pôdneho fondu.

Lesné porasty sa nachádzajú na strmších a vyššie položených pozemkoch nevhodných pre poľnohospodársku výrobu. Pre kalamitou sa lesné porasty nachádzali v severozápadnej a východnej časti katastrálneho územia boli zastúpené ihličnatými drevinami smrek obyčajný (*picea abies*), smrekovec opadavý (*larix decidua*) a borovica

9.2.4. Kategorizácia lesných porastov.

Lesné porasty patria po kalamite do kategórie *lesov zvláštneho určenia*. Celková výmera lesov obhospodarovaných Urbárskou spoločnosťou je 76,10 ha. Po kalamite sa ťažba drevnej hmoty za rok 2005 bola asi 8950m³. V súčasnosti sa ťaží už iba kalamitné drevo napadnuté kôrovcom.

S delimitáciou neplodnej poľnohospodárskej pôdy do lesného pôdneho fondu sa neuvažuje. Zalesnenie holín po kalamite predstavuje ročne cca 20ha. Celkovo je po kalamite zalesnených cca 30 ha, týmito druhmi stromov: smrek obyčajný (*picea abies*), jedľa biela (*abies alba*), smrekovec opadavý (*larix decidua*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*) a borovica.

Obnova týchto porastov sa prevádza prostredníctvom maloplošných obnovných spôsobov.

9.3. Priemyselná výroba, stavebníctvo, výrobné služby a sklady.

V súčasnosti sa v obci nachádza prevádzka stolárstva a pneuservisu na pozemkoch rodinných domov. Výhľadovo je možné uvažovať situovaním podobných výrobných služieb na plochách obytnej zástavby, ktoré budú vyhovovať hygienickým požiadavkám obytného územia.

10. Občianska vybavenosť.

V obci sa nachádzajú iba zariadenia základnej občianskej a rekreačnej vybavenosti. Zariadenia základnej vybavenosti sú situované v samostatných objektoch a kapacitne dosahujú požadovanú úroveň iba v administratíve a kultúre. Výskyt a štruktúra komerčných zariadení obchodu a služieb sa pritom riadi najmä zásadou dopytu a tomu zodpovedajúcej ponuky.

10.1. Zariadenia pre školstvo, výchovu a vzdelávanie.

V súčasnosti sa v obci nachádza funkčná materská škôlka s kuchyňou a kapacitou jednej triedy pre 25 detí. V súčasnosti navštevuje škôlku 14 detí. Počet detí v obci od 3-5 rokov bol v r. 2001 20 detí. Počet detí od 0-2 rokov bol 23 detí. Kapacitne MŠ vyhovuje súčasnému aj výhľadovému stavu. Návrhu je rieši detské ihriská v areáli škôlky.

V obci je cca 65 školopovinných detí, ktoré navštevujú ZŠ vo Svite. Štôla patrí do školského obvodu Svit.

Úroveň vzdelania v skladbe jednotlivých druhov je takáto: základné 20%, učňovské bez maturity 19%, maturitu má cca 32% a vysokoškolské vzdelanie má 6% obyvateľstva. Stav školskej infraštruktúry vzhľadom na rozlohu a počet obyvateľov obce možno považovať za dobrý.

10.2. Zariadenia pre zdravotníctvo a sociálnu starostlivosť.

10.2.1. Zdravotná starostlivosť.

V súčasnosti je v objekte Obecného úradu poradňa lekára (príležitostná ambulancia). Základné zdravotnícke služby sú zabezpečené v zariadeniach zdravotného strediska vo Svite a polikliniky s nemocnicou v Poprade.

10.2.2. Sociálna starostlivosť.

V obci sa nenachádza žiadne sociálne zariadenie. Pre rozvoj tejto služby je možné v budúcnosti uvažovať so zriadením opatrovateľskej služby. Jej úlohou je poskytovanie nasledovných služieb za úhradu - nevyhnutné životné úkony, nevyhnutné práce v domácnosti a v neposlednom rade formy zabezpečovania kontaktu so spoločenským prostredím. Klientelou sú výlučne dôchodcovia, prevažne zdravotne ťažko postihnutí z obce. Zariadenie môže byť situované na plochách obytnej zástavby.

10.3. Telovýchovné a športové zariadenia.

V obci sa nenachádzajú žiadne verejné športové ihriská. Jednotlivé športové plochy (ihriská) sú v jednotlivých rekreačných areáloch. Za areálom MŠ je plocha zjazdovky s lyžiarskym vlekom v dĺžke cca 100m.

Športový areál s plochami ihrísk a prevádzkovým objektom s možnosťou ubytovania a stravovania je situovaný v južnej časti sídla spolu s plochou verejnej statickej dopravy. V rekreačných areáloch je možné dobudovať nové športové zariadenia pre zvýšenie ich kvality, podľa požiadaviek návštevníkov.

10.4. Administratíva a kultúra.

Objekty tejto vybavenosti sú situované v centre obce vo vyhovujúcom viacúčelovom objekte v centre obce. Nachádzajú sa tam tieto úrady a zariadenia:

- Obecný úrad s 2-3. pracovníkmi
- Kultúrna sála s kapacitou 60 stoličiek
- Miestna ľudová knižnica s počtom cca 3000 zväzkov
- Poradňa pre lekára
- Pošta s 1 pracovníkom

Objekt požiarnej zbrojnice s dvoma autami je potrebné prestavať, alebo asanovať a umiestniť v inej lokalite. V návrhu sme situovali plochu pre novú požiarnu zbrojnicu v južnej časti sídla vo väzbe na cestu II. triedy a potok.

Objekt evanjelického kostola je situovaný v južnej časti obce a postačuje aj v návrhovom období.

V obci sa nachádzajú dva cintoríny vedľa seba v západnej časti sídla. Vojenský cintorín s pamätníkom je vedený ako nehnuteľná národná kultúrna pamiatka pod č.1426/0.

Obecný cintorín už kapacitne nevyhovuje. Vydané je územné rozhodnutie ktorá rieši nový cintorín s domom smútku vo väzbe na jestvujúci. Kapacita je 547 hrobov a 59 urien. Dom smútku má 82 miest a 20 parkovacích miest na osobné automobily

10.5. Komerčná vybavenosť.

V obci sa nachádza účelový objekt potravín, ktorý je v súčasnosti nefunkčný. Časť objektu je využívaná ako Snack-bar. Funkčné potraviny sa nachádzajú v objekte rodinného domu. Návrh umožňuje situovať komerčné prevádzky aj na plochách obytnej zástavby (v objektoch rodinných domov).

10.6. Turizmus a cestovný ruch.

Obec je viazaná na cestovný ruch v oblasti Vysokých Tatier s celoročným využitím. Preto sa v obci nachádzajú objekty, ktoré ponúkajú ubytovacie a stravovacie kapacity formou súkromných a podnikových chat - 82, penziónov - 3 a rekreačných areálov.

<u>Stravovacie a ubytovacie kapacity v rekreačných areáloch</u>	<u>stoličky</u>	<u>lôžka</u>
- penzión Slovenka	50	20
- penzión Domino	50	50
- penzión Horal	30	20
- bývalá chatová osada Tatranský Permon		165
- podnikové a súkromné chaty (82 pri predpokladanom počte 4lôžka/chatu)		cca 330

Pre rozšírenie služieb rekreatantov, ubytovacích a stravovacích kapacít je spracovaný projekt, ktorý rieši rekonštrukciu bývalého liečebného areálu TBC na rekreačné využívanie s kapacitou kongresového centra pre cca 200 osôb, ubytovanie v cca 100 apartmánach a 40 hotelových izbách a podzemné parkovisko pre 150 automobilov.

Katastrom obce prechádzajú dve turistické trate, ktoré sú aj bežeckými lyžiarskymi traťami č.8855 (Vyšné Hágy) a č.5806 (Danielov dom, Tatranská Polianka) a dva bežecké lyžiarske okruhy s dĺžkou 6 a 12 km v rámci katastrálneho územia obce.

Navrhovaný je náučno-relaxačný a cyklistický chodník (ÚPN Vysokých Tatier).

10.7. Sídlná zeleň.

Súčasný stav zelene v zastavanom území sídla Štôla je reálnym výsledkom vývoja osídlenia a tvorí základnú kostru okolo obytnej funkcie. Najväčšie plochy zelene v zastavanom území sú plochy záhrad rodinných domov a chát. Upravená vyhradená zeleň je na plochách cintorínov a okolo bytových domov v strede obce. Potrebné je upraviť plochy zelene v niektorých úsekoch potokov pretekajúcich obcou. Prechod zelene medzi zastavaným a nezastavaným územím je plynulý, lebo v okolí obce sa nachádzajú lesné porasty.

Verejná zeleň pôsobí na životné prostredie po stránke hygienickej i estetickej a ako všeobecne prístupná verejnosti plní i funkciu sociálnu. Rozširuje obytný priestor a dáva možnosť vytvárať kontakty medzi obyvateľmi.

Navrhované plochy verejnej zelene sú v južnej a centrálnej časti sídla okolo komunikácie a potoka.

Vyhradená zeleň je sprievodnou zeleňou občianskej vybavenosti a jej využitie pre verejnosť je určitým spôsobom limitované. Patrí do nej ochranná zeleň a zeleň cintorína, rekreačných areálov, kostolov. Navrhovaná líniová zeleň je riešená čiastočne pozdĺž cesty II. triedy a ako hlukovo-estetická bariéra pri športovom areáli, obytnej zástavbe a skládke biologicky rozložiteľného odpadu.

Súkromná zeleň obmedzuje svoje využitie pre majiteľa pozemku, príp. jeho návštevníkov, avšak estetický efekt príjemne udržiavanej súkromnej záhrady má dosah i na okoloidúcich.

11. Doprava a dopravné zariadenia.

11.1. Dopravné vzťahy a záujmové územie.

11.1.1. Cestná doprava.

Štôla je sídelným útvarom obecného typu, má prevládajúci obytno-rekreačný charakter. V súčasnosti je dopravne napojené cestou II/539 so smerom Lúčivná – Vyšné Hágy má funkciu radiálnej obsluhy stredísk Vysokých Tatier, s nárastom dopravy sa v zmysle ÚPN VÚC PK nepočíta, vzhľadom k liečebnému charakteru strediska Vyšné Hágy. Jej kategória C 9,5/60 bude vyhovujúca aj pre návrhové obdobie.

- Severne sa cesta II/539 pripája na cestu II/537 so smerom Podbanské - Štrbské Pleso - Starý Smokovec - Tatranská Lomnica - Tatranská Kotlina (napojenie na I/67). Cesta je súčasťou hlavného koridoru pre medzinárodnú turistickú dopravu s vylúčením tranzitnej nákladnej dopravy v celom úseku a sprístupní strediská Vysokých Tatier, cez ktoré prebieha ako tzv. Cesta slobody resp. Malý tatranský okruh. Vzhľadom na požiadavku regulácie dopravy vo Vysokých Tatrách, jej parametre v kategórii C-9,5/60 pri obmedzenom režime individuálnej dopravy by mali vyhovovať.
- V južnom smere sa pripája na cestu I/18 (Liptovský Mikuláš – Poprad) s napojením na diaľnicu D1. Ide o ťažiskový dopravný koridor vo východno-západnom smere a tvorí multimodálny koridor Va.

11.1.2. Železničná doprava.

Na železničnú sieť je obec napojená elektrifikovanou železničnou trasou č. 40 Žilina – Košice v rýchlíkových staniciach Štrba a Poprad-Tatry, v osobných vlakoch v stanici Lučivná a na TEŽ je napojená na zástavku vo Vyšných Hágoch. Železničná trať štátna hranica s UR – Čierna nad Tisou – Košice – Žilina je súčasťou európskeho koridoru č. V (západo-východný tranzitný koridor), zaradená do dohody AGTC a AGC ako trasa C-E 40

11.1.3. Letecká doprava.

Východne od obce Štôla je pri meste Poprad je situované letisko Poprad-Tatry, ktoré má vzletovú a pristávaciu dráhu o rozmeroch 2 000m x 45m, ktorá vzhľadom na nadmorskú výšku letiska bola predĺžená na oboch koncoch o 300m.

11.2. Doprava v riešenom území.

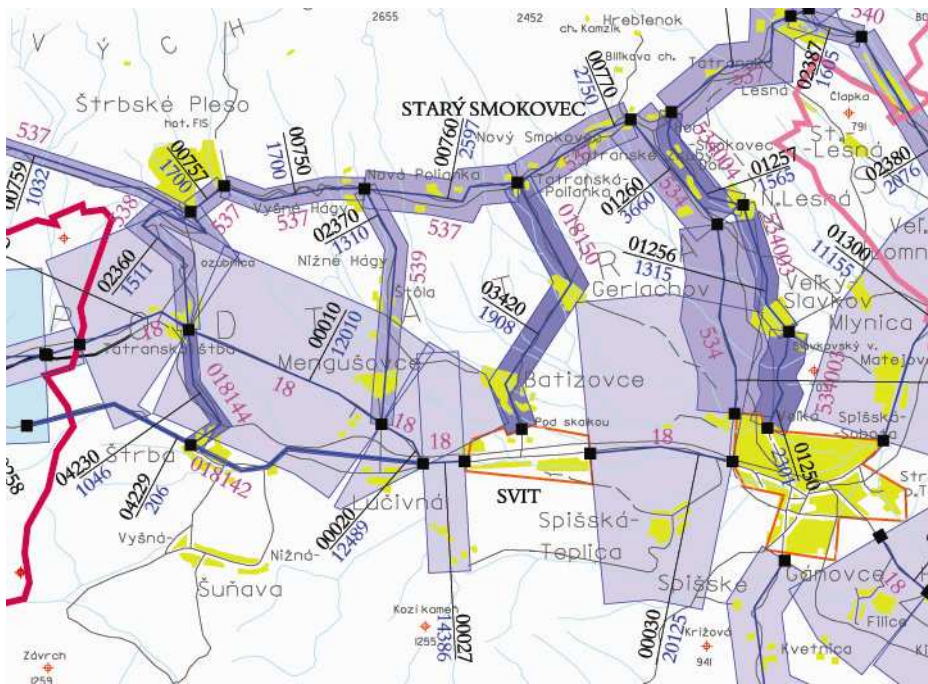
11.2.1. Komunikačná sieť v katastrálnom a zastavanom území obce.

a) Charakteristika a návrh na ceste II. triedy - zbernej komunikácii.

Východnou polohou zastavaného územia obce vedie cesta II/539 so smerom Lúčivná – Vyšné Hágy, ktorá v zastavanom území plní funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2. Cesta je vybudovaná so šírkou vozovky 7,5 m, čo v zmysle STN 73 6110 zodpovedá kategórii MZ 8/50 v extraviláne je cesta vybudovaná kategórie C 7,5/60. Pozdĺž cesty je jednostranne vybudovaný peší chodník v úseku od areálu liečebného ústavu po zastávku SAD.

Na ceste II/539 sú známe údaje o intenzite dopravy z Celoštátneho profilového sčítania z roku 2005. Ide o sčítací úsek č. 02370 s údajmi záťaže jednotlivých druhov dopravy v sčítacom profile v skutočných vozidlách / 24 hod. Výhľadové zaťaženie cesty na rok 2 025, bolo napočítané priemernými výhľadovými koeficientmi nárastu jednotlivých druhov dopravy v skladbe dopravného prúdu pre cesty II. triedy:

	rok 2 000	rok 2 025
- nákladné automobily	258 voz/24 h	413 voz/24 h
- %-tuálny podiel nákl. automobilov	19,7 %	17,0 %
- osobné automobily	1 047 voz/24 h	2 000 voz/24 h
- motocykle	5 voz/24 h	10 voz/24 h
- vozidlá spolu	1 310 voz/24 h	2 423 voz/24 h

Percentuálny podiel nákladnej dopravy ku celkovému počtu vozidiel predstavuje hodnotu 19,7%, je však predpoklad, že v návrhovom roku dôjde ku poklesu podielu nákladnej dopravy na 17,0%. Percento nákladnej dopravy má negatívny vplyv na životné prostredie, vzhľadom na skutočnosť, že táto doprava je najväčším zdrojom hluku, exhalátov a otrasov.

Návrh:

- cesta II/539 bude aj v návrhovom roku plniť funkciu zbernej komunikácie funkčnej triedy B2, ktorú navrhujeme v zastavanom území prestavať na kategóriu MZ 11,5/50, v zmysle STN 73 6110 a v extraviláne na kategóriu C 9,5/60 v zmysle STN 736101,
- križovatky miestnych komunikácií so zbernou komunikáciou navrhujeme tak, aby bolo dodržané vzdialenosti medzi križovatkových úsekov pre B2 podľa STN 73 6110 min.150m,
- existujúcu križovatku cesty II/539 s miestnymi komunikáciami v južnej polohe obce navrhujeme prestavať na okružnú a v severnej časti sídla navrhujeme novú okružnú križovatku (resp.: tvaru T) s odporúčanými parametrami pre obe križovatky podľa TP 04/2004 (priemer okružnej križovatky min 40 m, šírka jazdného pruhu na okruhu 7,5 m, šírka jazdných pruhov 3,5 m),
- na zastávkach SAD navrhujeme obojstranne vybudovať samostatné zastavovacie pruhy pre autobusy s vybavením zastávok nástupnými a čakacími priestormi pre cestujúcich,
- pozdĺž zbernej komunikácie navrhujeme obojstranné pešie chodníky šírky min.2,0m s návrhom bezkolízneho pohybu peších vo väzbe na zariadenia hromadnej dopravy.

b) Charakteristika a návrh miestnych komunikácií.

Na zbernú komunikáciu je v troch napojovacích bodoch napojená sieť miestnych obslužných ciest, ktoré majú obslužný charakter a radíme ich do funkčnej triedy C2, C3. Cesty sú vybudované premenlivej šírky od 6,0 do 3,0 m s prechodom do štrkom spevnených ciest. Väčšia časť zástavby obce je vybudovaná západne od zbernej cesty a je obsluhovaná komunikáciou, ktorá je zrealizovaná paralelne so zbernou cestou.

Pozdĺž komunikácií v nie sú vybudované pešie chodníky.

Návrh:

- hlavnú obslužnú cestu západnej časti zástavby obce navrhujeme zokruhovať na zbernú komunikáciu severne od areálu liečebného ústavu a navrhujeme prestavať obe napojenia na cestu II/539 kruhovými križovatkami. Týmto riešením bude splnená požiadavka STN o min. vzdialenostiach medzikrižovateľných úsekoch na B2. Hlavnú obslužnú cestu obcou navrhujeme zaradiť do funkčnej triedy C2 a prestavať ju na kategóriu MO 7,5/40,
- ostatné obslužné komunikácie v existujúcej časti zástavby a pre sprístupnenie chatovej osady navrhujeme postupne prestavať na kategóriu MO 6,5/40. V zmysle STN 73 6110 ide o obojsmernú komunikáciu vedenú v stiesnených pomeroch,
- v starej časti zástavby v západnej polohe obce, v jednostrannej zástavbe vo východnej polohe obce v severnej časti obce navrhujeme neusporiadaný a úzky uličný priestor s vozovkou štrkového povrchu prestavať na kategóriu MO 3,75/30. V zmysle STN 73 6110 ide o cesty funkčnej triedy C3 jednopruhovú obojsmernú s krajinami a výhybňami,
- existujúce cesty severne od evanjelického kostola a severne od objektu potravín, ktoré nie je možné rozšíriť navrhujeme zjednosmerniť,
- na uliciach so slepým ukončením väčšej dĺžky ako 100 m navrhujeme zrealizovať obratisko,
- v navrhovaných lokalitách IBV navrhujeme obslužné a prístupové komunikácie v kategórii MO 7,5/40, s min. jednostranným peším chodníkom a so šírkou uličného priestoru 10 – 12,0m.

11.2.2. Statická doprava.

Garážovanie a parkovanie automobilov pre obytnú zástavbu rodinných domoch a pre chaty je riešené na vlastných pozemkoch. Krátkodobé odstavovanie osobných áut – parkovanie pri objektoch základnej občianskej vybavenosti je pri Obecnom úrade a bývalých potravinách 10 parkovacích miest. Areály rekreačnej vybavenosti majú parkovanie riešené na vlastných pozemkoch.

Návrh:

Potreby statickej dopravy pre občiansku vybavenosť navrhujeme v zmysle STN 73 6110 pre stupeň automobilizmu 1:3,5 s redukciami státi podľa predpokladanej delby dopravnej práce:

	kapacita	jednot./1státie	potreba P
• kultúrna sála	60 stoličiek	4 stol./1st.	10 státi
• potraviny	40 m ²		10 státi
• športový areál	12 státi v I. etape, v II. etape parkovisko		57 státi
• cintorín	4 800 m ²	500 m ² /1 st.	20 státi
• penzión Slovenka	88 lôžok	2 lôž./1 st.	14park.+14 g.
• penzión Domino	50 lôžok	2 lôž./1st	25 státi
• penzión Horal	20 lôžok		10 státi
• penzión Gerlach	40 lôžok		20státi

V penziónoch si garážové a parkovacie plochy musia riešiť vlastníci zariadení na vlastných pozemkoch

- chatová osada Tatranský Permon má kapacitu 165 lôžok, parkovanie vozidiel je pri chatkách
- rekreačno-rehabilitačný areál
Kongresová hala 200 stol/7stol/1st 30 státí
100 apartmánov
- v areáli je navrhované podzemné parkovisko o kapacite 150 státí. Je vytvorená možnosť parkovania aj na vnútroareálových komunikáciách. Poskytovaná kapacita parkovania je postačujúca.
- pre obyvateľov bývajúcich v bytových domoch pri Obecnom úrade s kapacitou 75 bytových jednotiek je v domoch 37 garáží a na spevnených plochách je možnosť parkovania pre 40 automobilov,
- pre návštevníkov chatovej lokality, ktorý majú obmedzený dopravný prístup na pozemky je navrhované pri obslužnej komunikácii verejné parkovisko s počtom 15 miest,
- garážové státa v rodinnej zástavbe nenavrhuje sa budú stavať individuálne podľa potreby na vlastných pozemkoch,
- pri návrhu nových podnikateľských aktivít, či pri zmene funkčného využitia už existujúcich objektov je potrebné požadovať zabezpečenie potrieb statickej dopravy v zmysle ukazovateľov STN 73 6110 na vlastnom pozemku. Takto sa zabráni parkovaniu vozidiel na verejných komunikáciách.

11.2.3. Hromadná autobusová doprava.

Obec Štôla je na hromadnú autobusovú dopravu napojená dvoma diaľkovými a jednou prímestskou linkou SAD, ktoré premávajú po ceste II/539.

Hromadnú dopravu autobusovú zabezpečuje SAD so sídlom závodu v okresnom meste Poprad vzdialeného od obce Štôla cca 18 km

Číslo linky – smer	spoje tam/späť
<i>diaľkové linky</i>	
403502 Nitra-Zvolen-Banská Bystrica-Brezno-V.Tatry-Poprad z: Štôľňa-liečebný ústav	1/1
706503 Poprad-Vysoké Tatry-Brezno-Nitra-Bratislava z:Štôla –liečebný ústav	1/1
<i>prímestské linky</i>	
706422 Poprad-Svit-Vysoké Tatry,Štrbské Pleso z: Štôla-liečebný ústav, horáreň	12+4ž/12+4ž

V zastavanom území obce sa nachádzajú dve autobusové zástavky. V centrálnej časti obce na ceste II/539 s odstavňými nikami a pri horárni na severnom okraji. Cez pracovný deň je obec obsluhovaná 28 + 8 žiackymi spojmi v oboch smeroch.

Umiestnenie zastávok na území obce svojou polohou vyhovuje. Z hľadiska optimálnej pešej dostupnosti (5 min. resp. 400 – 500 m) pokrýva cca 95 % obytného územia.

Návrh:

- situovanie zastávok bude vyhovovať aj v návrhovom období,
- zastávku s označením horáreň navrhujeme vybaviť samostatnými zastavovacími pruhmi pre linky SAD, prístreškami pre cestujúcich a pešími nástupnými plochami.

11.2.4. Pešia a cyklistická doprava.

Pozdĺž cesty II/539 a ostatných obslužných komunikácií nie sú vybudované chodníky. Iba na plochách bytových domov je pozdĺž hlavnej obslužnej komunikácie chodník.

Katastrom obce prechádzajú dve turistické, ktoré sú aj bežeckými lyžiarskym traťami č.8855 (Vyšné Hágy) a č.5806 (Danielov dom, Tatranská Polianka).

Lyžiarsky vleč typu POMA DV2 o dĺžke 120m a kapacite 300 osôb/hod. je situovaný na svahu za materskou škôlkou.

Návrh:

- pozdĺž cesty II/539 navrhujeme vybudovať obojstranne samostatné pešie chodníky šírky 2,0 m pre bezkolízne sprístupnenie zastávky SAD s existujúcimi a navrhovanými objektmi občianskej vybavenosti, bývania, rekreácie a športu
- v starej časti zástavby šírka uličného priestoru neumožňuje vybudovať samostatné chodníky, navrhujeme dopravným značením uklidniť dopravu s uprednostnením pešieho pohybu
- náučný turistický chodník v rámci katastrálneho územia obce.
- navrhovaná je cyklotrasa v rámci ÚPN Vysokých Tatier prechádzajúca cez katastrálne a zastavané územie obce.

11.2.5. Ochranné pásma komunikácií a hluk od automobilovej a leteckej dopravy.

Základné cestné ochranné pásma podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984 je pre cesty II. triedy 25 m od osi komunikácie v extravilánových úsekoch.

Hlavným líniovým zdrojom hluku pre zastavané územie obce Štôla je prietah cesty II. triedy. Východiskovým podkladom pre výpočet hluku je intenzita dopravy zo sčítania dopravy stav k roku 2005 a predpokladaná dopravná záťaž pre rok 2025, zloženie dopravného prúdu a sklonové pomery nivelety komunikácie. Výpočet hluku bol prevedený podľa "Metodických pokynov SK-VTIR" z roku 1984, v miere podrobnosti pre ÚPN-O. Výpočet predstavuje hladinu hluku bez redukcí odrazov, pevných prekážok a pod.

Výpočet hluku od automobilovej dopravy pre rok 2025 :

špičková hodinová intenzita (n)	141 skutočných vozidiel / hod
% - tuálny podiel nákladnej dopravy	17,0 %
Faktory	F1 = 1,97, F2 = 1,22, F3 = 1,0
pomocná veličina X	339

Základná ekvivalentná hladina hluku vo vzdialenosti 7,5m od osi komunikácie je L(Aeq) = 65,3 dB(A).

Pre obytné súbory stanovuje vyhláška MZ SSR č.14/1977 Zb. najvyššie prípustnú hodnotu hladinu hluku vo vonkajších priestoroch pozdĺž základnej komunikačnej siete max. 60dB(A). Táto hluková hladina je dosiahnutá vo vzdialenosti 28m od osi cesty.

Hluk z leteckej prevádzky.

Jedným z možných zdrojov hluku je prevádzka letiska Poprad-Tatry, nakoľko areál letiska sa nachádza východne od obce Štôla. V „Štúdii rozvoja letiska Poprad – Tatry“, ktorá bola spracovaná VŠDS Žilina F-PEDaS a VPÚ LETKONZULT s.r.o. Bratislava v 05.1996, bola posúdená hluková záťaž okolia letiska pomocou Integraten Noise Model. Pre posúdenie hlučnosti v ďalekej budúcnosti po r. 2002, bol použitý predpokladaný limit priemerného počtu pohybov lietadiel (prognóza – 64 pohybov z toho 16 dopravných lietadiel, t.j. 32 vzletov a 32 pristátí) s vylúčením najhlučnejších lietadiel, ktoré sú už mimo prevádzky.

Výpočtom bolo preukázané, že hodnoty hlukovej záťaže v budúcnosti nepresiahnu hodnoty povolené v zmysle vyhlášky MZ SSR o ochrane zdravia pred nepriaznivými účinkami hluku a vibrácií č.14/1977 Zb.

Prijaté sú opatrenia, že pri vzletoch lietadiel nad obcami Batizovce a Mengusovce sú piloti navigovaní tak, aby došlo ku zníženiu hlukového zaťaženia v týchto obciach.

Riešené územie sa nachádza v ochranných pásmach letiska Poprad - Tatry určených rozhodnutím Leteckým úradom SR č.j. 313-404-OP/2001-1863 zo dňa 20.10.2001.

Obmedzenia vyplývajúce z ochranných pásiem letiska Poprad - Tatry sú:

Výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené:

- v ochrannom pásme vzletového a približovacieho priestoru RWY 09/27 s výškovým obmedzením v rozmedzí 858 – 880,50 m n.m.B.p.v. v sklone 1:40 (2,5 %),
- v ochrannom pásme kužeľovej plochy s výškovým obmedzením v rozmedzí 808 – 846 m n.m.B.p.v. v sklone 1:25 (4 %).

Ďalšie obmedzenia sú stanovené:

- ochranným pásmom s obmedzením stavieb vzdušných vedení VN a VVN (vedenie musí byť riešené podzemným káblom).

Upozorňujeme, že terén v časti katastrálneho územia (juhovýchodná časť obce) už presahuje výšky stanovené ochranným pásmom kužeľovej plochy, tzn. tvorí leteckú prekážku. Letecký úrad na základe jeho posúdenia stanovuje v týchto lokalitách nasledovné výškové obmedzenia:

- limitujúca výška objektov, zariadení, a použitia stavebných mechanizmov 15 m nad úrovňou terénu.

Nad ochranné pásmo vzletového a približovacieho priestoru sa zakazuje umiestňovanie akýchkoľvek stavieb a zariadení.

12. Zásobovanie elektrickou energiou.

Katastrálnym územím obce Štôla prechádzajú dve paralelné nadzemné VN vedenia na západnom okraji obce:

- 22 kV vedenie č. 405 Poprad - Vyšné HÁgy
- 22 kV vedenie č. 219 Poprad - Vyšné HÁgy

Vedenia svojimi ochrannými pásmami zaberajú pás územia široký 2 x 10 m ako trvalú služobnosť s obmedzeniami podľa zákona č. 70/1998 Z.z.

Obec je zásobovaná z vedenia č. 219 vyvedeného zo 110/22 kV ES Poprad 2 prostredníctvom troch trafostaníc, ktoré zabezpečujú distribúciu elektrickej energie do miestnych rozvodov NN.

12.1. Rozmiestnenie a údaje trafostaníc.

označ.čís.	názov miesto	druh – typ	výkon kVA	zaťaženie kVA	elektrická práca kWh/rok
TS1	Obec	veža murovaná	250	neudané	nemeraná
TS2	Slovenka	stožiarová	400	neudané	nemeraná
TS3	LSH	mrežová	100	neudané	nemeraná
Celkový výkon siete			750		754.438

Pre posúdenie terajšieho stavu zaťaženia trafostaníc a ich využitia ako stavu východiskového pri vytyčovaní budúceho rozvoja zásobovania elektrinou v územnom pláne, chýbajú údaje nakoľko ich správcovia distribučných sietí nemerajú. Približné údaje o terajšom režime práce trafostaníc možno získať len aproximatívnym výpočtom s využitím výkonových ukazovateľov zo smernice č. 2/82 SEP. Smernica udáva pre plynofikovaní obce podielový ukazovateľ záťaže DTS 1,5 kVA na byt, alebo na odberné miesto. V obci je 221 odberných miest (OM) v domoch a bytoch obyvateľov a 82 OM v rekreačných chatách. Ďalších 13 OM je v občianskej vybavenosti. Spolu 316 OM v obci.

12.2. Rozdelenie OM na trafostanice a zaťaženie trafostaníc.

TS	názov	výkon kVA	počet pripojených budov				kVA/ budova	Zaťaženie kVA - %
			byty	obč.vyb.	chaty	spolu		
TS1	Obec	250	92	3	7	102	1,5	153 – 65 %
TS2	Slovenka	400	87	5	72	164	1,5	246 – 52 %
Ts3	LSH	100	42	5	3	50	1,5	75 – 75 %

Rozdelenie záťaže na trafostanice ukazuje, že najviac zaťažená je trafostanica TS 3 – obec v okruhu ktorej je niekoľko odberateľov zo základnej i vyššej občianskej vybavenosti s väčšími požiadavkami na elektrický príkon.

12.3. Využitie trafostaníc.

Ročný odber elektrickej energie, alebo celoročná elektrická práca odobraná v obci v roku 2005 bola 754.438 kWh na 316 odberových miestach. Na jedno odberné miesto (OM) pripadá $754\,438 : 316 = 2365$ kWh.

Rozdelenie ročného odberu na jednotlivé trafostanice:

TS	Názov	Výkon kVA	Počet odberných miest	Podiel kWh/OM	Ročný odber kWh/rok %
TS1	Obec	250	102	2387	243.521 32 %
TS2	Slovenka	400	164	2387	391.537 52 %
TS3	LSH	100	50	2387	119.373 16 %
	Spolu:	750	316	2387	754.438 100 %

Vykonaný rozbor režimu práce trafostaníc ukazuje, že najviac využitá je trafostanica TS 3 Slovenka i keď nie je najviac zaťažená. Odber elektriny z tejto trafostanice zvyšujú neplynofikované chaty a chatky so samostatnými elektromermi využívajúce elektrické konvektory a iné elektrospotrebiče vo väčšej miere ako plynofikované domy v obci.

Údaje o trafostaniciach doplnené rozborom:

Označ.čís.	Názov - miesto	Druh- typ	Výkon kVA	Zaťaženie		Elektrická práca kWh/rok
				kVA	%	
TS1	Obec	Mur.veža	250	153	65	243.521
TS2	Slovenka	stožiarová	400	246	52	391.537
TS3	LSH	mrežová	100	75	75	119.373
	Celkový výkon		750	474	64	754.438

Kompletné údaje o trafostaniciach ukazujú na rezervy v celkovom výkone siete, ktoré bude možné využiť na pripájanie nových budov podľa návrhu územného plánu.

12.4. Návrh zásobovania elektrickou energiou.

Návrh územného plánu do roku 2025 rieši rozvoj obce rozšírením bytovej zástavby v nasledovných počtoch:

RD – rodinné domy 67 RD
BD – bytové domy (rezerva) 5 BD 25 b.j.
ICH individuálne chaty 20 ICH

V obci pribudne spolu 105 odberných miest (OM) elektriny, rozmiestnených v okruhoch jednotlivých trafostaníc v týchto počtoch:

TS1 obec – 21 RD + 25 b.j.(rezerva) = 46 OM
TS2 – Slovenka – 13 RD + 20 ICH= 33 OM
TS3 – LSH – 33 RD = 33 OM

Budúce zaťaženie trafostaníc

TS	názov	výkon kVA	počet odberných miest - OM				kVA/OM	Zaťaženie kVA - %
			byty	obč.vyb.	chaty	spolu		
TS1	Obec	250	92+46	3	7	141	1,5	210 – 84 %
TS2	Slovenka	400	87+13	5	72+20	197	1,5	295 – 74 %
Ts3	LSH	100	42+33	5	3	83	1,5	125 – 125 %

Budúce zaťaženie trafostaníc ukazuje, že trafostanice TS1 a TS2 pokryjú nárast zaťaženia od novej zástavby. Zástavba v okruhu trafostanice TS3 bude vyžadovať zvýšenie výkonu transformátora.

Budúce zaťaženie siete od plánovaného rekreačno-rehabilitačného areálu sa predpokladá vo výške 315 kVA, čo bude kryté vlastnou trafostanicou 400 kVA.

Navrhované riešenia:

- vymeniť transformátor 100 kVA TS3-LSH na 250 kVA a premiestniť ho s vybudovaním novej prípojky v dĺžke 20 m,
- preložiť VN vedenie č. 219 v úseku nad budúcim športovým areálom a navrhovanými domami v dĺžke 700 m,
- preložka VN vedenia č. 219 do kábla v úseku chatovej lokality (projekt úpravy VN vedenia č. 219 VSE, 2006),
- predĺžiť vonkajšiu VN prípojku k TS1 – obec, po preložené vedenie č. 219 v dĺžke 120 m,
- rozšíriť rozvodnú sieť NN do lokalít novej zástavby predĺžením vedení z príľahlých ulíc,
- v prípade, že navrhovaný rekreačno-rehabilitačný areál bude potrebovať samostatnú TS, jej napojenie navrhujeme závesným (resp.: úložným) VN káblom odbočujúcim od VN prípojky TS1-obec.

Navrhované úpravy sú vyznačené na výkrese verejného technického vybavenia územia ako stavby verejnoprospešné.

12.5. Verejné osvetlenie.

Večerné a nočné osvetlenie územia vlastnej obce je zabezpečené výbojkovými svietidlami výložníkového typu. Svietidlá sú upevnené na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete spolu s napájacím vedením z vodičov AlFe6 prierezu 16 mm. Počet svietidiel postačuje. Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

Osvetlenie chatových lokalít je individuálne. Chatové areály majú svietidlá parkového typu na oceľových stĺpoch. Zapínanie a vypínanie osvetlenia je individuálne a závislé od návštevnosti.

Navrhuje sa rozšírenie verejného osvetlenia do lokalít novej zástavby aj do chatových lokalít rovnakého typu.

Stavby rozvodov budú zaradené medzi verejnoprospešné.

12.6. Ochranné pásma.

Ochranným pásmom je priestor v bezprostrednej blízkosti energetického diela, ktorý je určený k zabezpečeniu plynulej prevádzky a zabezpečeniu bezpečnosti osôb a majetku. Pre akúkoľvek činnosť vo vymedzených ochranných pásmach a pre udelenie výnimky z ochranného pásma vyžadovať súhlas kompetentného elektrorozvodného závodu resp. energetického podniku. Ochranné pásmo elektrického vedenia je vymedzené zvislými rovinami vedenými po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie. Pre vzdušné elektrické vedenia prechádzajúce riešeným územím platia tieto ochranné pásma :

- 22 kV vzdušné vedenie - 10 m od krajného vodiča na každú stranu
- 22 kV vzdušné káblové vedenie - 2 m od krajného vodiča na každú stranu
- pri transformovniach 10 m po obvode kolmo od hranice objektov stanice,

13. Telekomunikácie a telekomunikačné zariadenia.

Obec Štôla je súčasťou regionálneho technického centra Východ – primárnej oblasti 052 Poprad. Telefónni účastníci v obci sú pripojení na telefónnu ústredňu Mengusovce po prípojnom kábli. Ústredňa v Mengusovciach je kapacitne dimenzovaná na zabezpečenie všetkých požiadaviek na telekomunikačné služby.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci bolo zisťované pri poslednom celoštátnom sčítaní obyvateľstva domov a bytov v roku 2001 s nasledujúcimi výsledkami:

- počet trvale obývaných bytov 178 bytov
- telefón v byte 121
- mobilný telefón 41
- osobný počítač (OP) 13
- OP s internetom 9

Obecný úrad, MŠ, fara, podnikové chaty, penzióny 40 HTS

13.1. Stav miestnej siete.

Telefónne rozvody v území sú vybudované kombinovane:

- v obci úložnými káblami v zemi po krajniciach komunikácií
- v chatovej lokalite závesnými káblami na drevených stĺpoch

Rozvody idú ku každej zástavbe, do všetkých ulíc aj chatových lokalít a umožňujú pripojenie každého odberateľa prípojkou. Prípojky sú prevedené káblami do domov v obci a do chat závesným káblom zo stĺpov jednotlivo, alebo viacero z jedného stĺpa pomocou združovacieho zariadenia PCM. Napojovanie nových odberateľov v súčasnosti prebieha v reálnom čase bez obmedzení.

Rekonštruovať telefónne závesné káble na úložné v zemi aj v chatových lokalitách. Do lokalít novej zástavby predĺžiť úložné telefónne káble z príľahlých ulíc.

Stavby rozvodov budú zaradené medzi verejnoprospešné.

Podľa dlhodobého programu Slovak Telecomu majú byť závesné káblové rozvody uložené do zeme. Za tým účelom v územnom pláne sú vyhradené koridory pod terajšími závesnými rozvodmi na stĺpoch v chatových lokalitách.

Poštové služby v obci zabezpečuje poštová služobňa v budove obecného úradu.

13.2. Bezdrôtová telefónna sieť.

Signály mobilných telefónov na území obce zabezpečujú základňové stanice Globtelu pri Mangusovciach a T-mobile v Tatranskej Polianke.

13.3. Rozhlas a televízia.

V obci funguje miestny rozhlas s centrárou v budove Obecného úradu. Rozvody v obci sú vedené na oceľových stĺpoch vodičmi FeZn spolu s reproduktormi. Rozvody nie sú v severnej chatovej časti a v časti obce na východ od štátnej cesty. V týchto častiach je počuteľnosť slabá.

Navrhuje sa k cieľovému roku 2025 káblový, alebo bezdrôtový prenos miestneho infokanálu na televízne prijímače obyvateľstva.

Vysielanie verejnoprávneho Sro aj komerčných rozhlasových staníc v obci je dobre počúvateľné na všetkých vlnových pásmach a frekvenciách.

Signály STV ako aj komerčných TV pre obec zabezpečuje vysielateľ Kráľová Hoľa. Príjem signálov je individuálnymi anténami každého koncesionára. Vyskytujú sa aj parabolické antény na príjem programov satelitných vysielateľov.

14. Zásobovanie zemným plynom a teplom.

14.1. Zásobovanie zemným plynom.

Pôvodne bol do obce plynovod privedený v r. 1960 pre Liečebný ústav pľúcnych chorôb. Plynovod bol vybudovaný ako strednotlakový od regulačnej stanice pri cintoríne.

V súčasnosti je rozvodná sieť v obci napájaná STL plynovodom z RS pri Mengusovciach. Zdrojom plynu je vysokotlakový plynovod Drienovská Nová Ves – Tatranská Štrba DN 300 PN 40 prechádzajúci medzi Mengusovcami a Štôlou. Napojenie je vykonané krátkou odbočkou DN 100 PN 40 do regulačnej stanice plynu s kapacitou 2000m³/hod. zriadenej pri mieste napojenia. Regulačná stanica je spoločná pre obidve obce.

Strednotlakový plynovod DN 100 LPE vychádza z regulačnej stanice pozdĺž príjazdnej cesty do Štôly v dĺžke 1400 m a dodáva plyn s nominálnym tlakom 0,1 MPa do miestnych rozvodov. Celá rozvodná sieť v obci je strednotlková. Odber plynu je domovou prípojkou jednotlivo, alebo dvom odberateľom na spoločnej prípojke cez domový regulátor STL/NTL každého odberateľa. Stav miestnej siete po rekonštrukcii je dobrý, dodáva plyn nepretržite bez porúch a prerušení.

14.1.1. Pripájanie sa odberateľov na plyn v obci.

Podľa sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 bol počet bytov vybavených plynom zo siete 155, čo z celkového počtu 190 domácností značí 82 % plynofikovaných domácností.

Doterajší vývoj odberu plynu v obci:

Rok	MO obyvateľstvo			MO podnik, úrad, obchod		
	odber tis.m ³	počet odberat.	priemer m ³ /odberat	pdber tis.m ³	počet odberateľ.	priemer m ³ /odberat.
2003	505	190	2657	94	14	6720
2004	379	195	1943	80	14	5714
2005	434	198	2207	83	14	5928

Odber plynu podľa údajov v tabuľke v ostatných rokoch klesá. Pokles odberov dokumentujú aj priemerné ukazovatele na jedného odberateľa z 2657 na 2207 m³/rok. Odberatelia šetria plynom, znižujú spotrebu v dôsledku zvyšovania cien plynu.

Pri stanovení budúcej potreby plynu bude nutné prihliadať na trvajúce tendencie úspornosti v spotrebe plynu.

14.1.2. Návrh zásobovania plynom.

Podľa návrhu územného plánu pribudne do roku 2025 v obci 67 rodinných domov a 20 rodinných chát, čo predstavuje 87 nových odberateľov plynu v jednotlivých lokalitách na celom území obce. Počíta sa s potrebou plynu na varenie a vykurovanie, nakoľko príprava teplej úžitkovej vody bude v elektrických bojleroch na solárnu energiu..

Prírastok potreby plynu pre 87 nových odberateľov sa vyhodnotí podľa ukazovateľov získaných vyššie podaným rozborom doterajšieho zásobovania obce plynom. Ukazovatele signalizujú pokles odberov plynu vplyvom úspornej spotreby v dôsledku zvyšovania cien plynu.

Nárast budúcej potreby plynu stanovíme diferencovaním pre rodinné domy, byty aj chaty podľa reálnych ukazovateľov spotreby. Prírastok potreby plynu pre rekreačno-rehabilitačný areál podľa podobného tatranského rekreačného strediska 300.000 m³/rok.

Navrhované lokality dobudovať plynovými rozvodmi v zmysle zákona 656/2004 Z.z.,

Rok	MO obyvateľstvo			MO občianska vybavenosť		
	odber m ³	počet odberat.	priemer m ³ /odberat	odber m ³	počet odberateľ.	priemer m ³ /odberat.
2006	526.500	195	2.700	79.300	13.4	6.077
prírastok	195.000	67	2.910	300.000	1	
	25.000	20	1.250			
2025	746.500	282		379.300	14	

Nárast hodinovej potreby plynu:

- vykurovanie: obyvateľstvo 14 hod.- ostatní 10 hod. denne
- vykurovacie obdobie: 240 dní
- obyvateľstvo 746.500 : 3.360 hod. = 222 m³/hod.
- ostatní 379.300 : 2.400 hod. = 160 m³/hod.
- spolu: 1.125.800 m³/rok. = 383 m³/hod.

Spoločná regulačná stanica plynu pri Mengusovciach s kapacitou 2000 m³/hod. budúcu ročnú potrebu 1.125.800 m³/rok aj hodinovú potrebu 383 m³/hod. zabezpečí s rezervou.

Návrh zásobovania nových lokalít zástavby je riešený predĺžením rozvodnej siete z príľahlych ulíc podľa výkresu technickej infraštruktúry územného plánu obce.

Plynovod v navrhovaných lokalitách je zaradený medzi verejnoprospešné stavby.

14.1.3. Ochranné a bezpečnostné pásma plynárenských zariadení.

Zákon 656/2004 Z.z. § 56 o energetike a o zmene niektorých zákonov s účinnosťou od 1.1.2005 stanovuje ochranné pásma a bezpečnostné pásma. Ochranné pásma sa zriaďujú na ochranu plynárenských zariadení a priamych plynovodov.

Ochranné pásmo.

Na účely tohto zákona je priestor v bezprostrednej blízkosti priameho plynovodu alebo plynárenského zariadenia vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia meraný kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia je

- a) 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm,
- e) 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovým tlakom nižším ako 0, 4 MPa,
- f) 8m pre technologické objekty.

Technologické objekty na účely zákona sú regulačné stanice, filtračné stanice, armatúrny uzly, zariadenia protikoróznej ochrany a telekomunikačné zariadenia.

Bezpečnostné pásmo.

Bezpečnostné pásmo je určené na zabránenie porúch alebo havárií na plynárenských zariadeniach alebo na zmiernenie ich dopadov a na ochranu života, zdravia a majetku osôb.

Bezpečnostným pásmom na účely tohto zákona sa rozumie priestor vymedzený vodorovnou vzdialenosťou od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia meraný kolmo na os alebo na pôdorys. Vzdialenosť na každú stranu od osi plynovodu alebo od pôdorysu plynárenského zariadenia je

- a) 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0, 4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území.

Pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0, 4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe, bezpečnostné pásma určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľa distribučnej siete.

14.2. Zásobovanie teplom.

Teplu potrebné pri varení vykurovaní a ohreve vody v Štôle sa zabezpečuje individuálne, ako v bytovej zástavbe, tak v občianskej vybavenosti. Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. V rodinných aj bytových domoch a budovách v obci sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania v domoch a bytoch boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001.

Výsledky sčítania v Štôle	rok 2001	rok 2005
Ústredné kúrenie diaľkové	13 bytov	-
Ústredné kúrenie lokálne		
- na pevné palivo	3 byty	3 byty
- na plyn	77 bytov	84 bytov
- elektrické	-	-
Etážové kúrenie		
- na pevné palivo	-	-
- na plyn	68 bytov	81 bytov
- ostatné	1 byt	1 byt
Kachle		
- na pevné palivo	13 bytov	16 bytov
- elektrické	-	-
- plynové	-	-
- ostatné	-	-
Iné	3 byty	-
Spolu :	178 bytov	185 bytov

V súčasnosti prevažuje ústredné a etážové kúrenie na plyn spolu v 165 bytoch. Kachle na pevné palivo a iné vykurovanie spolu v 16 bytoch (domoch). Ústredné kúrenie diaľkové zaniklo spolu s Ústavom TBC a 13 bytov bolo rekonštruovaných na ÚK lokálne.

V ostatných stavbách v počte 10 sa využíva plynové alebo elektrické kúrenie. V chatách v počte 82 sa využíva elektrické, alebo plynové kúrenie. Penzióny v počte 3 majú ústredné vykurovanie lokálne na plyn.

Terajšia spotreba palív a tepla v obci:

spotreba	počet bytov	elektr. tis.kWh	plyn tis.m ³	pevné palivo t	teplo	
					GJ	GJ/byt
Obyvateľstvo						
BD-varenie a vykurovanie	81		94		2820	35
RD-varenie a vykurovanie	84	50	270		8280	99
- varenie vykurovanie ÚK	3	13		18	270	90
- varenie a vykurovanie	16			40	560	35
Spolu :	196	63	364	58	11930	
Občianska vybavenosť						
OÚ,sála,MŠ, kostol	9	39	28		978	108
Ústav. ŠL. Penzióny	12	70	52		2020	168
Podnikové chaty	13	64	34		1390	107
Spolu :	44	173	114		4388	
Súkromné chaty						
CH-varenie vykurovanie	40	441		8	1800	45
varenie vykurovanie	29		39		1326	45
Spolu:	79	441	39		3014	

Najväčšia spotreba tepla v obci je v 84 rodinných domoch a 81 bytoch v bytových domoch, spolu 11.100 GJ/rok získaný spaľovaním zemného plynu. Špecifická spotreba tepla v rodinných domoch 99 GJ/dom dosahuje optimálnych 100 GJ/dom zabezpečujúcich prijateľnú tepelnú pohodu v celom dome. Nižšia je spotreba tepla v bytových domoch (BD) kde nedosahuje optimálnych 45 GJ/byt. Podobne nízka je spotreba tepla aj v 16 domoch z pevného paliva. Primeranú teplotu majú v 3 domoch s ÚK na pevné palivo 90 GJ/dom, čo je spotreba blízka optimu.

Spotreba tepla v občianskej vybavenosti je primeraná veľkostí objektov slúžiacich verejnosti. V podnikových chatách je skreslená lebo zahrňuje aj veľké zariadenia aj menšie chaty. Spresnenie by si vyžiadalo zvláštny rozbor na základe bližších údajov o spotrebe technických médií vo veľkých zariadeniach.

Súkromné chaty majú pomerne veľkú spotrebu tepla, ktorá ale vyplýva z rozmernosti väčšiny chat blížiacich sa rodinnému domu.

Prieskumom a rozborom získané údaje ukazujú na úspornosť spotrebe palív a tepla s ktorou bude nutné počítať pri riešení zásobovania obce teplom v návrhu územného plánu.

Budúci nárast potreby tepla a paliva.

Podľa návrhu územného plánu do roku 2025 pribudne 67 rodinných domov a 20 rodinných chat v lokalitách na území obce.

Prírastok potreby tepla sa stanoví na základe ukazovateľov doterajšej spotreby tepla v konkrétnych (tatranských) podmienkach získaný predchádzajúcim prieskumom a rozborom a to:

- priemerná spotreba tepla na ÚK rodinného domu 99 GJ/rok
- na etážové kúrenie bytu v bytovom dome 36 GJ/rok
- na vykurovanie individuálnych chat 60 GJ/rok

Prírastok potreby tepla:

- pre rodinné domy 67 x 99 GJ/rok = 6 633 GJ/rok = 221.000 m³ plynu ročne
  - pre rodinné chaty 20 x 60 GJ/rok = 1.200 GJ/rok = 40.000 m³ plynu ročne
- spolu: 87 odberateľov 7.833 GJ/rok = 261.000 m³ plynu ročne
- Prírastok tepla pre rekreačné centrum 10.000 GJ/rok = 300.000 m³ plynu ročne

Realizáciou navrhnutých počtov domov a bytov vzrastie terajšia spotreba tepla 19.332 GJ/rok o 17.833 GJ/rok na 37.165 GJ/rok a spotreba plynu 517 tis. m³ o 561 tis. m³ na 1.078 tis. m³/rok.

Stanovený nárast bol vyčíslený k roku 2025 za predpokladov:

- výstavby 67 rodinných domov a 20 rodinných chat
- výstavby rekreačného apartmánového centra v obci
- zachovania jestvujúcej občianskej vybavenosti
- zastavania klesajúcej spotreby palív
- využívaním alternatívnych zdrojov tepla
- technickým a technologickým rozvojom zdrojov tepla

Zásobovanie teplom ostane naďalej decentralizované z vlastných individuálnych zdrojov tepla. Postupne sa prejde na nové efektívnejšie zariadenia na vyťaženie maxima výhrevnosti paliva:

- bytové nástenné kotly na etážové vykurovanie s prietokovým ohrevom vody
- domové kotly obojživelné na ÚK s dodávkou TÚV
- generátory tepla na menej hodnotné palivá
- výkonnejšie sporáky na varenie a pečenie

Využívaním moderných zdrojov tepla zvýši sa množstvo získaného tepla a znížia sa náklady na dosahovanie optimálnej tepelnej pohody v domoch a bytoch v obci.

15. Vodné hospodárstvo.

15.1. Zásobovanie pitnou vodou.

Obec Štôla má vybudovaný verejný vodovod, ktorý je súčasťou skupinového vodovodu Štôla – Mengusovce – Lučivná s odbočkou do Batizoviec. Skupinový vodovod je gravitačný. Pôvodne bol vybudovaný v rokoch 1951–58. V rokoch 1965 – 1967 bola vykonaná rekonštrukcia povrchového odberu vody, úprave vody a prívodného potrubia.

Terajší vodovodný systém tvoria: zdroje vody, vybavenosť zdrojov, prívodné potrubie, vodojem, zásobovacie potrubie a rozvody v obci.

15.1.1. Zdroje vody:

odber vody Rinčov potok	O za 5 rokov min. 0,00 max. 16,5 l/s priem. 5,68 l/s
pramene Vyšné Hágy	O za 5 rokov min. 12,1 l/s max. 49,16 priem.18,0 l/s
vodovod Štôla	150 m ³
- kóta dna vodojemu	905,00 m.n.m.
- max. hladina	907,50 m.n.m.
prívodné potrubie - profil	DN 150 – dl. 4.011 km
- materiál	liatina

15.1.2. Vybavenosť zdrojov.

Zdroj má pri prameňoch vybudovanú odkyselovacíu stanicu a pod Vyšnými Hágmami je kombinovaná úpravňa vody, ktorá zabezpečuje spoločnú úpravu vody z povrchového odberu z potoka Veľký Rinčov. Úpravňa má kapacitu 16,5 l/s.

15.1.3. Prívodné potrubie, vodojem a zásobovacie potrubie.

Zo zdrojov privádza vodu potrubie DN 150 LT do štôlskeho vodojemu. Vodojem je zemného typu polozapustený s obsahom 150 m³ osadený v teréne na hornom konci obce. Z vodojemu vychádza potrubie DN 200 LT ide stredom obce po celej dĺžke hlavnej ulice a pod obcou sa rozdeľuje do Mengusoviec a do Batizoviec. Domy na hlavnej ulici sú napojené na potrubie DN 200 priamo prípojkou. Východná polovica obce je zásobovaná potrubím DN 150 odbočujúcim od potrubia DN 200 pred budovou Obecného úradu. Rozvody sú z potrubia DN 100 LT.

15.1.4. Tlakové pomery na území obce.

Kóta dna vodojemu 905 m.n.m.
Terén rodinných domov najvyšší 875 m.n.m.
najnižší 830 m.n.m.
Rozdiel kót – hydrostatický tlak 30 – 75 m za s

Hydrostatický tlak prekračuje prípustných 60 m vodného stĺpca, ale hydrodynamický – prevádzkový tlak, podľa správcu vodovodu, neprekračuje 0,6 Mpa. Možno predpokladať, že vysoký prevádzkový tlak zapríčiňuje časté poruchy starého liatinového potrubia a následne vysoké straty vody.

Pre rekreačné chaty v okolí vodojemu vybudované na úrovni 895 – 905 m.n.m. dostatočný tlak zabezpečuje hydroforová stanica.

Doterajší vývoj výroby a spotreby pitnej vody v obci:

ukazovatele	rok 1995		rok 2000		rok 2006	
počet obyvateľov obce			540		526	
počet obyv.napoj.na vod.	439		530	98 %	547	
voda vyrobená m ³	297.000	9,4 l/s	92.000	2,9 l/s	116.000	3,7 l/a
voda fakturovaná m ³	80		42		24.000	
z toho domácnosti m ³	66	413 l/os/deň	28	146 l/os/deň	15.000	81 l/os.deň
poľnohospodárska m ³	3		-		-	
ostatní m ³	11		14		9.000	
voda nefakturovaná-strata m ³	217	75 %	50	54 %	92.000	73 %
počet prípojok	126		140		179	
počet vodomero	92		123		144	

Štatistické údaje vykazujú vysokú až 98 % napojenosť obyvateľstva na vodovod. Nízky je však odber vody z vodovodu. Skutočná spotreba (fakturácia) klesla z 80.000 m³ v r. 1995 na 23.000 m³ v roku 2005. Klesla spotreba vody v domácnostiach zo 66.000 m³ v r. 1995 na 21.000 m³ v roku 2005. Špecifická spotreba na osobu a deň v súčasnosti je 81 l. Táto nízka spotreba nastala znížením odberu vody z vodovodu v dôsledku jej zdražovania. Veľké množstvá výroby vody a nefakturovanej vody boli omylom vykazované za celý skupinový vodovod a pripísané na obec Štôla nerozdelené a preto ich nemožno podrobiť rozboru a posúdiť.

15.1.5. Návrh zásobovania obce vodou.

Doterajšie zásobovanie obce zo Štôlskeho skupinového vodovodu zostane zachované. Rozvodná sieť sa rozšíri do lokalít po navrhnutých komunikáciách. Pribudne 80 nových prípojok a 105 vodomero. Odber vody bude cez domové a bytové vodomery. Paušálne odbery bez vodomero budú vylúčené.

Doterajšia spotreba a budúca potreba pitnej vody.

Ukazovatele	rok 2000		rok 2006		rok 2025	
počet obyvateľov obce	540				600	
z toho napoj.na vodovod	530	98 %	547		588	98 %
voda vyrobená	92.000		116.000		45.000	1,4 l/s
voda fakturovaná m ³	42.000	1,3 l/s	24.000	0,8 l/s	36.000	1,1 l/s
z toho domácnosti m ³	28.000	146 l/os/deň	15.000	81 l/os/deň	21.000	100 l/os/deň
poľnohosp. m ³	-		-		-	
ostatní m ³	14.000		9.000		15.000	
voda nefakturovaná m ³	50.000		92.000		9.000	20 %
počet prípojok	140		179		250	
počet vodomero	123		144		270	

Budúca bilancia vychádza z predpokladov:

- 98 % napojenia obyvateľstva obce na vodovod
- zvýšenie spotreby vody v domácnostiach z 81 – 100 l/osobu/deň
- zvýšenia spotreby ostatných odberateľov
- zníženia strát vody (nefakturovanej) na 20 %

Realizáciou uvedených predpokladov sa dosiahne:

- priemerná denná potreba výroby vody $Q_p = 123 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,4 \text{ l/s}$
- maximálna denná potreba dodávky vody $Q_m = 246 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,9 \text{ l/s}$
- maximálna hodinová potreba dodávky vody $Q_h = 2,9 \times 1,8 = 5,4 \text{ l/s}$
- potreba akumulácie-obsah vodojemu $q_m \times 0,6 = 246 \times 0,6 = 147 \text{ m}^3$

Posúdenie hlavných kapacít vodovodu

Zdroje vody výdatnosti 6 + 18 l/s potrebu vody $q_m = 2,9$ l/s pokrývajú.

Vodojem obsahu 150 m^3 potrebu $V = Q_m \times 0,6 = 148 \text{ m}^3$ zabezpečí.

Zásobovacie potrubie DN 200 s veľkou kapacitou potrebu $q_h = 5,4$ l dodá s veľkou rezervou.

15.1.6. Potreba vody budúceho rekreačno-rehabilitačného areálu.

Zásobovanie vodou rekreačno-rehabilitačného areálu sa navrhuje zo zásobovacieho potrubia DN 200 a prípojky DN 150 bývalej liečebne. Kapacita potrubia DN 150 je 17,5 l/o.

Potreba pitnej vody.

Predpokladaná kapacita rekreačno-rehabilitačného areálu 400 lôžok

Potreba vody rekreačno-rehabilitačného areálu 2000/lôžko/deň

Priemerná denná potreba $Q_p = 400 \times 200 \times 0,5 = 40.000$ l/deň = 0,5 l/s

Maxim. denná spotreba $Q_m = 40.000 \times 2 = 80.000$ l/deň = 1,0 l/s

Maxim. hodinová potreba $Q_h = Q_m \times 1,8 = 1,0 \times 1,8 = 1,8$ l/s

Potreba akumulácie - obsah vodojemu $V = Q_m \times 0,6 = 80 \times 0,6 = 48 \text{ m}^3$

Posúdenie krytia potrieb vody obce a rekreačno-rehabilitačného areálu:

- max. dennú potrebu pitnej vody $q_m = 2,9 + 1,0 = 3,9$ l/s zdroje vody s výdatnosťou 6 + 18 = 24 l/s pokrývajú
- potrebu akumulácie $V = 148 + 48 = 196 \text{ m}^3$ vodojem s obsahom 150 m^3 nepokryje
- max. hodinovú potrebu vody $q_h = 5,4 + 1,8 = 7,2$ l/s prípojné potrubie DN 150 s kapacitou 17,5 l/s dodá s rezervou

Návrh riešenia.

- rozšírenie existujúceho vodojemu 150 m^3 o 100 m^3 pre potreby rekreačno-rehabilitačného areálu na ploche terajšieho vodojemu,
- rozšírenie vodovodnej siete do lokalít novej zástavby navrhujeme s min. priemerom DN 100 s uložením mimo komunikácie,,
- dobudovať sieť vonkajších požiarnych hydrantov v zmysle STN 73 08 73 každých 120 m v navrhovaných lokalitách.

Vodojem a nové uličné trasy vodovodu sú zaradené medzi verejnoprospešné stavby.

15.2. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd.

Odvádzanie odpadových vôd, vôd z povrchového odtoku a splaškov z domácností je oddelené. Vody z povrchového odtoku zachytené priekopami vedľa komunikácií odtekajú do miestnych potokov. Splaškové vody z domácností sú odvádzané splaškovou kanalizáciou na miestnu čističku odpadových vôd (ČOV), kde sú zneškodňované.

Stav hygienickej vybavenosti obce bol zisťovaný pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2001 s týmito výsledkami:

- počet trvale obývaných bytov	178 bytov	540 osôb
z toho pripojených na kanalizáciu	167 bytov	514 osôb
septik (žumpa)	5 domov	13 osôb
splachovací záchod	171 bytov	514 osôb
kúpeľňa, alebo sprcha	171 bytov	522 osôb

Takmer úplné napojenie na kanalizáciu prakticky odstránila z obce žumpa.

15.2.1. Údaje o kanalizácií:

Ukazovatele v roku	2001	2005	2006
Počet obyvateľov pripojených na kanalizáciu	230	429	437
Počet prípojok	160	197	199
Voda privedená na ČOV m ³	85.000	235.000	184.000
Splaškové vody m ³	12.000	16.000	13.000
Vody balastné m ³	73.000	219.000	171.000

- Údaje ukazujú, že balastné vody viacnásobne prevyšujú vody splaškové. Kanalizácia v obci je splašková, určená len na splaškové vody a má byť utesnená proti vnikaniu iných (balastných) vôd.
- Veľké množstvo balastných vôd svedčí o otvoroch v potrubí, prípadne o vpúšťaní iných odpadových vôd z domov a objektov v obci.

15.2.2. Posúdenie stavu ČOV.

Parametre ČOV	Projekt			Skutočnosť 2005			
Kapacita ČOV	79.000 m ³ /rok			235.000 m ³ /rok			
Priemerný denný prítok Q ₂₄	2,5 l/s			7,4 l/s			
Maxim.denný prítok Q _{max}	5,3 l/s			12,7 l/s			
Minim. denný prítok Q _{min}	0,1 l/s			4,6 l/s			
Počet ekvivalentných osôb	740 EO			430 osôb			
Znečistenie mg/l	prítok	odtok	účin.	prítok	odtok	účin.	limity
BSK ₅	261	15	94 %	114,1	28,7	66 %	45
CHSK	352	20	94 %	216,5	55,0	75 %	80
NL	472	40	92 %	93,4	22,8	75 %	40

ČOV je hydraulicky preťažená balastnými vodami, ktoré znižujú jej účinnosť na 66–75% na úroveň mechanického čistenia. Veľké zriedenie splaškov a ochladzovanie aktivačného priestoru značí nepriaznivé životné podmienky pre baktérie a nízku účinnosť biologického čistenia.

- Zvýšenie účinnosti ČOV závisí od vyhľadania a utesnenia miest vnikania balastných vôd do potrubia a tým zníženia množstva balastných vôd privedených na ČOV.
- Zníženie množstva balastných vôd bude podmienkou napojenia kanalizácie na ČOV Poprad Matejovce.

15.2.3. Budúca produkcia splaškových vôd:

Spotreba pitnej vody v obci k roku 2025	36.000 m ³ /rok = 1,1 l/s
Budúca spotreba rekreačno-rehabilitačného areálu	58.000 m ³ /rok = 2,0 l/s
Spolu:	94.000 m ³ /rok = 3,1 l/s

Návrh riešenia pre ČOV.

Zrušenie jestvujúcej ČOV a napojenie obecnej kanalizácie na ČOV Poprad – Matejovce s vybudovaním kanalizačného zberača.

Návrh riešenia kanalizácie.

- odkanalizovanie nových lokalít zástavby rodinných domov sa navrhuje predĺžením jestvujúcej kanalizačnej siete z príľahých ulíc, tak ako je vyznačené v situačnom výkrese technickej vybavenosti územia,
- odkanalizovanie chát na rekreačnej lokalite sa navrhuje domovými čistiarňami odpadových vôd individuálne, alebo spoločne podľa dohody majiteľov chat,

- vykonať revíziu jestvujúcej splaškovej kanalizácie, zistiť miesta vnikania balastných vôd do potrubia a utesniť ich.

15.2.4. Pásma ochrany vodohospodárskych zariadení.

Pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného a kanalizačného potrubia na obidve strany :

1,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm

- Vodojemy Pásmo ochrany I. stupňa je opložené.
- ČOV Ochranné pásmo od kalových polí je 50m.

15.3. Vodné toky.

Katastrálne územie obce Štôla patrí do povodia rieky Poprad, ktorý tečie na západnej hranici územia pod úbočím v začiatočnom úseku ako väčší potok. Súbežne s ním tečie potok Veľký Šum, ktorý sa spája s Popradom v časti Hony. Veľký Šum je vodohospodársky významný tok a od rkm 4,20 – 7,40 je vodárenským tokom. Tečie v prirodzenom koryte, ktorého kapacita nie je dostatočná na odvedenie Q100 ročnej veľkej vody. Obec však neohrozuje vybrežením. Východnú hranicu územia tvorí Stratený potok, ktorý odvodňuje príľahlé mokrade. Cez obec pretekajú dva potoky Štôlanský a Háganský, do ktorých odtiekajú všetky povrchové vody zo zastavaného územia obce. Do Háganského potoka je vyústená aj čistička odpadových vôd (ČOV) na dolnom konci obce. Oba potoky tečú v prirodzených kľukatých korytách, ustálených zárastom pobrežnou vegetáciou. Potoky neboli smerovo upravované a ich korytá neboli spevňované. Upravené sú len kríženia s miestnymi komunikáciami. Jednostranne sú spevnené niektoré úseky potoka v obci vedľa komunikácií ako ochrana cestného telesa proti podmáčaniu a podmývaniu. Vodnatosť potokov je malá, zväčšuje sa na jar, alebo po výdatnejších dažďoch. Tok vody je celoročný, sezónne nevysychá. Vodnatosť Háganského potoka sa zväčší od miesta spojenia so Štôlanským potokom v dolnej polovici obce, odkiaľ odpadové vody zo Štôle spolu s vyčistenou vodou z ČOV odvádza Háganský potok, po 7 km toku do rieky Poprad.

Ochranné pásmo pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb:

- 10 m obojstranne široký nezastavaný manipulačný pás okolo potoka Veľký Šum, Okolo potokov pretekajúcich zastavaným územím obce:
- 3 m obojstranne široký nezastavaný manipulačný pás pozdĺž upraveného toku,
- 5 m obojstranne pozdĺž neupraveného toku.

16. Životné prostredie.

Kapitola Životné prostredie má za cieľ sústrediť prierezový pohľad na životné prostredie v sídle ako na komplex jeho jednotlivých zložiek, ktoré spolu vytvárajú výslednú kvalitu životného a obytného prostredia. Podrobne sú jednotlivé zložky opísané v samostatných kapitolách (Vodné hospodárstvo, Odpadové hospodárstvo, poľnohospodárstvo,..)

16.1. Ovzdušie.

K hlavným zdrojom znečistenia ovzdušia v okrese Poprad patria priemyselné areály nadväzujúce na zastavané územia miest Poprad, Svit, ako aj kameňolomy a cestné komunikácie s intenzívnou dopravou motorových vozidiel. Hlavnými produkovanými znečisťujúcimi látkami je oxid siričitý (SO₂), oxid uhoľnatý (CO), oxid dusíka (NO_x), popolček a iné. Pôsobenie škodlivín koncentrovaných v ovzduší má rôznorodý charakter a rozsah toxických účinkov závisí najmä od koncentrácie, vzdialenosti od zdroja a času pôsobenia.

Na základe výsledkov hodnotenia kvality ovzdušia v r.2005 bolo pre územie mesta Poprad namerané množstvo znečisťujúcich látok PM₁₀. Pre uvedenú oblasť riadenia kvality ovzdušia sú podľa § 11, ods. 2 zákona o ovzduší príslušné krajské úrady povinné vypracovať program, resp. integrovaný program na zlepšenie kvality ovzdušia.

Emisné kvóty oxidu siričitého pridelené OÚ na rok 2006 jednotlivým prevádzkovateľom v okrese Poprad:

CHEMOSVIT ENERGOCHEM, a.s., Svit	0,35 t/rok
EUROVIA-Cesty, a.s., Košice	7,0 t/rok
Tatravagónka, a.s., Poprad	0,1 t/rok

Obec Štôla sa nachádza v ochrannom pásme Tatranského národného parku, ktorý je oblasťou vyžadujúcou osobitnú ochranu ovzdušia v zmysle § 9 ods.1 písm. c) zákona o ovzduší. V návrhu sa uvažuje s budovaním malých zdrojov znečisťovania ovzdušia – spaľovanie zemného plynu a pevných palív za účelom zabezpečenia potreby tepla pre rodinné domy a chaty, budovanie stredného zdroja znečisťovania ovzdušia – vykurovanie Rekreačno-apartmánového centra (predpokladaná spotreba plynu ročne 300 tis.m³). Dostatočný rozptyl emisií z týchto zdrojov je potrebné pri realizácii stavieb zabezpečiť v zmysle platnej legislatívy ochrany ovzdušia, aby sa nezvyšovala zaťaženosť územia.

16.2. Ochrana povrchových a podzemných vôd.

Z hľadiska posúdenia čistoty povrchových, ale aj podzemných vôd je možné konštatovať, že kvalitu vody ovplyvňujú okrem nepostačujúcej kapacity ČOV aj rekreačné aktivity a turistika, menšie riedenie vody v jeseni pri slabých prietokoch a najmä splaškové odpadové vody.

Katastrálnym územím preteká horný tok rieky Poprad, ktorý vykazuje v úseku po sútoku s potokom Veľký Šum veľmi čistú vodu a od ich sútoku len čistú vodu. Významnú funkciu ukazovateľov čistoty rieky Poprad zohrávajú prítoky z Vysokých Tatier. Je možné konštatovať, že ich toky sú pod cestou Slobody čisté a ich znečistenie začína prechodom cez tatranské osady, ktorých odpadové vody sú už síce prečisťované v ČOV, ale kvalita týchto vôd je rôzna, lebo niektoré ČOV sú látkovo a hydraulicky preťažené.

Jednotlivé vodné toky je možné charakterizovať nasledovne:

Potok Veľký Šum – čistá voda

Háganský potok – znečistená voda (dôsledok preťaženia ČOV Štôla a Vyšné Hágy)

16.3. Pôda.

Antropogénnymi zdrojmi znečistenia pôdy je predovšetkým priemyselná výroba, agrochemikálie z poľnohospodárstva, nespevnené poľné hnojiská, exhaláty pozdĺž dopravných koridorov a iné zdroje. Kontaminácia pôd v nelesnej krajine má za následok zmenu pH poľnohospodárskych pôd, znižovanie kvality humusu, kumuláciu cudzorodých látok vo vrchnej časti pôdneho horizontu a ich prechod do potravinového reťazca, čo je rovnako nebezpečné u poľnohospodárskych plodín na ornej pôde, ako aj u trávnych porastov určených na skrmovanie, prípadne pastvu.

Pôdy v katastrálnom území Štôla nie sú výrazne vystavené vyššie uvedeným zdrojom znečistenia a podľa doterajších výsledkov nie sú pôdy celého okresu Poprad kontaminované nad hygienický limit, pričom určujúcimi prvkami sú astát, chróm, fluór, meď, olovo a ortuť.

16.4. Hluk.

Stresovým prvkom je prevádzka letiska Poprad-Tatry, ktorá síce nie je nepretržitá, ale v meniacich sa časových intervaloch vytvára krátkodobú hlučnosť. Náletový kužeľ letiska zasahuje do južnej časti katastrálneho územia

16.5. Vegetačný kryt.

Zhoršujúci sa zdravotný stav lesa je výsledkom celkovo zhoršujúcej sa kvality prírodného i životného prostredia ako dôsledok znečistenia atmosféry priemyselnými emisiami. Dlhodobé priame pôsobenie škodlivín sa na lesoch prejavuje postupnou stratou ihličia, nekrozami, rednutím korún a postupným usychaním a rozpadom porastov. Výsledkom je stúpajúci podiel poškodených porastov, ich znížená funkčnosť, nárast neproduktívnych plôch a ťažko zalesniteľných holín.

Okrem poškodzovania v dôsledku znečistenia ovzdušia sa na zhoršovaní zdravotného stavu lesov v ostatných rokoch významne podieľa abnormálny režim počasia s výskytom extrémnych teplôt a deficitom zrážok. V oslabených porastoch vznikajú podmienky pre gradáciu druhotných škodcov (hmyz, huby, virózy). Čoraz výraznejšie je napríklad poškodenie lykožrútom lesklým, ktoré sa prejavuje odumieraním smreka „od vrcholca“, alebo napadnutie diskovkou bublinatou najmä liesok. Tieto javy je možné sledovať aj v riešenom katastrálnom území.

Stresové faktory nepôsobia v krajine izolovane, ale synergicky a v priestorovom priemete vytvárajú systém vzájomne prepojených spolupôsobiacich prvkov, pričom sa prejavujú ako výrazné bariéry v rámci územného systému ekologickej stability.

16.6. Odpady.

Na základe spracovaného POH okresu Poprad, obec Štôla spracovala POH pre svoje administratívne územie. Tento POH je dôležitý preto, že navrhuje ako nakladať s odpadmi na území, ktoré je v TANAPE a výnimočné z hľadiska turistiky a rekreácie.

Obec musí zabezpečiť aktuálny Program odpadového hospodárstva obce, ktorý je povinná vypracovať v zmysle § 19 ods. 2 zákona č.223/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v ktorom budú špecifikované základné ciele a zámery odpadového hospodárstva obce.

V súlade s týmto POH obce sú povinní vypracovať POH aj jednotliví pôvodcovia odpadu, ktorí sú právnickými osobami, alebo fyzickými osobami – podnikateľmi a ktorí produkujú ročne viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo 1 tónu ostatných odpadov.

V období od roku 1997-2000 na území obce Štôla bol odpad likvidovaný Technickými službami mesta Svit. Separovaný odpad – železný šrot je separovaný v domácnostiach a 1x

ročne odvážaný do zberných surovín – kovošrotu Poprad.

V obci je vybudovaná verejná kanalizácia vyústená do ČOV, ktorá je v správe PVPS, a.s Poprad. ČOV je navrhovaná na zrušenie s napojením kanalizácie na kanalizačný zberač, ktorý odvedie odpadové vody do ČOV Poprad-Matejovce. Chaty v chatovej osade nenapojené na verejnú kanalizáciu likvidujú odpad zo septikov a žúmp prostredníctvom firiem, ktoré nakladajú s týmto druhom odpadu.

16.6.1. Údaje podľa platného POH obce.

Množstva vyprodukovaných odpadov v tonách od roku 1997 do roku 2000

Názov odpadu	Kat. číslo	Kat.	Rok / tonách				Zneškodňovanie odpadu
			1997	1998	1999	2000	
Domový odpad	91 101	Z	71	90,68	67,57	49,95	Skládka Žakovce
Odpad podobný domovému	91102	Z	21,2	28,33	39,9	53,8	Skládka Žakovce
Železný šrot	351030	O			8,8	5,75	Zberné suroviny
Odpad spolu			92,2	119,01	116,27	109,5	

Vznik odpadov ich zhodnocovanie a zneškodňovanie v roku 2000

Odpady	Množstvo		Zhodnotenie				Zneškodnenie				Iné	
			materialové		energet.		Spaľov.		Skládkov.		t	%
			t	%	t	%	t	%	t	%		
Nebezpečný												
Zvláštny	103,75	t	%						103,75	100		
Ostatný	5,75			100								
Spolu	109,5	100	5,75	5,3					103,75	94,7		

Nebezpečný												
Ostatný	109,5	100	5,75	5,3					103,75	94,7		
Spolu	109,5	100	5,75	5,3					103,75	94,7		

Vznik odpadov ich zhodnocovanie a zneškodňovanie v roku 2005:

Zmesový odpad	86,54 t
Objemový odpad	6,91
Sklo	1,23
Papier	2,47
Plasty	1,06
Nebezpečný odpad	0,68
Spolu	98,89 ton

Organizačné, technologické a výrobné opatrenia na zníženie vzniku odpadov.

Pri nakladaní s odpadmi je potrebné uprednostňovať materiálne zhodnotenie využiteľných komodít z komunálnych odpadov pred spaľovaním odpadov. Zvýšiť množstvo a kvalitu separovaného zberu u obyvateľov aj organizácií. Biologicky rozložiteľný odpad zhodnotiť kompostovaním, čím sa zníži množstvo odpadu potrebného odviesť na skládku.

Odpady, ktoré sa nedajú materiálne, ani energeticky využiť sú ukladané na riadené skládky. Nebezpečné odpady je potrebné zhromažďovať od obyvateľstva, aby mohli byť následne zhodnocované a likvidované oprávnenými firmami.

Množstvo odvezeného odpadu z územia obce na riadenú skládku Úsvit – Žakovce dosiahlo v roku 2005 cca 120 t.

V návrhovom období ÚPN-O si obec musí aktualizovať Program odpadového hospodárstva v zmysle: § 19 ods. 2 zákona o odpadoch.

Organizačné opatrenia:

Množstvo odpadov vznikajúcich na území obce je možné zredukovať napríklad takto:

- zamedziť vzniku nelegálnych skládok
- zaviesť separovaný zber
- prejsť z pevného paliva na ekologické čisté /plyn, električka/

Technologické a výrobné opatrenia:

- Zrušenie jestvujúcej ČOV a napojenie obecnej kanalizácie na ČOV Poprad – Matejovce s vybudovaním kanalizačného zberača
- odkanalizovanie chát na rekreačnej lokalite sa navrhuje domovými čistiarňami odpadových vôd individuálne, alebo spoločne podľa dohody majiteľov chat.

Údaje o biologicky rozložiteľných odpadoch.

Rešpektovať ustanovenie § 18 ods.3 písm. m) zákona č.223/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov, ktoré zakazuje zneškodňovať biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov, cintorínov ak sú súčasťou komunálneho odpadu, čo bude zapracované v záväznej časti ÚPD obce.

Na území obce vznikajú biologicky rozložiteľný odpady, nakoľko to vyplýva z špecifického územia. V priebehu roku sa realizuje minimálne 2x kosenie trávnikov, okolo miestnej komunikácie a cintorína. Nakosenú trávu spotrebujú drobní chovatelia na kŕmenie. Ďalší biologicky rozložiteľný odpad vzniká pri orezávkach stromov v záhradách, odpadom zo záhrad, ktoré občania využívajú v kompostoch. V prípade nezajmú drobných chovateľov sa ponúka pokosená tráva a pohrabané lístie poľnohospodárskemu družstvu na zhodnotenie.

V návrhu je riešená plocha pre biologicky rozložiteľný odpad v južnej časti sídla pri areáli ČOV.

Materiálové zhodnocovanie odpadov.

- odpady z papiera zhodnotiť v zberných surovinách – individuálny zber
- odpady zo železných kovov 1x ročne odvážať do kovošrotu Poprad
- opotrebované autobatérie a iný nebezpečný odpad odvážať 2x ročne podľa uzatvorenej zmluvy s poverenou firmou.

17. Záujmy obrany štátu, civilnej obrany, protipovodňovej a požiarnej ochrany. (viď.: samostatná príloha II)

17.1. Záujmy obrany štátu.

Pri koncipovaní ďalšieho rozvoja obce je nevyhnutné rešpektovať záujmy obrany štátu, ktoré sa týkajú obce Štôla, ale aj jeho záujmového územia. Znamená to potrebu zabezpečenia trvalej priechodnosti cesty II. triedy, vrátane mostov a ostatných zariadení, ktoré sú na jej trase umiestnené. Požiarna zbrojnica v obci s dvoma autami je potrebné prestavať, alebo asanovať a umiestniť v inej lokalite v rámci zastavaného územia obce.

17.2. Civilná obrana.

Okrem štandardných zariadení CO pre lokálne zabezpečenie ukrytia obyvateľstva, nie sú v obci žiadne iné špeciálne zariadenia civilnej obrany, ktoré by podliehali zvláštnemu režimu alebo osobitným požiadavkám, ktoré by bolo potrebné v návrhu územného plánu obce zohľadňovať.

Podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení zákona NR SR č. 237/2000 Z.z. (stavebný zákon) a vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii sa na úrovni územného plánu obce (ÚPN-O) samostatná doložka CO nespracováva. Spracovaná je iba samostatná príloha „*Požiadavky vyplývajúce zo záujmov civilnej ochrany obyvateľstva v ÚPN – O Štôla.*“

Preto ochranné stavby CO obyvateľstva musí obec zabezpečiť aktualizovaným plánom ukrytia, ktorý je potrebné riešiť v súlade so zákonom NR SR č. 42/1994 Z.z. v znení neskorších predpisov a vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a podmienok zariadení civilnej ochrany v zmysle neskorších predpisov.

17.3. Ochrana proti veľkým vodám.

Potok Veľký Šum je vodohospodársky významný tok a od rkm 4,20 – 7,40 je vodárenským tokom. Tečie v prirodzenom koryte, ktorého kapacita nie je dostatočná na odvedenie Q_{100} ročnej veľkej vody. Obce však neohrozuje vybrežením. Cez zastavané územie obce pretekajú dva potoky Štôlanský a Háganský, do ktorých odtekajú všetky povrchové vody. Oba potoky tečú v prirodzených kľukatých korytách, ustálených pobrežnou vegetáciou. Potoky sú iba čiastočne smerovo upravované a ich korytá spevňované. Upravené sú len križenia s miestnymi komunikáciami. Jednostranne sú spevnené niektoré úseky potoka v obci vedľa komunikácií ako ochrana cestného telesa proti podmáčaniu a podmývaniu. Vodnatosť potokov je malá, zväčšuje sa na jar, alebo po výdatnejších dažďoch a neohrozujú objekty v obci. Návrh uvažuje s reguláciou tokov v zastavanom území s ekologickou úpravou brehov spolu s jej vegetáciou.

17.4. Protipožiarna ochrana.

Požiaru ochranu v riešenom území zabezpečuje hasičský a záchranný zbor. Zdrojom požiarnej vody je povrchová voda z oboch potokov.

Vo vzťahu k požiarnej ochrane obyvateľstva, sú v návrhu ÚPN-O v rozsahu jeho požadovanej podrobnosti zabezpečené požiadavky Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru Poprad, vyplývajúce z platnej legislatívy.

- zabezpečenie požiarnej vody pre obec v súlade s STN 73 0873,
- prístupové komunikácie na protipožiarny zásah v zmysle požiadaviek § 82 vyhlášky MV SR č. 288/2000 Z.z.

- V zmysle STN 73 08 73 sa navrhuje zriadenie siete vonkajších požiarnych hydrantov každých 120 m v navrhovaných lokalitách,
- zabezpečenie vyhovujúcich zdrojov vody na hasenie požiarov a odberných miest vhodných na odber vody na hasenie mobilnou hasičskou technikou, alebo jej vecnými prostriedkami v súlade s požiadavkami najmä § 4 až 9 vyhl. MV SR č.699/2004 Z.z. o zabezpečení stavieb vodou na hasenie požiarov. Táto požiadavka pre obce, právnické osoby a podnikajúce fyzické osoby s termínom realizácie do 31.decembra 2009 vyplýva z § 16 ods.3-4) vyhl. MV SR č.699/2004 Z.z.

18. Regulatívy funkčného a priestorového usporiadania.

Pre realizáciu urbanistickej koncepcie rozvoja sídla stanovuje územný plán sústavu záväzných a smerných regulatívov pre usmernenie funkčného využitia územia a jeho priestorové usporiadanie.

Regulatívy sú uvedené v záväznej časti územného plánu (príloha č.III). Ostatné časti územného plánu sú smerné.

19. Stratégia rozvoja obce, postup a etapy výstavby.

V návrhu územného plánu obce sa zámerne nestanovuje poradie stavebného využitia navrhovaných lokalít sústredenej výstavby rodinných domov. Rozhodnutie o prednostnej výstavbe niektorej z navrhovaných lokalít, t.j. najmä o prednostnom vybudovaní komunikácií a technickej infraštruktúry v jednej z nich, bude vecou rozhodovania Obecného zastupiteľstva. Stavebné prieluky podľa možnosti je potrebné prednostne využívať na zástavbu.

Parcely pre obytnú funkciu v zastavanom území obce z hľadiska časovej výstavby sa využijú podľa konkrétnych potrieb ich vlastníkov. Zariadenia občianskej vybavenosti komerčného charakteru sa budú realizovať podľa reálneho dopytu a ponuky. Vybudovanie zariadení sociálnej a verejnej vybavenosti závisí najmä od finančných možností obce, resp. od získania finančných prostriedkov z verejných zdrojov alebo grantov neziskových (nevládných) organizácií a medzinárodnej spolupráce.

20.Fotodokumentácia

Pôvodný objekt so zvoničkou

Vstup do obce z Mengusoviec

Liečebný ústav